Št. 8 (1143) Leto XXIII
NOVO MESTO, četrtek
24. februarja 1972

DOLENJSKI LIST

BREŽICE – O socialni neenakosti bo jutri ob 12.30 govoril v domu JLA podpredsednik izvršnega sveta SRS Vinko Hafner. Prišel bo na povabilo ZK garnizije Cerklje.

KOČEVJE – Učenci osnovne šole Kočevje so v ponedeljek poslali 205 din Francu Cajzarju z Beličjega vrha in mu želeli, naj bi čimprej dobil zase in družino dostojno stanovanje.

DOLENJSKE TOPLICE – Možnost, da tu že letos začno graditi novo osnovno šolo, se je od torka zelo povečala: občinska skupščina je sklenila, da bo v letošnjem proračunu zagotovila 2,5 milijona din.

ČATEŠKE TOPLICE – V soboto popoldne prirejata mladinski aktiv in organizacija ZK AGRARIE Brežice srečanje mladih, združeno z ogledom vrtnarije in razgovorom o razvojni poti podjetja.

ČRNOMELJ – Včeraj popoldne je 40 šoferskih kandidatov začelo s teoretičnim poukom. Ta del priprav navadno laže zmorejo, več spodrsljajev pa je na praktičnih vožnjah. S temi bodo začeli čez mesec dni.

PERIC TRETJI NA POHORJU

Na Pohorju se je v meddruštvenih tekmah v veleslalomu za kategorizacijo cicibanov in cicibank pomerilo 67 tekmovalcev. Najbolj se je spet izkazal Novomeščan Robi Peric, ki je zasedel odlično tretje mesto. To je že drugi pomembnejši dosežek mladega in nadarjenega smučarja.

L. K.

Nič ni dražji

Vaš DOLENJSKI LIST, čeprav so se v zadnjih mesecih leta 1971 znatno povečali tiskarski, poštni in drugi režijski stroški, ki jih terja od nas redno izdajanje domačega pokrajinskega glasila SZDL.

Zato Vas prosimo: upoštevajte to, ko Vas bo prihodnje dni obiskal pismonoša, da pobere naročnino za prvo polletje 1972! Pripravite mu 24,50 din in še posebej 50 par za pobiralnino, skupno torej 25 dinarjev.

Ne povzročajte sebi, njemu in nam nepotrebnih dodatnih potov in stroškov, poravnajte zapadlo naročnino že ob prvem obisku Vašega pismonoše!

UPRAVA LISTA

Edini prosti trenutki predsednika Sergeja Kraigherja (na levi) med nedavnim obiskom na Kočevskem so bili tisti pred kosilom v novem gostišču KGP Kočevje v Glažuti. Razgovori predsednika s kočevskim političnim aktivom in gospodarstveniki – ki jih je RTV še tisti večer (15. februarja) proglasila za kratke – so trajali skoraj neprekinjeno od 9. ure do 20.30. Le kakšni so potem dolgi pogovori oziroma sestanki? (Foto: J. Primc)

PREDSEDNIK SLOVENSKE SKUPŠČINE KRAIGHER V KOČEVJU

Nasloniti se na lastne sile

Šele potem, če v podjetju, krajevni skupnosti nismo sposobni reševati zadev, naj bi združevali sredstva za njihovo reševanje na višjih ravneh – Predvidene ustavne spremembe velik napredek samoupravljanja

Občani, delavci bodo odločali, kaj bodo sami uredili znotraj krajevne skupnosti, podjetja, ustanove, samoupravne interesne skupnosti in česa sami niso sposobni reševati in bodo zato združevali sredstva v občinskem proračunu in na drugih ravneh. To je bila ena izmed misli predsednika skupščine SRS Sergeja Kraigherja, izražena na sestanku političnega aktiva kočevske občine, ki je bil 15. februarja.

V srednjeročnih načrtih razvoja občine je treba uskladiti potrebe z možnostmi, določiti prednostni vrstni red reševanja zadev in k temu reševanju pritegniti sredstva gospodarstva in združena sredstva v republiških in drugih skladih, ki so ustanovljeni prav za reševanje posameznih problemov.

Vendar pa se je treba vedno zavedati, da je treba najprej poiskati vse možnosti za reševanje zadev doma, v podjetju, krajevni skupnosti, občini, ker se tako krepi samoupravljanje. Osnovni nosilec razširjene reprodukcije je lahko le gospodarstvo, ne pa državni organi ali banke.

Tudi predvideni policentrični razvoj Slovenije zahteva, da stvari rešujemo policentrično, se pravi tudi bolj samoupravno.

Predsedniku Kraigherju so zastavili seveda več vprašanj tudi o posodobljenju cest na Kočevskem in usodi kočevske proge. Tudi pri tem odgovoru je izhajal iz samoupravnih osnov, se pravi, da bi se moralo slovensko gospodarstvo samo dogovoriti, katere ceste so zanj prednostnega pomena. Če teh dogovorov ni, zmaga predlog administracije.

Tudi v razgovoru s predstavniki podjetij ITAS in Rudnik ter kasneje s predstavniki kmetijstva iz občin Kočevje in Ribnica je pogosto opozoril, kako se dajo vse zadeve rešiti na samoupravni osnovi, kar je tudi najbolj človeško.

J. PRIMC

PLANICA – Priprave na prvo svetovno prvenstvo v smučarskih poletih v Planici so v polnem teku. Pred dnevi so organizatorje obiskali tudi najvišji republiški družbeni delavci in se zanimali za vadbo skakalcev ter ureditev te največje skakalne priprave na svetu. (S. I.)

Dva mrtva konja

V ponedeljek, 50 minut čez polnoči, je na glavni cesti v karteljskem gozdu ustavil tovornjak z italijansko registracijo, ki ga je vozil Nedjo Andjelić (29), začasno na delu v italijanski Gorici. Andjelić je ustavil na počivališču, da bi se odpočil. Ko pa se je ustavil, so se desna kolesa na neutrjenem počivališču udrla, da se je tovornjak s prikolico – peljal je 25 konj v Italijo – prevrnil na bok, dva konja pa sta poginila. Škode je za 7.000 dinarjev.

UPANJE ZA TELESNO KULTURO

Montažne telovadnice

Tipske montažne telovadnice in šole bo izdeloval TRIMO iz Trebnjega v sodelovanju z drugimi podjetji – Prva taka telovadnica v Šentjanžu

Ceneje in hitreje do telovadnic in šolskih stavb ter športnih dvoran! to je bilo glavno vodilo osmerih partnerjev, ki so prejšnji teden v Ljubljani ustanovili pogodbeno skupnost za industrijsko gradnjo šol in telovadnic. Razen republiških ustanov (RIZ, Zavod za šolstvo, Sekretariat za prosveto in kulturo) je sporazum podpisalo pet podjetij, med njimi znana tovarna športne opreme ELAN iz Begunja in trebanjsko podjetje TRIMO.

TRIMO, to naglo razvijajoče se podjetje, ki ima letos v načrtu že za približno 70 milijonov dinarjev tipskih stavb in cistern, je z ustanovitvijo te skupnosti dobilo nove razvojne možnosti. V njej bo namreč prevzelo izdelavo montažnih telovadnic in šolskih stavb, v čemer so skorajda še neizčrpne možnosti, saj je znano, kako primanjkuje tovrstnih stavb v Sloveniji in vsej Jugoslaviji.

Kot zanimivost naj še navedemo, da prva montažna telovadnica pri nas že stoji v Šentjanžu. Postavili so jo v zelo kratkem času in pričakujejo, da bo dobro prestala svoj krst.

Prva izmed treh Dakijevih novih knjig že izšla

Poročali smo, da pripravlja narodni heroj Stane Semič-Daki, ki živi že več let v Novem mestu, trilogijo (spomine v treh samostojnih knjigah) „Najboljši so padli". Prva izmed treh knjig je prišla prejšnji teden iz tiskarne Ljudske pravice v Ljubljani in jo naročnikom že razpošiljajo. Vsebinsko sega nazaj v leto 1936, zaključuje pa jo opis ustanovitve udarne brigade Toneta Tomšiča 15. julija 1942. Knjiga ima 313 strani, ilustriral pa jo je Štefan Planinc.

Po pokale v Sevnico

Kot smo že pisali, bo podelitev priznanj najboljšim športnikom Dolenjske v letu 1971 v Sevnici 4. marca ob 18. uri. Na prireditvi bodo nastopili: zabavni ansambel Henčka Burkata s pevci, telovadke TVD Partizan Novo mesto ter telovadci in telovadke sevniškega Partizana. Za prireditev je veliko zanimanja, saj je že danes povpraševanje po vstopnicah.

SLOVO CERARJA IN KOVAČEVE

Na IV. prvenstvu za „Pokal gimnastike", ki bo v soboto v Slovenskih Konjicah se bosta uradno poslovila od tekmovanj najboljša slovenska telovadca vseh časov Miroslav Cerar in Marlenka Kovač. Na tem pomembnem tekmovanju bosta tekmovali tudi dve novomeški telovadki: mladinka Anita Gajič in pionirka Maja Dokl bosta preizkušali svoje sposobnosti v zahtevni članski konkurenci.

J. I.

TREBNJE – Preteklo soboto je predsedstvo republiške konference Zveze mladine po predhodnem posvetu s preesedniki občinskih konferenc sprejelo akcijski načrt ZMS. Med drugim so predsedniki občinskih konferenc mladine razpravljali tudi o sklepih II. konference Zveze komunistov Jugoslavije, razprava se je razvila po uvodnih besedah sekretarja zvezne konference Staneta Boštjančiča. (L. R.)

VREME

V preteklih dneh je prevladovalo nestalno in razmeroma toplo vreme. Ob tako imenovanem prvem spomladanskem dežju, je sneg v nižinah v glavnem skopnel. Tudi v drugi polovici tega tedna bo še prevladovalo nestalno vreme z občasnimi manjšimi padavinami. Močnejših ohladitev ne pričakujemo.

Pionirji in pionirke iz Vavte vasi, ki so osvojili 19. februarja na III. republiškem srečanju pionirjev v orientacijskem pohodu v Vavti vasi prvo mesto. Več o tekmovanju berite na 9. strani. (Foto: S. Dokl)

DIH POMLADI. Na tratah, kosenicah – v nas samih. Danes je Matija, svetnik, ki začasno še lahko zadrži roko zimi, letos tako mili starki, ki se poslavlja. Danka in Milko ter druge otroke je že zvabilo vonjem, da sta del pomladi prinesla v svoj dom. (Foto: Zdravko Kramar, učenec 6. razreda osnovne šole; fotoklub Mirna). Fotografija tedna – nagrada 150 dinarjev.

1 DINAR
DBH
NOVO MESTO
JE VAŠA BANKA

osmi redni zbor

DOLENJSKE BANKE
IN HRANILNICE
Novo mesto
bo v petek, 25. februarja 1972 ob 10. uri v prostorih hotela Grad Otočec (restavracija – motel).

tedenski mozaik

Obisk ameriškega predsednika Richarda Nixona na Kitajskem je vsekakor dogodek, ki zasenči vse druge, in zato je prav, da posvetimo temu tudi našo današnjo rubriko.

V znamenju molitev: predno je Nixon z otoka Guama (zadnje postaje pred poletom na Kitajsko) odletel proti Šanghaju, je rekel tistim, ki so ga prišli spremit na letališče: molite, da bo naša pot uspešno končana... Prav tako pa je – vendar iz drugih pobud – storila neka Japonka, ki je plačala 10.000 jenov (okroglo 33 dolarjev) za molitev: ta naj bi varovala Nixona pred vsemi možnimi nesrečami med obiskom.

Kitajski piloti: ko je Nixonovo letalo boeing 707 pristalo v Šanghaju (kjer so natočili gorivo, medtem pa je predsednik ZDA v supermoderni pristaniški zgradbi srebal čaj), so se vanj vkrcali kitajski navigatorji in radiotelegrafisti, ki so ga pripeljali do Pekinga.

Brez množic: na letališču v Pekingu je Nixona sprejel Ču En Laj, s katerim sta se rokovala (ne pa tudi objela). Na letališču ni bilo množice kmetov, delavcev in pripadnikov Rdeče garde, marveč samo folklorni ansambel, ki je odplesal nekaj plesov. Sprejem so zahodne agencije označile kot prijateljski, vendar strogo protokolaren.

Kolona: z letališča se je gost odpeljal v svojo rezidenco v koloni dvajsetih črnih limuzin kitajske izdelave. Posebnega avtomobila (opremljenega z najnovejšimi telekomunikacijskimi napravami in tako zavarovanega, da ga ne prebije niti krogla, izstreljena iz topa majhnega kalibra) s katerim se sicer Nixon vozi doma, niso pripeljali iz Washingtona.

Črna skrinjica: poleg Nixona je ves čas tudi član tajne službe, ki nosi posebno črno skrinjico, v kateri so šifre, s katerimi lahko predsednik vsak trenutek ukaže atomski napad na katerokoli državo sveta. To nosijo zato, da bi lahko odgovorili na napad, če bi bile ZDA nenadoma napadene. Če bi Nixona ubili, bi podobno skrinjo takoj prinesli k podpredsedniku Spiru Agnewu.

Kmečko samoupravljanje

Najprej urediti ustrezne organizacije – Ovire niso v velikosti zadrug in kombinatov – Združevanje brez nevarnosti za kmete in delavce

Velike zadruge so se oddaljile od kmetov. Pa se niso oddaljile le zaradi tega, ker so postale velike – nekateri kmetje še vedno menijo, da je bil to glavni vzrok – ampak predvsem zato, ker morajo poslovati enako kot druge gospodarske organizacije in ker nimajo dovolj sredstev za sodelovanje z vsemi kmeti. Vzrok za nezadovoljstvo kmetov torej ni treba iskati v velikosti kmetijskih zadrug in kombinatov.

Vzlic temu ne moremo pritrjevati tistim, ki pravijo, da s spremembami v kmetijskih organizacijah ni moči kmetom pomagati. Res je, da ne bo moči odpraviti vseh težav, nekaj bo pa menda le možno storiti. Če ne, potem bi bil zaman ves trud za pripravo novega zakona o združevanju kmetov v zadruge. Pripravljavci zakona in mnogi kmetovalci, ki so sodelovali v razpravah, so to gotovo upoštevali.

Kmetijske zadruge oziroma njihovi obrati za kooperacijo ali kmečko proizvodnjo naj bi se spet približali kmetom tako, da bi o njihovem delu odločali oni. To bo možno brez razbijanja sedanjih velikih kmetijskih organizacij na male in brez ustanavljanja novih, malih zadrug. Kmetje bodo v svojih organizacijah združenega dela – lahko jih imenujejo zadruga, obrat za kmečko proizvodnjo ali tudi drugače – lahko imeli enake pravice kot v nekdanjih manjših zadrugah, ki so jih imeli za svoje.

Velikost take kmečke organizacije ali obrata ne bo predpisana z zakonom. Odvisna bo od volje kmetov. Seveda bodo morali odločati tako, da bodo imeli več koristi. Pri veliki kmetijski zadrugi ali kombinatu bo lahko več takih obratov, ne da bi bili nekateri podrejeni drugim.

Z združitvijo več sedanjih kmetijskih zadrug in kombinatov se samoupravne pravice kmetov v takem obratu ne bodo zmanjšale, niti ne bo nujno, da bi se podobni obrati združili v enega. Lahko pa se združijo, toda o združitvi bodo odločali kmetje in le tisti delavci, ki bodo zaposleni na takih obratih. Zato kmetje, ki so prav poučeni, ne morejo ovirati povezovanja in združevanja kmetijskih organizacij v večje.

Naše kmetijstvo je še vedno premalo povezano in organizirano, kadar prihaja na trgu v stik z živilsko industrijo in trgovino. Velike organizacije se laže enakopravno dogovarjajo s kupci njihovih pridelkov. Ustavna dopolnila in novi predpisi pa jamčijo tudi delavcem, da se po združitvi več organizacij v eno ne bodo omejile njihove samoupravne pravice.

Kdo je torej lahko še proti povezovanju in združevanju kmetijskih gospodarskih organizacij in zakaj?

Kmetje pa si morajo najprej urediti tako samoupravljanje, kot jim ga bo omogočil zakon. Če bodo le čakali, da bi uredili drugi, lahko dobijo namesto njega le ponaredek, skrpucalo, češ zdaj pa imate, da ne boste več godrnjali. Nekatere stvari zakon dovoljuje, a ne ukazuje! Potrebno bo dogovarjanje. Zato bo odvisno od vztrajnosti kmetov in tistih, ki naj bi jim pomagali, kako bo urejeno njihovo samoupravljanje. Podobno kot v delovnih kolektivih od delavcev.

JOŽE PETEK

Slika, ki bo prišla v zgodovino: kitajski predsednik Mao Ce Tung in ameriški predsednik Richard Nixon med razgovorom v Pekingu. Uradno so izjavili, da so bili pogovori resni in iskreni in da se bosta predsednika verjetno pred koncem obiska Richarda Nixona sestala še enkrat, kar ocenjujejo opazovalci kot zelo ugodno znamenje, ki priča o zelo uspešnem začetku kitajsko-ameriških stikov na najvišji ravni. (Telefoto: UPI)

TELEGRAMI

SAIGON – Včeraj, prvi dan Nixonovega obiska na Kitajskem, je ameriško vojno letalstvo napadlo ozemlje DR Vietnam. V zračnem dvoboju so ameriški lovci sestrelili dva severnovietnamska lovca tipa Mig-21.

QUITO – Nova ekvadorska vlada je imenovala Antonia Paredesa za novega zunanjega ministra. Do zdaj je bil ekvadorski veleposlanik pri skupnem evropskem trgu v Bruslju.

KOEBENHAVEN – Danski trgovinski minister Erling Jensem bo prvi zahodni politik, ki bo obiskal LR Kitajsko za ameriškim predsednikom Nixonom. Ministra so povabili na Kitajsko že lani. V Peking bo dopotoval 28. februarja.

BUKARESTA – Jugoslovanski zvezni sekretar za narodno obrambo general Ljubičić je dopotoval na krajši prijateljski obisk v Romunijo.

KAIRO – Sovjetski obrambni minister maršal Grečko je zaključil štiridnevni obisk v Egiptu in odpotoval iz Kaira.

HAVANA – Novica, da je Venezuela kupila 12 ameriških vojaških letal, je po mnenju opazovalcev nova potrditev spoznanja, da poziv k zmanjšanju oborožitve v Latinski Ameriki ne bo dal rezultatov.

VATIKAN – Francoski kardinal Eugene Tisserant, najstarejši vatikanski kardinal je sinoči umrl po daljši bolezni. Star je bil 88 let.

PARIZ – V dobro poučenih virih se je izvedelo, da je britanski veleposlanik v Parizu predlagal francoskemu predsedniku Pompidouju naj se prihodnji mesec sestane s predsednikom britanske vlade Heathom.

HELSINKI – Finski predsednik Kekkonen je zaupal Rafaelu Paasiu mandat za sestavo nove finske vlade. To naj bi bila manjšinska vlada social-demokratske stranke.

SINGAPUR – Britanska kraljica Elizabeta je s kraljevsko jahto „Britannia" dopotovala na devetdnevni obisk v Malezijo.

BRUSELJ – Prometne nesreče na belgijskih cestah so lani terjale 3.200 človeških življenj, ali 14 % več, kakor leta 1970.

tedenski zunanjepolitični pregled

Nixon v Pekingu

V množici potovanj (izmed katerih so nekatera zgolj turistična), ki so zadnja leta prišla v navado med državniki sveta, izstopa obisk ameriškega predsednika Richarda Nixona na Kitajskem približno tako kot prvi koraki na Luni v primerjavi z navadnimi izstrelitvami zemeljskih satelitov. Ponedeljek, 21. februar ob 4.29 po jugoslovanskem času – ta datum bo vsekakor še pogosto omenjan v podrobnostih zgodovine druge polovice tega stoletja! Trenutek, ko je Nixon stopil na kitajska tla, ni brez zgodovinskih razsežnosti in svet, čigar oči so sedaj uprte v Peking, se tega vsekakor dobro zaveda. Menda najbolj skrbno pripravljen državniški obisk v zgodovini diplomacije je ta trenutek še vedno na pragu negotovega izzida. Še vedno je namreč mogoče, da bodo posledice komaj omembe vredne – kakor to zatrjujejo nekateri pesimisti – kakor je mogoče, da bodo sporazumi, ki jih bodo dosegli, imeli nenavadno velik vpliv na bodoča dogajanja v svetovni areni. Menimo, da bo zelo verjetno izkupiček pogajanj in razgovorov (pogajanja vsekakor bodo, zakaj vsaka stran bo zanesljivo branila svoja stališča in če bo popustila v nekaterih, bo to storila samo zato, da bi za protiutež dobila kaj drugega) nekje v sredi med omenjenima skrajnostima. Ne verjamemo, da bi dosegli kakšnih izjemnih sporazumov, takih, ki bi kar na mah odpravili dvaindvajsetletno nakopičeno jezo, sovraštvo in nerazumevanje v odnosih med obema silama. Toda prav tako se nam zdi nemogoče, da bi se razšli kot popolni tujci in ljudje, ki kljub poskusom niso mogli doseči prav nobene skupne točke. Možnosti za kaj takega so po našem mnenju zelo majhne že zato, ker bi naposled državnika, kakršna sta Nixon in Mao, s tem neposredno priznala – recimo malce grobo – svojo nesposobnost in popolno odsotnost smisla za realnost. Da pa to ni res, da sta v resnici moža povsem drugega kova, dokazuje naposled vendarle že dejstvo, da se bosta sploh sestala! Pričakujemo, da bodo pekinški razgovori vsekakor koristni za obe strani. Če ne morda takoj in pri priči pa zelo verjetno kasneje. Menimo, da bodo omogočili začetek cele vrste dragocenih stikov na najrazličnejših ravneh. Prav med temi kasnejšimi stiki si lahko obe strani obetata počasno in postopno uresničevanje načelnih stališč in sklepov, ki jih bosta oba predsednika gotovo potrdila v skupni izjavi. Ta bo, povejmo mimogrede, objavljena šele prav na koncu obiska. Medtem ko bo dialog Nixon–Mao (in vsekakor mnogo številnejši razgovori na ravni zunanjih ministrov in še nižje) gotovo ugodno vplival na razvoj ameriško-kitajskih odnosov, je kajpak na mestu vprašanje: kaj pa to pomeni za druge, trenutno zgolj opazujoče člane svetovne človeške družine? Najprej je seveda treba opozoriti na to, da spremlja dogajanja na Kitajskem trenutno izmed vseh najbolj pozorno Sovjetska zveza – in to ne brez razloga! Kljub vsem zagotovilom, ki so javno ali pod roko prišla v Moskvo iz Washingtona v zadnjih mesecih, si sovjetski voditelji bržkone ne morejo kaj, da ne bi z večjo ali manjšo mero nezaupanja (vsaj privatnega) zrli v Peking. Znano je, da imata Sovjetska zveza in Kitajska precej neporavnanih računov. Vsekakor ni treba preveliko domišljije, da si predstavljamo možno reagiranje Moskve na razgovore v Pekingu: sedaj se bodo Američani in Kitajci združili proti nam! To je seveda pretirano hudo po domače, toda daleč od možnega razmišljanja v Moskvi vsekakor ni! To je ena razsežnost Nixonovega obiska. Druga je, kaj pričakuje od tega svet, to pot svet brez Sovjetske zveze. Doslej smo imeli navado govoriti, da vladata svetu dve supersili – ZDA in SZ. Ena izmed možnih inačic po obisku Nixona v Pekingu je ta, da bosta namreč ugotovili: svetu ne vladata dve, ampak tri supersile. Vsem tistim, ki so se že doslej borili zoper to, da imata dva v rokah usodo vseh, bi bilo seveda še manj všeč, če bi se ta vloga preprosto razdelila na tri. Svet bi gotovo odklonil tak rezultat ameriško-kitajskih razprav. Nobenega dvoma ni, da miroljubni narodi sveta zainteresirani za dobre odnose med Pekingom in Washingtonom toda samo za take odnose, ki bodo temeljili na spoštovanju suverenosti, nevmešavanju v notranje zadeve in drugih načelih ustanovne listine. Taki, torej dobri odnosi, med dvema velikanoma bi s svojimi zgledi hudo dosti pomagali pri miroljubnem sožitju na našem planetu in svet bo vesel, če bodo z Pekinga prihajale novice, ki bodo take domneve tudi potrjevale. Kar zadeva ameriške zaveznike – vsaj tiste najvažnejše – je tako, da so bili bržkone zelo podrobno obveščeni o najvažnejših smotrih Nixonovega potovanja že prej. Prvi koraki ameriškega predsednika na Kitajskem so potekali v znamenju prijateljskega toda korektnega in ne viharnega sprejema. To utegne potrjevati domnevo, da sta se partnerja odločila za srednjo, trezno pot. Kam jih bo pripeljala, bomo videli. Priložnosti za to bo dovolj.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

Že prejšnji teden smo na tem mestu omenili, da se poglavitna bitka – če lahko tako rečemo – naših sistemskih ukrepov v tem hipu odvija pri urejanju stabilnejših tržnih odnosov, kar z drugimi besedami pomeni, da usmerjamo svoje moči v **UREDITEV SISTEMA CEN** in določene gospodarske politike v zvezi s tem.

Zvezni izvršni svet je za to področje pripravil predlog ustreznega dokumenta in gospodarski zbor zvezne skupščine je v začetku prejšnjega tedna (minuli torek) že razpravljal o temeljih novega sistema in politike cen, ob tem pa tudi o problemih **NELIKVIDNOSTI V GOSPODARSTVU.** Že takoj na začetku povejmo, da je gospodarski zbor zvezne skupščine soglašal s predlaganimi okviri, kot jih v svojem dokumentu začrtuje zvezni izvršni svet – pa so zategadelj poslanci tudi izrazili polno podporo predlaganim stabilizacijskim ciljem (ki jih, mimogrede povedano, vsebuje tudi celotni načrt našega letošnjega družbeno-ekonomskega razvoja).

Kar zadeva ureditev sistema cen, postavlja ZIS na prvo mesto izdelavo ustreznega sistema in politike cen za **DEVIZNO IN ZUNANJETRGOVINSKO** področje, saj je rešitev teh vprašanj ključnega pomena za trdna tla pri uresničevanju ciljev, kot si jih zastavljamo v letošnjem razvojnem načrtu, pa tudi za uresničitev družbenega razvojnega načrta Jugoslavije vse do leta 1975. In poglavitni cilji predlaganega sistema ter politike cen – predloga, ki ga postavlja ZIS – zasledujejo trdno deklarirane postavke: vzpostavitev in ohranitev stabilnih gibanj cen na trgu ter okvirnih življenjskih stroškov, ob tem pa uresničenje nujnih medsebojnih odnosov cen v primerjavi z mednarodnim gibanjem cen in našo celukupno razvojno politiko.

Te nekolikanj zapletene formulacije (ki so pač izražene v zgoščenih opredelitvah ekonomistov) lahko zaokrožimo takole: s takšno politiko cen, kot je sedaj (in za prihodnje) predlaga ZIS, pravzaprav podpiramo vsesplošno delovanje **TRŽNIH ZAKONITOSTI** na naš bodoči gospodarski razvoj, hkrati pa tudi podpiramo vse večjo vlogo **ZDRUŽENEGA DELA** pri zasnovi in izvajanju te politike.

Bralec naj nam ne zameri, ko ob vsem tem opisovanju predlaganega novega sistema cen vendarle vseskozi ostajamo v okviru načelnih

Bitka za ureditev trga

ugotovitev; česa drugega za sedaj tudi še ne moremo povedati, saj podrobnosti še niso znane – poslanci zvezne skupščine so naročili ZIS, naj konkretne ukrepe v zvezi s predlaganim sistemom cen in vsem, kar sodi zraven, pripravijo zvezne strokovne službe najpozneje do konca letošnjega marca. Potemtakem bodo dotlej znani že vsi zakonski predpisi, ki bodo služili za izvajanje sprejete tržne politike. Ob tem samo povejmo – kar je bilo doslej že poudarjeno – da se z novim sistemom cen opredeljujemo za poglavitno merilo **SVETOVNIH CEN** pri vseh tistih tržnih artiklih, ki so (ali lahko postanejo) predmet mednarodne blagovne menjave, kar pomeni dosledno tržno načelo **PONUDBE IN POVPRAŠEVANJA.** Seveda bodo tudi poslej pri tem še določene izjeme – kajpak pri tistih (temeljnih) tržnih artiklih, ki pomenijo osnovo našega življenjskega standarda, pa bo potemtakem tudi še v prihodnje družba poskrbela z zaščitnimi mehanizmi za uravnavanje njihovih tržnih odnosov (to bo npr. še v prihodnje v kmetijski proizvodnji, kjer bodo še ostale tako imenovane zagotovljene odkupne cene itd.).

Posebna pozornost velja v tem času tudi perečemu problemu našega gospodarstva – obsežni **NELIKVIDNOSTI** na vseh področjih, ki je kar ne moremo razvozljati v kolikor toliko zdrave denarno-tržne odnose.

Po ugotovitvah zvezne službe družbenega knjigovodstva (ki že nekaj mesecev ugotavlja nelikvidne dolžnike na vseh ravneh – še posebno pa tiste, ki sodijo v področje negospodarstva, ter potemtakem odtegujejo dohodek gospodarskim organizacijam, ker jim pač ne plačajo svojih dolgov) znaša obseg naše celotne nelikvidnosti – izmerjen v dinarskih postavkah – kar kakšnih 100 milijard dinarjev (seveda novih milijard!), pa si iz tega lahko predstavljamo, kakšen gordijski vozel pomeni nelikvidnost za ureditev naših notranjih finančnih težav. V načrtu je, naj bi SDK že do konca tega meseca ugotovila povsem natančno, kako in kaj je z dolžniki po vsej državi, potem pa bi uvedli nekakšno medsebojno **MENJAVO DOLGOV** oziroma kliring, kot pravijo strokovnjaki, kar naj bi vsaj do znosnih meja uredilo sedanjo bolezen nelikvidnosti v našem gospodarstvu.

Seveda bo ta operacija precej boleča – vsaj za nekatere – saj pri SDK obljubljajo, da bodo tokrat zelo dosledni v pogledu izvajanja predpisov (ki npr. določajo, da morajo dolžniki obvezno prijaviti svoje dolgove – to pa je seveda za nekatere zelo neprijetno, saj se bo nenadoma izkazalo, da so v resnici pasivni v svojem poslovanju), pa tudi, da bodo dosledno izvajali **ZAKONSKE POSLEDICE** proti vsem organizacijam, ki poslujejo z izgubami. Tudi v zvezi s temi vprašanji („bolezen" nelikvidnosti je zavzela pri nas tolikšen obseg, da resno ogroža proces družbene reprodukcije in proces vsega gospodarskega razvoja) je bilo naročeno zveznemu izvršnemu svetu, naj prav tako do konca letošnjega marca pripravi predlog zakonskih ukrepov, ki bodo bistveno vplivali na rešitev nelikvidnosti.

„Kranjska Janeza"; tokrat nista vzdržala. Na zelo zahtevnem avtomobilskem rallyju za državno prvenstvo „Jahorina 72", kjer je od 76 prišlo na cilj samo 28 vozil, sta morala odstopiti tudi člana AMD Novo mesto Janez Doljak in Janez Milavec s svojim minijem cooper. (Foto: S. Dokl)

Po Metliki se je na pustni torek vil sprevod malih maškar. Tale volkodlak je bil najbolj strašljiv, sicer pa je bilo med maškarami več ljubkih likov. Celo Pika Nogavička, kot bi bila resnična, se je ta dan sprehajala po mestu. (Foto: R. Bačer)

Sami tega ne znamo? 1800 kubičnih metrov bukovega jamskega lesa je z gozdnega obrata v Mokronogu lani speljal kupec iz Padove in z njim dal zaposlitev 350 italijanskim družinam, ki iz tega lesa delajo lesene zabojčke za zelenjavo in sadje. (Foto: Legan)

Toplo februarsko vreme je privabilo v sadovnjake pridne gospodarje. Na Bizeljskem, v dolinskem okolišu, na Pišečkem in drugod že dober teden z vnemo obrezujejo drevje v svojih nasadih. Na sliki Ivan Krošl iz Trebeža pri Brežicah. (Foto: Jožica Teppey)

(Iz zadnjega Pavlihe)

Pust je mimo, pa bi morda le slekla obleko, ki so nam jo meščani poslali kot pomoč.

Enakost v družbi in Zvezi komunistov

Enakost po imetju (z drugo besedo socialna enakost), vendar samo približna, je mogoča samo v revni družbi. Kadar je treba med 4 ljudi razdeliti 4 krompirje, gre delitev gladko,

Bodo bolj enaki?

čim pa je treba med nje razdeliti tudi 1 srajco, se že zatakne . . .

Takšno je življenje, kljub temu pa ne smemo dovoljevati, da bi se socialna neenakost (ki jo povzroča življenje, kot smo vajeni ugotavljati) razbohotila v nedogled! Delovni prispevek različnih ljudi je različen, imovinska (socialna, dohodkovna) neenakost, ki izvira iz tega, je normalna in jo moramo priznati. Dohodkovni neenakosti, ki izvira iz prisvajanja tujega dela, torej tisti, ki nima stvarne podlage na ugotovljenem in izmerjenem delovnem prispevku posameznika, pa se moramo kar se da ostro postaviti po robu.

Dohodkovna neenakost, ki se je pri nas nekontrolirano razvila v socialno razlikovanje ima razen bogatenja posameznikov še več drugih posledic. Bogatejši se čutijo močnejše, pomembnejše in so se navadili tega, da jih v družbi vrednotijo drugače kot navadne zemljane.

Do takšnih pojavov je prišlo tudi v ZK: mnogi vodilni in vodstveni delavci prihajajo zelo poredkoma ali pa sploh ne na sestanek svojih organizacij ZK, zamujajo in se izgovarjajo s prezaposlenostjo. Na sestankih ZK smo jih vajeni ogovarjati z direktorji in njihovimi siceršnjimi pridevki. Kot komunisti bi se morali sami po sebi postaviti po robu takšnemu ogovarjanju, pa se žal niso. Še zlasti v ZK si moramo v odnosih biti vsi enaki in se moramo zato kar takoj, ostro in odločno postaviti po robu takšnim razvadam!

M. J.

Brez naložb ni obilnega pridelka

Obljuba

Ljubljanska banka, ki je doslej zelo malo naredila za kmetijstvo, saj pravijo kritiki, da je iz njega doslej več dobila, kot dala, je obljubila 20 milijard starih dinarjev za naložbe v kmetijstvo.

Poznavalci njene politike so do te obljube nezaupljivi. Direktor kršk-ega „Agrokombinata" Stane Nunčič pravi celo, da je to samo trik, inž. Slavko Gliha s Kmetijskega inštituta pa, „da bi banka obljubila tudi sto milijard, če bi vedela, da jih ne bo treba dati," toda vseeno to zasluži premislek.

Gotovo je, da bo Ljubljanska banka, ki je zelo pomembna za naše območje (posebno, odkar ji je pripojena tudi Celjska banka), postavila glede dodeljevanja posojil velike zahteve, ki jih posojilojemalci ne bodo mogli vsi izpolniti. Toda vseeno je treba resno sodelovati pri sestavljanju akcijskega (letošnjega) in srednjeročnega razvojnega načrta, v katerem namerava izdatneje sodelovati Ljubljunska banka, saj bo le na podlagi programa mogoče držati bankirje za besedo.

In še nekaj: Ljubljanska banka bi glede pogojev pri dodeljevanju posojil lahko imela za zgled sicer mnogo manjšo Dolenjsko banko in hranilnico, ki kmetovo delo in material pri naložbah šteje za udeležbo kmeta – investitorja in ne vidi samo njegove denarne soudeležbe. To pa kmetu veliko pomeni.

M. L.

Vera Kovačič, referentka za skrbništvo in varstvo družine pri občinski skupščini v Krškem: „Brez moči smo, ker ni zakona."

Nemoč

Težko se je spopadati z alkoholizmom, zato je občinska skupščina v Krškem že pred leti predlagala, da bi z zakonom poskrbeli za obvezno zdravljenje alkoholikov. Zaradi tega zla trpe številne družine, najbolj pa so prizadeti otroci. Pomanjkanje pogosto trka na vrata, starši, ki so se vdali pijači, pa se obenem zavedajo, da bo socialnovarstvena služba priskočila na pomoč. Seveda ne zaradi njih, ampak predvsem zaradi otrok. Vse se vrti kot v začaranem krogu. Alkoholiki pogosto menjajo delovna mesta, izostanejo z dela in povzročajo težave sebi, družini in družbi. Iz takih družin je tudi največ duševno in telesno prizadetih otrok. V krški občini imajo registriranih več kot 200 kroničnih alkoholikov. V njihovih družinah je okoli 148 otrok do 15. leta starosti. Veliko tega zla ima korenine v vinorodnem okolišu Velikega Trna, pa tudi na območju Senovega je alkoholizem močno razširjen.

Komu prednost na šolskem avtobusu: šolarjem ali odraslim?

Prevozi

Prevozi otrok v šole, ki so se uveljavili v zadnjih letih, so postali že nuja. Danes je za majhne podeželske šole težko dobiti učitelje, zato je povsem upravičena domneva, da bo takih prevozov vedno več in da bo zanje treba namenjati iz proračunov TIS vedno več denarja.

Vendar se avtobusne proge, ki so bile uvedene le zaradi šolarjev ali vsaj predvsem zaradi njih, vedno bolj spreminjajo v redne proge. S šolskimi avtobusi se prevaža vedno več odraslih.

Na zadnji seji občinske skupščine Ribnica so na primer že opozorili, da so na nekaterih progah otroci, ki se vozijo s šolskimi avtobusi vedno bolj žrtve odraslih, se pravi „mešanega" prevoza.

Odrasli, ki za prevoz s šolskim avtobusom tudi plačajo, so že prepričani, da je avtobusna proga uvedena zaradi njih. Šolarji morajo na prenekaterih šolskih avtobusih stati. Odrasli postajajo na šolskih avtobusih že brutalni in neka šolarka je že morala zato k zdravniku.

Ponekod že razmišljajo, da bi za prevoz šolarjev kupili kombije, ki bi res prevažali le šolarje; drugod, kjer nimajo toliko denarja, pa bodo od šoferjev šolskih avtobusov zahtevali, da imajo na šolskih progah prednost šolarji in ne odrasli.

J. P.

V tovarni kondenzatorjev

Umiritev

Skokovita rast, tako značilna za tovarno kondenzatorjev ISKRA v Semiču, se letos umirja. Sedanji dogodki v svetu in doma kažejo, da proizvodnje kondenzatorjev ne gre povečevati.

Za ISKRO bo leto 1972 še posebno težko, ker so ob dvakratni devalvaciji izgubili okrog 7 milijonov dinarjev. Surovine so se v enem letu podražile za okrog 50 odst., medtem ko so cene proizvodov že 15 let na isti ravni.

Letos računa kolektiv na okrog 70 milijonov celotnega dohodka, kolikor so ga ustvarili lani, in na milijon dolarjev izvoza. To pomeni, da ostaja obseg proizvodnje na ravni preteklega leta, ob tem pa bo podjetje z ostankom dohodka na slabšem.

Razumljivo, da v takem položaju delovne sile ne bodo povečevali. Tudi rast zaposlovanja se je zaenkrat ustavila, bila pa je v zadnjih dveh letih izredna, saj je v kolektiv prišlo kar 200 novih ljudi.

Osebne dohodke so že lani decembra povečali. Zaposlenim z največjimi prejemki za 5 odstotkov, delavcem z najmanjšimi dohodki pa kar za 15 odstotkov. V tovarni se ne bojijo, da ne bi mogli izplačevati zaslužkov po družbenem dogovoru, vendar tudi ne računajo, da bi zaenkrat dohodki rasli. Stanje je v tem pogledu kar zadovoljivo, saj nobena delavka, ki izpolnjuje normo, ne zasluži manj kot 1.000 dinarjev na mesec.

R. B.

Kamenje

Siromašna Bela krajina mora marsikaj uvažati, kot so ugotovili na zadnji občinski seji v Metliki, pa uvažajo celo kamen s Hrvaškega. Če še drži, da vsa pokrajina leži na samem kamenju, je takle uvoz šala nad šalami. Povedali so primer, ko je vas Otok popravljala cesto. Namesto da bi gramoz vozili iz kamnoloma, ki leži 300 m stran od vasi, so ga dovažali iz Ozlja. Menda je bil skupaj s prevozom vred cenejši kot oni pred domačim pragom.

Sejmišča

BREŽICE: Na sobotni sejem so pripeljali 491 mlajših in 33 starejših prašičev. Vsega skupaj so prodali 376 živali. Za mlajše prašiče so zahtevali po 15 dinarjev za kg žive teže, za starejše pa po 9 dinarjev za kg.

NOVO MESTO: Na ponedeljkov novomeški sejem so pripeljali 407 prašičev, od tega 39 starejših. Prodali so jih 376. Za prašiče do 12 tednov starosti so morali kupci odšteti 230 do 290 dinarjev, za starejše pa 300 do 450 dinarjev. Cene so narasle, kupci pa so prišli pretežno iz sosednih občin.

Kmetijski nasveti

Zadržimo propad drevja!

Kmetije bodo živele, vsaj one najmočnejše. Večina vaških naselij bo ostala, pa četudi se bodo njih prebivalci vozili na delo v bližnja industrijska središča. Tako nakazuje razvoj, zato se lahko vprašamo s skrbjo, kakšna bo naša vas, kakšne bodo kmečke domačije, če bo kmečko sadjarstvo dokončno propadlo?

Komaj desetletje je tega, odkar smo za Slovenijo še ugotavljali, da je večji del sadnega drevja deležen vsaj zimskega škropljenja proti kaparju in drugim škodljivcem. Zdaj redkokje vidiš zimsko škropljenje, niti kmetijski inšpektorji ne jemljejo več strogo svojih odločb o obveznem škropljenju, podoba je, da smo dokončno dvignili roke od kmečkega sadjarstva.

Če bi iskali ekonomski račun v pridelovanju kmečkega sadja, ki na trgu nima tako rekoč nobene cene, tega ne bi našli. To pa ne pomeni, da mora to, kar raste okoli kmečkih domov in je tako značilno za našo vas, propasti, ker pač ni donosno.

Pameten gospodar bo naredil vsaj najnujnejše, da bi zadržal to propadanja – poskrbel bo za zimsko škropljenje. To je neogiben ukrep, začetek truda, da lahko vsaj nekaj pričakujemo od sadnega drevja. Škropiti je treba zdaj, proti koncu zime – do sredine marca, ker je škropljenje najbolj učinkovito v času, ko se brsti začenjajo napenjati.

Kako škropiti, je povečini znano. Z zimskimi škropivi (rumesan, bleodiazinon, dinozan, kreozan, rumeno olje, folidol), s katerimi se lahko uspešno spoprimemo s kaparjem, listnimi ušmi, brstnimi sukači, pedici, cvetožeri, je treba vse drevo, tudi najvišje veje, dobesedno oprati. Najprimernejši čas za to delo so mirni, oblačni in vlažni dnevi s kakimi desetimi stopinjami toplote. Za nadrobnejša navodila je najbolje zaprositi strokovnjaka, ki vam bo med drugim tudi potrdil, da je zelo koristno zimska škropiva vsako leto menjavati, saj je znano, da ne delujejo na vse škodljivce enako.

Inž. M. L.

vredno je zapisati...

Pomlad sicer še ni tako občutna, da bi začele zeleneti in cveteti rastline, je pa tako močna, da so začele cveteti – ceste. Tako kot vsako leto tudi zdaj omejujemo osne pritiske na cestah, kar pa ne more bistveno pomagati, da ne bi ceste kipele z vso silo.

Dolenjska v tem pogledu gotovo ni izjema. Samo kratek sprehod po Novem mestu in okolici kaže, v kako ubogem stanju so ceste. Priključka na avtomobilsko cesto proti Kartelje-

Kipenje

vemu in proti Mačkovcu sta najbolj zdelana, v siromašnem stanju pa je tudi cesta proti Dolenjskim Toplicam. To seveda niso edine uničene ceste na Dolenjskem.

Proti tej zimski nadlogi na cestah kajpak ni učinkovite rešitve. Cestno podjetje bo, ko bo vreme dopuščalo, začelo asfaltirati in popravljati najbolj uničene odseke in po tradiciji lahko pričakujemo, da bodo do prvega maja v glavnem namesto kamenja, ki gleda zdaj iz asfalta, že prišili zaplate na ceste.

Nekatere dolenjske ceste so zato vse bolj podobne beračevi suknji ali pa cesti od Škofljice do Ljubljane, ki je že tolikokrat zakrpana, da najbrž niti cestarji sami ne vedo več, koliko novih slojev asfalta so v zadnjih letih položili.

Bržkone pa rešitev za bodočnost ni v tem, da bomo vdano čakali na pomlad in da bodo cestne službe popravljale slabe ceste. Prav bi bilo, da bi raje gradili bolj počasi, pa zato temeljito! Tako pa smo v preteklosti za malo denarja hoteli potegniti asfalt na vsem makadamu, zdaj pa moramo vsako pomlad obnavljati pomanjkljivo gradnjo in pretenke sloje, ki ne vzdrže zimskih nevšečnosti.

Zanimivo pa je tudi vprašanje: kdo je kriv za poškodovane avtomobile na takih vzkipelih cestah in kaj bi ukrenila sodišča, ko bi vozniki tožili lastnike oziroma vzdrževalce cest?

Kaj je z zdravstveno službo v Metliki?

V Dolenjskem listu št. 4 z dne 27. 1. 1972 je bil objavljen članek pod naslovom „Dolge vrste čakajočih" nepodpisanega avtorja. Članek se nanaša na zdravstveno službo v Metliki. – Navedeni članek povšalno prikazuje stanje v zdravstveni enoti Metlika, s čimer si lahko občani ali nepoznavalci razmer o zadevi ustvarijo napačno in nepopolno sliko, zato želimo s tem na kratko seznaniti javnost z dejanskim stanjem.

Članek zastavlja vprašanje, zakaj občutno manjka zdravnikov splošne prakse, V odgovor naj navedemo, da to ni samo problem enote Metlika niti samo Zdravstvnega doma Novo mesto, pač pa problem vse izvenbolnične zdravstvene službe v Sloveniji. O problemu zdravnikov splošne prakse je bil pred kratkim tudi razgovor v uredništvu „Dela".

Kljub takemu splošnemu stanju, pa naš zavod ukrepa vse potrebno, da si ta kader pridobi. Tako smo iskali nadomestila za izpraznjena delovna mesta zdravnikov splošne prakse preko zavoda za zaposlovanje, razpisov v dnevnem slovenskem in hrvatskem časopisju ter z osebnimi stiki pri Slovenskem zdravniškem društvu in drugih zdravstvenih organizacijah. Vsa ta prizadevanja pa niso dala vedno željenih rezultatov.

S pomanjkanjem zdravnikov splošne prakse smo že v mesecu decembru preteklega leta seznanili predstavnike občinske skupščine Metlika. Kljub temu je bilo o tem govora na IO občinske konference SZDL Metlika, na katere sejo žal niso bili vabljeni predstavniki metliške enote oz. zavoda. Ugotavljamo tudi, da se je o zdravstveni službi v enoti Metlika na tej seji obravnavalo pod točko „razno", za kar smo mnenja, da bi tako pomembna zadeva morala priti v dnevni red seje in na katero naj bi bili vabljeni tudi predstavniki Zdravstvenega doma.

Res je, da so iz enote Metlika v zadnjih letih odšli 4 zdravniki splošne prakse, vendar je k temu treba pripomniti, da so odšli, ker so dobili specializacijo v bolnični službi, kjer so v strokovnem predelu in glede pogojev dela znatno na boljšem. Navedeni so si izbrali specializacije, ki jih po naravi dela naš zavod ne podeljuje. Za ilustracijo naj navedemo, da ima naš zavod trenutno na specializaciji 9 zdravnikov, kar je maksimalno za naše materialne in kadrovske možnosti.

Trditev v članku, da je naš zavod ob pripojitvi enote Metlika k Zdravstvenemu domu Novo meto dajal kakršnekoli obljube o nadaljnjem razvoju zdravstvene službe v Metliki, je netočna. Dejstvo je, da se je enota Metlika po sili zakona in po neuspelem poskusu ustanovitve Belokranjskega zdravstvenega doma pripojila na podlagi referenduma in s soglasjem občinske skupščine Metlika in Zdravstvenemu domu Novo mesto šele 30. 9. 1968 namesto 1. 1. 1968.

Glede programa razvoja zdravstvenih domov v novomeški regiji, kjer posebej ni omenjena enota Metlika, naj pojasnimo, da s strani enote Metlika ni bilo zahtev po razširitvi objektov. Navedeni program so prejele tudi vse občinske skupščine in nanj lahko dale svoje pripombe, ki pa se še vedno lahko upoštevajo, če so upravičene, dokler „program" in „družbeni dogovor o financiranju investicij v zdravstvu" dokončno ni sprejet.

Glede pripomb na račun samoupravnih pravic naj omenimo, da je bila enota Metlika ob pripojitvi k Zdravstvnemu domu Novo mesto seznanjena s samoupravno shemo, ki so jo pred tem že sprejeli trije pripojeni zdravstveni domovi. Po veljavni samoupravni shemi je bila enota Metlika zastopana v vseh organih upravljanja zavoda. Da smo sledili politiki razvoja samoupravljanja na podlagi zveznih amandmajev in kongresa samoupravljavcev v Sarajevu, dokazuje dejstvo, da je svet zavoda 28. 5. 1971 na predlog uprave sprejel sklep o pripravi predloga za decentralizacijo samoupravljanja na ravni enot, o čemer smo obvestili tudi Občinski sindikalni svet Metlika dne 8. 6. 1971. O decentralizaciji samoupravljanja je bil že izveden referendum in sprememba ustreznih aktov je v zaključni fazi. Zaradi navedenega je očitek glede samoupravnih pravic nesprejemljiv.

Na omenjeno pismo izvršilnega odbora občinske konference SZDL Metlika imamo pripravljene konkretne in dokumentirane podatke, ki v celoti spodbijajo neobjektivno ocenjevanje razmer v enoti Metlika, ker so v citiranem pismu med drugim prikazani tudi problemi, ki so izven možnosti in pristojnosti rešitve v okviru Zdravstvenega doma Novo mesto.

Da želi Zdravstveni dom Novo mesto imeti tesne stike z občinskimi skupščinami in družbenopolitičnimi organizacijami v vseh 5 občinah, kjer ima svoje zdravstvne enote, dokazuje tudi dejstvo, da vseskozi naročamo našim predstojnikom enot, da neposredno sodelujejo s pristojnimi občinskimi organi. Pri tem ugotavljamo, da to sodelovanje glede vprašanj reševanja zdravstvene službe v posameznih občinah poteka v redu, razen v občini Metlika.

Po prejemu pisma izvršilnega odbora obč. konference SZDL Metlika smo pozdravili predlog za napovedani sestanek o vprašanjih zdravstvene službe v enoti Metlika, žal pa danes ugotavljamo, da se razprave o teh vprašanjih opravljajo še naprej po drugih forumih (z istimi udeleženci), ne da bi na te razprave vabili tudi uradne predstavnike enote Metlika ali zavoda, kjer bi lahko podrobno in dokumentirano zadeve osvetlili.

Ob koncu želimo poudariti, da je Zdravstveni dom Novo mesto pripravljen sprejeti vsako objektivno in konstruktivno kritiko, ki ima namen izboljšati zdravstvneo službo, ker je za to tudi sam najbolj zainteresiran, ne more pa se strinjati s takim načinom obravnavanja in reševanja problemov, kot so ga izbrali nekateri v Metliki.

Navedeni odgovor dajemo na podlagi razprave in sklepa razširjenega sveta Zdravstvenega doma Novo mesto na seji 11. 2. 1972.

ZDRAVSTVENI DOM
NOVO MESTO

ZA VSAKOGAR DOLENJSKI LIST

NI NUJNO

da se uredništvo Dolenjskega lista strinja z vsemi sestavki, ki so objavljeni na tej strani. – K prispevkom, ki jih pošiljate za objavo v našem tedniku, pripišite svoj celi naslov, sicer ne pridejo v poštev za tisk. Na posebne željo pisca lahko ostane njegovo pravo ime za javnost tajno (podpisali ga bomo s kraticami ali kako drugače), vsekakor pa je pred sodiščem za resničnost napisanega odgovoren predvsem sam.

UREDNIŠTVO DL

Poznamo »črne zobne ambulante«!

V Dolenjskem listu št. 4 z dne 27. 1. 1972 je bil objavljen članek z naslovom „Ali ve davčna uprava tudi to? ", v katerem avtor članka med drugim sprašuje Zdravstveni dom Novo mesto, če pozna „črne zobne ambulante" v svojem občinskem središču.

Zadevo okoli „črne zobne ambulante" vodstvo Zdravstvnega doma Novo mesto pozna, saj je že s svojim dopisom št. 349 z dne 6. 10. 1965 in z dopisom štev. 234 z dne 19. 4. 1968 opozorilo po zakonu pristojne organe, da naj ukrenejo vse potrebno, da bi se preprečila nedovoljena zasebna zobozdravstvena praksa. S tem smetramo, da je zavod s svoje strani ukrenil potrebno v okviru svojih pristojnosti. V tej zadevi želimo še pojasniti, da kolikor smo mogli ugotoviti, take „prakse" ne opravljajo redno zaposleni zobozdravstveni delavci novomeške zobne poliklinike.

Da bi izboljšali javno zobozdravstveno varstvo občanov, po katerem je vse večje povpraševanje, imamo zaposlenih maksimalno število zobozdravstvenih delavcev, ki jim lahko omogočimo delo glede na obstoječe omejene prostore. Problem ustreznih prostorov za zobno polikliniko v Novem mestu je vsak dan bolj pereč in zato tudi glavna ovira za nadaljnji razvoj zobozdravstvene službe. Na to že dalj časa opozarjamo pristojne forume. Pridobitev novih prostorov presega naše možnosti, zato je potrebno ta problem reševati skupno z zainteresiranimi. Vendar tako stanje še ne more biti razlog, da bi trpeli „črne" zobne ambulante, ki niso pod družbeno obdavčitvijo.

Navedeni odgovor dajemo na podlagi razprave in sklepa razširjenega sveta zavoda Zdravstvnega doma Novo mesto na seji dne 11. 2. 1972.

Zdravstveni dom
Novo mesto

Nekaterim Novomeščanom

Sem študent. Študentje pa nimamo ravno zavidljivih dohodkov. Nekateri celo pravijo, da smo uboge pare. No, naj bo, kot je. Res pa je, da si zaradi smešno nizke štipendije ne moremo dvakrat na teden privoščiti drage vožnje z avtobusi v Ljubljano in nazaj v Novo mesto. Pomagam si, kot številni drugi s štopanjem. Skoraj vsak petek stojim na Dolenjski cesti in štopam. Mnogi vozniki me že dobro poznajo in jaz njih. Z marsikaterim se peljem domov. Nekateri pa me samo s hupanjem prijateljsko pozdravljajo in zato sem jim neizrekljivo hvaležen. Tudi številni Novomeščani so vmes. Z nekaterimi se v mestu tudi srečam. Takrat me ne poznajo, saj mi je, kot sem štopal, jasno pokazal, da me ne pozna.

Ne rečem, da mora vsak od teh voznikov ustaviti. Ne, niti najmanj, to ni njihova dolžnost. Vse, kar si od nekaterih želim, je le to, da bi se drugič, ko se bomo na cesti ponovno srečali, mirno peljali mimo mene.

Ne zamerim tistim, ki se na vse načine trudijo, da bi pokazali, kako bodo že po nekaj sto metrih zapeljali na desno ali levo, na Orle ali na Barje (saj mogoče bodo res), še manj tistim, ki odločno, a vljudno pokažejo, da jim ni do sopotnikov. Zabavno pa se mi zdi, kako se nakateri z najrazličnejšimi, občudovanja vrednimi kretnjami za volanom obnašajo. Med njimi so žal tudi nekateri moji someščani.

Če jim gremo številni štoparji na „jetra", naj odločno pokažejo, da jim ni do sopotnikov in naj raje pazijo na cesto, namesto da se tolčejo po glavi, kažejo zavidljivo bogato sposobnost ročnega oblikovanja najrazličnejših znakov, hupajo . . .

Večkrat me skrbi, da se ne bi zaleteli v nasproti vozeče vozilo. Počutil bi se še krivca nesreče.

Zatorej tisti, ki ne morete videti štoparjev (za štoparke ne vem), ne zmenite se za nas, kajti tudi mi se ne za vas. Peljite mimo, kot da nas ni. Veseli bomo. Bodite brez skrbi! V Novo mesto se bomo že pripeljali . . .

JANEZ

1972 — leto kvalitete

Neusmiljena bitka za kakovost proizvodov zajema ves svet, naši proizvajalci in potrošniki morajo zato vedeti kaj več o lastnostih, dejanski vrednosti in uporabnosti proizvodov!

Zvezni izvršni svet je sprejel predlog Jugoslovanske zveze organizacij za izboljšanje kvalitete, da se leto 1972 razglasi za leto kvalitete v Jugoslaviji. Ta pomembna družbeno koristna akcija sovpada s časom, ko naša industrija vlaga posebne napore za uveljavljanje s svojimi kvalitetnimi proizvodi na domačem in tujem tržišču.

Neusmiljena bitka za kvaliteto je zajela skoraj ves svet. Kvaliteta osvaja tržišča, je ocena gospodarskega in družbenega razvoja neke dežele, je torej tudi merilo stopnje njenega razvoja.

Kvaliteta ni le pojem ali merilo za oceno posameznih proizvodov. Kvaliteta sega v odnose proizvajalca ali posredovalca do potrošnika, odnose med ljudmi pri blagovni menjavi in opravljanju uslug.

Minilo je 50 let, odkar so bile v Ameriki zasnovane znanstveno ekonomske metode za izboljšanje kvalitete kot metode statistične kontrole kvalitete in vzorčenja blaga.

V Japonski je osnovna zveza za zaščito potrošnika kot posebni organ v kabinetu predsednika japonske vlade. Leta 1956 so bili podani temelji evropske organizacije za kontrolo kvalitete. Jugoslavija je postala članica te evropske organizacije 1968.

Japonska je proglasila leto 1964 za leto kvalitete, Anglija pa leto 1967.

Potrošniške organizacije so organizirane v 55 državah. Osnovna naloga potrošniških organizacij je vplivati na izboljšanje kvalitete proizvodov in storitev ter informacije potrošnikov o lastnostih, kvaliteti in funkcionalnosti proizvodov na tržišču.

Prva potrošniška organizacija te vrste pri nas je bila „Porodica u domačinstvo", ki je delovala pod nazivom „vzporedno testiranje" že od leta 1965. Tej aktivnosti se je pridružil tudi Centralni zavod za napredek gospodinjstva SR Slovenije.

Petletni program akcij krajevnih skupnosti (1971-1975) določa konkretni program družbenega nadzora nad kvaliteto proizvodov in storitev ter reševaje problematike odnosov potrošnikov in delovnih organizacij. Potrošniške organizacije naj bi delovale v krajevnih skupnostih, delovnih organizacijah in občinah. Družbene norme glede ponašanja potrošnikov, organiziranih v krajevnih skupnostih ter delovnih organizacijah, so vsebovane v „Potrošniškem kodeksu". Ta kodeks obvezuje delovne organizacije in posameznike, udeležence v blagovnem prometu ter opravljanju storitev, da poslujejo natanko po poslovnih in etičnih uzancah in dobrih poslovnih običajih, zlasti glede kvalitete proizvodov in storitev. Sporne zadeve bo reševala mešana arbitraža. Delovne organizacije, ki bodo pristopile k temu družbenemu dogovoru, bodo imele pravico uporabljati posebni emblem z napisom „Podpisnik potrošniškega kodeksa".

Prvi rezultati kontrole kvalitete so zaskrbljujoči. Čeprav smo šele na pragu leta kvalitete, ugotavljamo, da se je kvaliteta proizvodov in storitev prav letos znatno poslabšala. Odlok o maksimiranju cen ne dopušča proizvajalcem, zasebnim obrtnikom in gostilničarjem zvišati cene proizvodov in storitev. Proizvajalci, obrtniki in gostilničarji poskušajo povečati cene svojim proizvodom in storitvam s tem, da uporabljajo surovine slabše kvalitete in dajejo v promet slabše proizvode za isto ceno. Ta akcija leta kvalitete mora postati močan ekonomsko-družbeni regulativ za zaščito potrošnika. Delež k tej akciji naj bi prispevale tudi družbeno-politične organizacije in občani, saj je njen cilj zaščititi potrošnika.

Inž. JOŽE ŠKOF
tržni inšpektor

Spomin na Prešernovo proslavo v Brestanici: skupina mladih, ki je sodelovala pri Povodnem možu in Železni cesti.

Brestanica Prešernu

Po več letih: uspešna kulturna prireditev

Po nekajletnem molku je brestaniška Svoboda 6. februarja spet proslavila kulturni praznik – Prešernov dan. Slavnostno akademijo z bogatim sporedom je skrbno pripravila Marija Gosak ob sodelovanju prof. Marjance Požun, Francija Rakarja, violinista Janka Avsenaka, solistov Jožeta Butkoviča in Dorčija Železnika ter domačega moškega pevskega zbora, ki se je predstavil pomnožen (35 članov) in pomlajen. Za glasbeno spremljavo je poskrbel Mato Zakonjšek, za svetlobne efekte Drago Stropnik, lično sceno pa je pripravil Lojze Čabec.

Dvorana je bila polna častilcev velikega pesnika in njegove besede. Pazljivo so sledili smiselno povezanim točkam in nastopajoče nagrajevali s ploskanjem. Nastopajoči in poslušalci so se zlili v eno in skupaj doživljali lepoto Prešernove besede.

Za tak nastop: hvala. Resnično prepričani, da amaterska kulturna dejavnost služi osveščanju in plemenitenju ljudi, si takih prireditev še želimo.

A. M.

Pripravljen na samomor...

Imam 25 let, končal sem 6 razredov osnovne šole in odslužil vojaški rok. Stanujem v Šmihelu pri Novem mestu, sem brez dela, gradim hišo, imam bolno mater in nečakinjo na skrbi. Ne vidim izhoda iz teme, kamor so me pahnili.

23. 3. 1964 so me vzeli za vajenca v IMV. Kot revna družina nismo imeli ne ure ne transistorja, zato priznam, da sem službo večkrat zamudil. Najbolj hudo mi je bilo, ko sem izvedel, kaj so o meni govorili v kolektivu. Da kradem pločevino in jo odnašam domov. To sploh ni res, pač pa imam pričo, ki je povedala, da so se delavci hoteli rešiti Cigana. Oni so v bližnji kozolec skrili pločevino, govorili pa, da sem jo kradel jaz.

Službe nisem dobil, pač pa sezonsko delo na Gozdni upravi. Tu sem bil 6 mesecev, potem sem moral k vojakom. Po odsluženem vojaškem roku sem se zaposlil pri Gradbenem in obrtnem podjetju v Novem mestu, toda zaradi izredno nizkih dohodkov sem to službo pustil in šel v Novoles. Tudi v tem podjetju smo delali veliko, plačali pa so nas malo. Nisem mogel vzdrževati svojcev, zato sem se odločil za pot v Nemčijo. Avgusta 1971 sem šel čez mejo preko Zavoda za zaposlovanje. Kot gozdni delavec sem delal po 14 ur na dan, tudi ob sobotah in nedeljah. Dobro sem zaslužil, toda ko sem bil na dopustu doma, nisem mogel nazaj zaradi hudo bolnega očeta. Bil sem edini hranilec staršev. Oče je bil 7 let bolan na srcu, pokojnine ni dobival, čeravno mu je manjkalo samo dve leti do penzije. Dajali so mu 100 din na mesec in zdravstveno varstvo.

Denar, ki sem ga prihranil v Nemčiji, sem porabil za hrano in gradnjo hiše. Spravil sem jo do podstrešja. Ko je oče umrl, sem ostal sam z materjo, ki je prav tako bolna in nesposobna zdelo.

Začel sem pisariti za službo v Belt v Črnomelj, v tovarno Usnja na Vrhniki, v Novoteks Novo mesto, v tovarno zdravil in nazadnje še v IMV. Čeprav sem se zlagal, da imam končano osemletko, me nikjer niso hoteli. V IMV jih še danes jemljejo, a mene gotovo niso marali zaradi stvari, ki sem jih že navedel, za katere pa nisem kriv.

Na občini so dali mami trikrat po 150 din. To je bilo vse, s čimer smo se preživljali. Zima pa je dolga, mi smo vedno bolj lačni. Pri nas je tudi sestrina hčerka, ki hodi v četrti razred. Očeta nima, mati pa zanjo sploh ne skrbi. Bega iz kraja v kraj. Dva otroka ima s seboj, punčko pa je pustila pri nas. V šoli je odlična, čeprav gre vsak dan lačna od doma. Vsak dan zjutraj gre še pomagat sosedu, ki ji da tudi jesti.

Tako mater, kot jo ima ta punčka, bi morali kaznovati ali pa prisiliti, da bi skrbela za otroke. Jaz nisem vajen prosjačiti kot drugi. Krasti ne znam in nočem, raje umrem od lakote. Kaznovan nisem bil še nikoli, ker hočem biti pošten.

Zal je revščina tako huda, da ob njej ne morem ne živeti ne umreti. Vse to sem že povedal na centru za socialno delo, a oni nam ne morejo vsak dan pomagati. Pošiljajo me delat 8 km daleč peš od doma, tega pa ne morem sprejeti. Skrbeti moram za onemogło mamo in nečakinjo. Moram kuhati, če kaj dobimo, pospravljam, pripravljam drva. Nosim jih tudi 2 km daleč, in to trikrat na dan, samo da mati ne bi bila v mrzlem.

Zakaj mi ne dajo službe v Novem mestu v kakšni tovarni, saj si tega želim že od otroških let! Lahko me vzamejo na poskušnjo za nekaj mesecev, pa bodo videli, če znam delati in če sem pošten. Če drugače ne gre, naj bi mi omogočili nazaj v Nemčijo. Če bi spet dobro zaslužil, bi mami pošiljal denar.

S solznimi očmi vse noči premišljujem, kaj bi naredil, a zame najbrž ni druge rešitve kot smrt. Prodal sem vse, kar sem imel. Fotoaparat, gramofon, harmoniko, uro, zdaj pa bom moral prodati še nedokončano hišo.

Vsega tega ne morem več prenašati. Čeravno sem ciganskega rodu, sem drugačen od rojakov. Sem miren fant, rad pojem in igram na kitaro, rad bi imel lepo stanovanje, rad bi bil lepo oblečen, pa . . . Imam samo še mater in transistor. Poslušam ga pozno v noč in pišem.

Kot niso vsi ljudje enaki, niso vsi Cigani za v en koš. Če poveš, da si Brajdič, te imajo za pošast. Ko napišeš prošnjo za službo, vidijo podpis, že prošnja roma v koš. Odgovorijo pa: „Nimamo prostih delovnih mest." Jih imajo, samo za Cigana ne! Mar nisem tudi jaz služil JLA? Če bo treba, sem ravno tako pripravljen braniti domovino kot drugi. Prav tako sem se pripravljen boriti za mir in napredek. Vse to je kot nič, kajti vsi mislijo: Cigan se tepe, krade, se ne umiva itd.

Dajte mi priložnost, drugega ne prosim! Če bi moral živeti od kraje in prosjačenja kot drugi Cigani, raje umrem.

RAJKO BRAJDIČ,
Šmihel pri Novem mestu

Kot revna družina, nismo imeli ure niti tranzistora kot ga imam danes. Zato priznam da sem kot mlad neiskusen fant, večkrat zamudil delovno mesto. Zaš pa mi je le to, da so mi dali odpoved po 1 mesecu poleg tega, pa mi je bilo najbolj hudo, ko so govorili v kolektivu da sem jast kradel nekakšne plehe, in da sem jih raznašal domov. To sploh ni bilo res, saj imam pričo fanta ki je delal v istem kolektivu kot jaz. Pripovedoval mi je kaj so ti fantje med seboj po=

V vsaki slovenski občini se voli najmanj en poslanec republiškega zbora

V Dolenjskem listu z dne 27. januarja 1972 se v poročilu kandidacijske konference SZDL v Črnomlju pod naslovom „Kakšni naj bodo poslanci" na 17. strani govori, da je na konferenci več članov razpravljalo o neustreznosti volilnih enot za volitve v republiški zbor skupščine SR Slovenije. Poudarjali so, „da so volilne enote za poslance republiškega zbora preobsežne, saj ena volilna enota zajema 4 dolenjske občine. Posledica tega je, da poslanci ne morejo dovolj sodelovati s terenom in z delovnimi organizacijami". Trditev, da zajema ena volilna enota za volitve poslancev republiškega zbora 4 dolenjske občine, ne drži. Znano je, da smo pri zadnjih splošnih volitvah leta 1969 v 90 volilnih enotah volili 90 poslancev republiškega zbora glede na število prebivalstva, pri čemer je že dopolnilo VI k republiški ustavi zahtevalo, da se mora v vsaki občini voliti najmanj en poslanec republiškega zbora. Dosledno temu ni nobena občina v Sloveniji brez poslanca republiškega zbora in so torej na rednih splošnih volitvah leta 1969 tudi v vseh dolenjskih občinah Črnomelj, Kočevje, Metlika, Trebnje volivci volili po enega poslanca, v Novem mestu pa dva poslanca republiškega zbora.

Mislim, da bi bilo treba prikazano netočnost popraviti in bralce Dolenjskega lista opozoriti, da ima vsaka dolenjska občina prav tako kot vsaka druga slovenska občina vsaj enega poslanca republiškega zbora. To še zlasti zato, ker so bila vprašanja volilnih enot za volitve v republiško skupščino ob sprejemanju dopolnil in volilnih zakonov leta 1969 zelo živahno diskutirana in so bile tedaj aktivne zlasti dolenjske občine, ki so dale v tej diskusiji veliko tehtnih pripomb.

Tajnik republiške volilne komisije za volitve poslancev v skupščino SR Slovenije
dr. Kostja Konvalinka

Prijetne ure — dar KUD Krka!

Minute v polzatemnjenem prostoru hitro beže

V dvoranici otroškega vrtca v Kandiji je bilo to soboto prijetno. Otroci iz Češče vasi, ki jih je v Novo mesto pripeljal Krkin kombi, so pozorno poslušali pravljico o Rdeči kapici in volku. Minute so za malčke v polzatemnjenem prostoru prehitro bežale.

Po pravljici je vsak, kdor je želel nastopati, zapel pesmico, povedal majhno dogodivščino, za nagrado pa je dobil buren aplavz sovrstnikov in majhno čokolado. Kakih deset dečkov in deklic, ki še ne obiskujejo šole, se je na majhnem, improviziranem odru pogumno postavilo, ter uspešno zaključilo verjetno svoj prvi nastop.

Tako je vsako soboto. Za uro in pol, ki jo številnim novomeškim in okoliškim otrokom pripravijo člani KUD Krka, se imajo njihovi starši zahvaliti tovarni zdravil KRKA in štirim marljivim članom.

V kratkem razgovoru po predstavi, ko so se številni otroci le s težavo poslovili, so nam povedali, marsikaj. Hvaležni so tovarni zdravil Krka, ki je s to akcijo začela. Med drugimi imajo tudi njen kombi. Z njim vsako soboto zjutraj pripeljejo okoliške otroke, po končani predstavi pa jih odpeljejo domov. Člani menijo, da bi lahko tudi druga podjetja priskočila na pomoč in da je to njihova dolžnost, saj se na ta način nudi marsikateri družini pri vsakodnevnem varstvu in vzgoji otrok pomoč, saj njihova dejavnost pomeni nekakšno dopolnjevanje družinske in družbene skrbi za otroka.

Njihova dejavnost je koristna tudi z druge plati. Otroci se v času, če redno obiskujejo ure pravljic, naučijo veliko novih zgodb, naučijo se nastopanja pred večjo skupino, kar je še zlasti pomembno za kasnejše življenje.

Na koncu člani želijo, da Dominvest, ki je lastnik dvoranice, v kateri se z otroki zbirajo, za uporabo ne bi več zahteval plačila.

J. PEZELJ,
Novo mesto

Piše preprosto, poroča kratko in razumljivo: DOLENJSKI LIST

AB Agraria
BREŽICE
cvetličarni ******
GROSUPLJE in TREBNJE

vam nudita:
– rezano cvetje in lončnice
– cvetlična semena in gomolje
– vsa potrebna sredstva in dodatke za vzgojo in nego cvetja
– razni pripadajoči pribor

Sprejemamo naročila za izdelavo vencev in šopkov.
Za obisk, naročila in nakup se priporočamo!

Lesen gugalnik za tovarno „NOVOLES", Novo mesto; zanj je dobil avtor Tomaž Vidic častno priznanje.

2.400 motornih vozil

Lastniki motornih vozil so lani plačali preko 3 milijone (novih) din raznih dajatev

Ko pogledamo podatke o motorizaciji v Kočevju iz časa pred drugo svetovno vojno, šele dojamemo velik napredek gospodarstva in osebne blaginje. Pred vojno je bilo v Kočevju le nekaj osebnih avtomobilov in tovornjakov, kako pa je danes?

Skupno sta v kočevski občini 2402 motorni vozili. Najmočneje so zastopani osebni avtomobili, ki jih je 1389, mopedov je 540, tovornjakov pa 196. Ostali so traktorji, avtobusi, prikolice in drugo.

Vsi, ki imajo motorna vozila, so plačali skupaj 3.024,424 din (ali nad 300 milijonov starih dinarjev, kar navajamo, da bo številka bolj jasna) raznih dajatev. V tej vsoti so zajete upravne takse s 33.260 din, cestne takse z 1,147.475 din, poštnine s 6.856 din ter obvezno zavarovanje z 1,836.830 din.

Te številke so ogromne. Upoštevati moramo, da tu niso zajeti vsi ostali stroški, kot za popravila, bencin in ostalo.

Lastnike avtomobilov bi verjetno zanimalo še, koliko tega denarja ostane v občini in koliko je bilo v občino povrnjenega iz obveznega zavarovanja. Ce bomo te podatke zvedeli, jih bomo objavili.

ANDREJ ARKO,
Kočevje

Natečaj »AS DESIGN 72« z mednarodno udeležbo

Kot nadaljevanje lanskoletne akcije natečaja in razstave „AS DESIGN 71", ki se je pokazala zelo uspešna in je prinesla vrsti slovenskih podjetij nove oblikovalske predloge, predvsem na področju pohištva in svetil, razpisuje Akcijski sekretariat za industrijsko oblikovanje Jugoslavije s sedežem v Ljubljani že drugi javni anonimni natečaj, ki se ga bodo to pot udeležili tudi inozemski oblikovalci. Pokazalo se je namreč, da je potreb in povpraševanja po oblikovanju v naši industriji več, kot ga zmorejo rešiti domači oblikovalci.

Cilj natečaja je pospešiti razvoj oblikovanja, doseči boljšo likovno kvaliteto industrijskih izdelkov in s tem boljši poslovni uspeh na domačem in tujem tržišču. Namen natečaja je pripomoči, da bi dobre rešitve oblikovanja industrijskih predmetov našle pot do proizvajalcev in da bi proizvajalci dobili oblikovalce, ki bodo sposobni reševati njihove naloge.

Natečaj „AS DESIGN 72" je sedaj v fazi zbiranja prijav podjetij, ki bodo naročila nove rešitve za oblikovanje izdelkov na področjih: pohištvo, tekstil, porcelan, steklo, keramika, izdelki iz umetnih snovi, bela tehnika – gospodinjski aparati in stroji, mali gospodinjski pripomočki, zabavna elektronika, optični predmeti, športna oprema, orodje, igrače, nakit in okrasni predmeti, kozmetični izdelki, modna konfekcija, spominki, lesna, usnjena in kovinska galanterija.

V marcu 1972 bo Akcijski sekretariat za design razpisal javni natečaj in obvestil oblikovalce doma in v tujini o razpisanih oblikovalskih nalogah. Natečajna dela bo ocenila mednarodna žirija. Po zaključku natečaja bodo nagrajena dela razstavljena v Ljubljani, nato pa še v ostalih republiških središčih. M. K.

Po predstavi so se številni otroci le s težavo poslovili od Tonija, ki jih je prijetno zabaval po predvajanih diafilmih.

Maškare

Pustni torek! Kot vedno je tudi danes pouk. Peto in šesto uro pa smo namenili maškaradi.

Štiri ure smo sedeli kot na trnju, seveda le tisti, ki smo se odločili, da bomo sodelovali v maškaradi. Končno je prišla peta ura. S sošolko, ki je bila skupaj z menoj edina maškara iz 8. razreda, sva se preoblekli v hipija. Sošolke so bile z nama zadovoljne, midve pa sva komaj čakali, da bo na vrsti izbor najbolj izvirnih maškar. Zvonec je naznanil šesto uro, ko sva s sošolko stopili na hodnik. V začetku mi je bilo nerodno in postajalo mi je vedno bolj vroče. Kmalu pa je tudi sramežljivost minila. Vse maškare smo nekajkrat obšle hodnik. Nato je bil na vrsti izbor najlepše. Vse maškare smo morale po vrsti stopati na stol, da so nas ocenjujoče oči žirije in učencev ocenile. Med tako pestrimi in različnimi maskami je bilo težko odločiti. Na koncu so razglasili zmagovalko, bila je „japonka". Upala sem, da bo prva moja sestra, ki je predstavljala zimske olimpijske igre v Sapporu. Bila je enajsta. Dosti maškar pa je bilo razočaranih.

Maškarada je bila končana, toda le za nekatere. Ko je napočil mrak, so se od nekod pritihotapile sence, ki so vstopile v vsako hišo in prinašale vanje smeh in zadovoljstvo.

POLONCA MEDJA,
8. razred
OŠ Šmarjeta

Avto-moto društvo Krško
prodaja
osebni avto ZASTAVA 750
letnik 1969.
Licitacija bo v društveni garaži na stadionu v soboto, 26. 2. 1972, ob 9. uri.

Listi iz otroških dnevnikov

SRAM ME JE, ZA OBA. *Noč je, mehka in prijetna. Vrata v dnevno sobo so odprta, ko spet zaslišim grobe besede, preklinjanje, škodoželjno režanje.*

„Ne morem te več trpeti, poberi stvari in pojdi! Gnusiš se mi!" „Počasi, počasi. Rada bi se me znebila, potem pa bi pritiskala name in me izžemala. Poznam to. Nič ne bo."

„Dokaze imam. Z drugimi si zapravljal denar."

„Ti, ti si pa svetnica! Treščil te bom, da boš nehala regljati."

„Vse v tebi je ena sama velikanska ostudna laž. Brez srca si. Zverina."

„Molči! Prekleto, če ne . . ."

Potem kriki in razbijanje, vmes jok in očetove kletve . . . Potuhnem se pod odejo, zaprem oči. V meni je praznina, jokala bi, a ne morem. Ta praznina se polni s sovraštvom do obeh. Zakaj počenjata vse to? Zakaj ne gresta vsak po svoji poti? Jutri bosta šla spet skupaj v službo redkobesedna in hladna.

Sram me je, sram za oba.

ME NE RAZUMEŠ, MAMA? *Zimski večer z burjo, snegom in mrazom. Hodila sva z roko v roki, mraza nisva čutila. V meni je bila pomlad, tista zgodnja pomlad, ki jo tako težko pričakujemo. Nisva govorila; zdelo se mi je, da so vse besede odveč, da bi ubile razkošje, ki je raslo v meni. Stiski rok so mi vse povedali.*

Potem me je prijel pod roko. Njegov dotik je v meni vžgal čuden ogenj.

Lojze se je sklonil. Začutila sem poljub.

Hladen mamin glas je v hipu ubil čar, ki se je spletal med nama. „Zgini domov! Ti, ti . . . in ti, smrkavec, se mi več ne prikaži, sicer . . .!"

In zdaj je zima tudi v meni.

MOJ DEDEK IN BABICA. *Dedek in babica živita v svoji sobici. Majhna je in prijetna. Rad sem v njej. Vse je imenitno: stara ura na steni, kukavica vrh nje, velika dedkova pipa, lepo poslikana. Včasih si jo dam v usta, z njo se počutim velikega in pametnega. Dedkova šatulja je tudi nekaj posebnega. V njej hrani star denar in kolajne. Pravi, da je vanjo zaprl spomine. Včasih, ko je dobre volje, mi pripne svoje medalje in počutim se general. S stene sname meč s srebrnim ročajem in takrat začutim v rokah moč. Imenitno se znam sabljati.*

Želim si, da bi bil bogat, da bi dedku in babici lahko kupil svetlo sobo s soncem in belimi stenami.

Dedek in babica se mi smejeta, ko jima to pripovedujem, da sta vsa solzna.

Mama privihra v sobico in zakriči: „Že spet si v tej luknji. Poberi se mi v kuhinjo, vsaj vidva bi bila lahko bolj pametna, saj sta že dovolj stara."

Njune oči se več ne smejejo.

Tudi danes je bilo tako. Mama me je skoraj vlekla po stopnicah in vpila: „Le kaj iščeš pri njima! Stara sta in sitna. Tu v kuhinji imaš dovolj prostora za igro."

Za kazen ne smem iz kuhinje, dedka in babico pa imam še raje kot prej.

ANICA ZIDAR

Zahvala upokojencev

Dne 6. februarja 1972 je imel kolektiv gostinskega podjetja hotela Pugled v Kočevju sestanek s svojimi delavci devetih poslovalnic tega podjetja. Na tem zboru so vodilni tovariši in delavski svet obravnavali pravilnik o stroških poslovanja, o delitvi osebnega dohodka in ostale interne splošne akte za tekoče leto. Tov. direktor Praznik, računovodja Jajtič in predsednik delavskega sveta Vidrih so posebno izčrpno pojasnjevali delavcem odvajanje družbenih sredstev in sklade za izplačilo osebnih dohodkov.

Na ta zbor so povabili tudi nas, upokojence tega podjetja. Prejeli smo praktična darila in bili smo pogoščeni z večerjo. Tovarišu direktorju se posebno zahvaljujemo za govor, v katerem je povedal, da smo še zmeraj njihovi. Tudi mi smo z njimi in smo pripravljeni pomagati jim v primeru bolezni v kolektivu.

V imenu vseh živečih upokojencev v Kočevju še enkrat celotnemu kolektivu najlepša hvala za pozornost. Želimo vam veliko uspeha pri nadaljnjem delu.

V imenu upokojencev
ANTON PETROVIČ

Marjetka Petaci in Zdenka Cvelbar

V nedeljo nas je smrt v velikem številu zbrala pri skupnem grobu Marjetke Petaci in Zdenke Cvelbar.

V Brežicah že zelo dolgo ni bilo tako številnega pogreba. Vsi smo obe dekleti poznali le mimogrede, o obeh smo vedeli samo dobro. Nista še bili stari 19 let, bili sta nerazdružni prijateljici. Šele pred kratkim sta se zaposlili in njuna skupna smrt nas je tako pretresla, da je bil pogrebni sprevod dolg kar kilometer.

Skoraj ni bilo oči, ki jih niso orosile solze. Zdaj, na začetku pomladi, smo gledali to dvojno pomlad na mrtvaškem odru in s strahoma spraševali: „Doklej še? " Kdo bo naslednji na vrsti? Na cestah skoraj ni več s smrtjo neomadeževanega kilometra.

In kljub takim vprašanjem bomo jutri spet sedli v svoje avtomobile, ne da bi pri tem pomislili, da so ceste preozke, promet pregost, najhujše nezgode pa vsakdanje. Mislili si bomo: meni se ne bo nič zgodilo, ker sem mlad in imam odličen refleks, ali pa se mi ne bo nič zgodilo, ker sem že nekoliko starejši in imam zato več izkušenj. Ceste pa vsak dan požirajo življenja, nedoživeta življenja.

M. BAVEC

Veliko Brežičanov se je v nedeljo poslovilo od Marjetke Petaci in Zdenke Cvelbar, ki sta se smrtno ponesrečili na avtomobilski cesti. (Foto: Milan Bavec)

SEDANJI POLITIČNI TRENUTEK JUGOSLAVIJE

Poziv za mobilizacijo komunistov in vseh naprednih sil – Trda roka naj bo ves delavski razred! – Močna Jugoslavija nekaterim ni po godu – Kriza ali zmeda v glavah posameznikov? – Za krepitev odgovornosti so premalo samo resolucije – Optimizem za gospodarsko učvrstitev – Kmeta, delavca in vsakogar med nami živo zanimajo besede predsednika Tita

Tone Gošnik, gl. urednik Dolenjskega lista, zaprosil Franca Šetinca, člana sekretariata CK ZKS, da odgovori na vprašanja o mestu in vlogi II. konference ZKJ v sklopu vprašanj, ki jih lahko zberemo pod skupnim imenovalcem „Sedanji politični trenutek Jugoslavije". Tovariš Šetinc, naš dolgoletni sodelavec, se je rade volje odzval vabilu in na vprašanja odgovoril takole:

Ali lahko po domače, kratko in zgoščeno poveste, kaj je predvsem povedal tovariš Tito v uvodni in zaključni besedi na tej konferenci? Kmeta in delavca zanima, če bi to lahko slišal še enkrat, čeprav v kar najbolj kratki obliki.

Bil bi presrečen, če bi znal zadeti bistvo političnega trenutka, opisati probleme in začrtati naloge tako po domače in zgoščeno, kakor to zmeraj uspeva tovarišu Titu. Zato ga tudi ljudje razumejo.

Če že moram v kratki obliki ponoviti Titove besede, potem bi dejal, da so pomenile poziv za mobilizacijo komunistov in vseh naprednih sil za to, da zmanjšamo razdaljo med besedami in dejanji. Njegov uvodni govor je dal konferenci delovno obeležje. To, da so se izogibali nepotrebnim svečanostim, je morda dober obet za prihodnost. Tovariš Tito je s svojimi besedami dovolj jasno povedal, da bo treba v prihodnje več delati in manj govoriti.

Razna ugibanja in špekulacije o tem, da je Jugoslavija v „krizi" in da bo razpadla, je tovariš Tito označil za bedaste. Odločno je tudi zavrnil natolcevanja o omejevanju svobode in demokracije. Dejal je: „Ni je države, kjer bi se ljudje tako malo bali kot v Jugoslaviji." Na kritike, češ da se partija spet zavzema za politiko „trde roke", je tovariš Tito odgovoril: trda roka naj bo ves delavski razred. Doslej je bila to pogosto roka posameznikov, ki so izvajali samovoljo nad delavci. Take je treba izključiti iz Zveze komunistov, a tudi zunaj nje jim ne smemo dovoliti, da bi po mili volji zabavljali in rovarili.

Predsednik ZKJ Tito je grajal tiste, ki vidijo povsod vse črno, kakor da vseskozi po vojni nismo dosegli nobenih uspehov, ampak smo delali samo napake . . .

Za tovariša Tita je značilno, da zna, kakor pravijo preprosti ljudje, ločiti zrno od ljuljke. Na konferenci je res dejal, da sicer nismo uresničili vsega, kar smo si zamislili, a smo vendarle dosegli velike uspehe. To naše nasprotnike v tujini in doma bode v oči. Ne želijo, da bi bila Jugoslavija močna, trdna skupnost. Nekaterim taka ni pogodu.

Tovariš Tito je posvetil posebno pozornost vzgoji mlade generacije. Katere njegove besede je treba zlasti podčrtati?

Da, res je govoril o tem, da je treba mladino vzgajati v marksističnem duhu. V šolske programe je treba spet vključiti vse, kar bi mladim omogočilo boljše razumevanje socialističnega razvoja in poti samoupravne družbe. Iz šol je treba odstraniti tiste, ki mladino pridijo.

Zakaj govorice o „politični krizi" v Jugoslaviji? Delovni človek te krize ne čuti, stoji pa sredi resnično zavzetega boja za lepši, svoboden in materialno bogatejši jutrišnji dan.

Na vaše vprašanje je tovariš Tito odgovoril približno takole: Kriza – to je zmeda v glavah posameznikov! Osnova je zdrava, Zveza komunistov stoji trdno na svojih temeljih. To potrjujete tudi vi, ko pravite, da delovni človek te krize ne čuti, ker stoji sredi resnično zavzetega boja za lepšo prihodnost.

Ozdraviti našo družbo „politične krize" pomeni odpraviti omahovanja in oportunizem zlasti v vodstvih, preprečiti poskuse zbiranja oblasti v nekaj rokah, okrepiti odgovornost, utrditi vezi med Zvezo komunistov in delavskim razredom. „Bodite ostrejši do voditeljev!" je tovariš Tito v svoji sklepni besedi na konferenci pozival članstvo Zveze komunistov, delavski razred in vse delovne ljudi.

Kakšna je po vašem odgovornost za uresničitev sklepov 9. kongresa ZKJ? Čemu peša odgovornost, zakaj ni ukrepov za tiste, ki so predvsem krivi partijske nediscipline, izigravanja in podobnih odklonov?

Delno sem na vaše vprašanje že odgovoril. Dodam naj le še to, da odgovornosti ne bomo okrepili samo z resolucijami. Tega so se zavedali tudi udeleženci II. konference ZKJ, zato so se zavzeli za temeljito spremembo socialne sestave Zveze komunistov v prid delavstva. Pri tem ne mislim, da morata biti kramp in lopata merilo za sprejem v Zvezo komunistov. Izraz „delavec" je treba razumeti v širšem smislu. Tudi inženir v tovarni in profesor na šoli sta delavca, če se zavzemata za razvoj socialističnega samoupravljanja na vseh področjih in vseh ravneh, ako se bojujeta za odpravo vseh monopolov in privilegijev.

Več odgovornosti bo le tedaj, če bodo vodstva odgovorna članstvu. Nujna je stalna kontrola nad izvajanjem sklepov. Kdor z besedami sprejema stališča, v praksi pa dela proti njim, ga je treba brez odlašanja pozvati na odgovornost in, če gre za grobe kršitve, izključiti iz Zveze komunistov.

Delegati so v razpravi na konferenci večkrat ponovili, da se je treba vrniti k sklepom IX. kongresa ZKJ. To ne pomeni vračanja v preteklost. Nasprotno, to samo potrjuje, da v temeljnih idejno-političnih stališčih Zveze komunistov Jugoslavije ni treba ničesar spremeniti. Pač pa je treba odpraviti omahovanje in oportunizem, nedoslednost in ležernost, skratka vse, kar je doslej oviralo uresničevanje sklepov IX. kongresa ZKJ.

Ljudje želijo dobiti povrnjeno zaupanje v to, da smo zares pripravljeni doseči gospodarsko čvrstost – stabilizacijo. Ali nas gospodarska gibanja zadnjih mesecev (cene, večji izvoz, zaupanje v dinar na inozemskem denarnem trgu itd.) lahko utrdijo v veri, da smo s sedanjo gospodarsko politiko SFRJ na pravi poti, da to tudi dosežemo?

Odgovoril bom z besedami predsednika Zveznega izvršnega sveta Džemala Bijedića, ki so izzvenele optimistično: pozitivni rezultati stabilizacije se kažejo tudi v porabi (investicije, splošna poraba), kar je prvi pogoj za umiritev trga in cen. Po njegovih besedah zmoremo nadzorovati gospodarski položaj in uspešno spreminjati njegove smeri. Lanski zunanjetrgovinski primanjkljaj se je zmanjšal za 130 milijonov dolarjev. Proti pritiskom za zviševanje cen, izigravanju predpisov, odtegovanju dobav blaga itd. se bomo bojevali z ekonomskimi in administrativnimi ukrepi. Zamrznjenje cen ni način za razreševanje problemov gospodarske čvrstosti – stabilizacije, vendar bo treba ukrepati tako, da bi, kjer je le mogoče, zmanjševali obveznosti gospodarstva in s tem preprečili, da bi podivjale cene. Proti porastu le-teh se bomo borili z vsemi močmi.

Na konferenci so se spoprijeli tudi z raznimi poenostavljanji in z zahtevami po vračanju na star, administrativni način upravljanja z gospodarstvom. Nekaterim bi bilo prav, da bi odpovedali domovinsko pravico tržišču, ki vrednoti družbeno potrebno delo. Takim bi bili po godu razsodniki in advokati v obliki države, ki bi jemala denar pridnim gospodarjem in ga dajala slabim.

V prihodnje ne bomo smeli dovoliti, da uvažajo blago, ki ga lahko izdelamo doma pod konkurenčnimi pogoji. Tega pa spet ne bi smeli razumeti tako, kakor da se bomo poslej zaprli pred zunanjim svetom, ker bi s tem izgubili priložnost naše udeležbe v svetovnem napredku znanosti in tehnologije.

Trga ne moremo in ne smemo opustiti, ker je pomemben dejavnik razdelitve blaga, dela in denarja, vsekakor boljši od subjektivnega administriranja. Vendar tržnih kategorij, ki veljajo za kapitalistični svet, ne smemo prenašati k nam avtomatično in nekritično. Predvsem pa ne smemo prepustiti delovanja trga stihiji. Nujna je razvojna politika, temelječa na družbenih dogovorih in samoupravnem sporazumevanju. Prostor mora biti tudi za državo, zlasti za razne inšpekcijske organe, davčne službe in druge, ki morajo zaščititi samoupravljanje in samoupravljavca pred zlorabami.

Na II. konferenci ZKJ sta referenta – Veljko Vlahović in Kiro Gligorov – navedla nekatere podatke, ki kažejo našo prehojeno pot v drugačni luči, kakor smo jo navajeni videti ob prevladujočih pesimističnih ocenah. Ali nam lahko poveste kaj o tem?

Najbrž mislite na Gligorovo ugotovitev, da nekateri venomer govorijo, češ da nazadujemo, ker hote ali nehote spregledajo dinamizem sprememb v Jugoslaviji. Po njegovem o naših uspehih bolje sodijo v dokumentih Organizacije združenih narodov, mednarodnega denarnega sklada itd., kakor pa v naših domačih analizah. Po teh sodbah se Jugoslavija še vedno nagleje razvija od svetovnega poprečja. V zadnjih 5 letih smo zamenjali 40 odstotkov strojnega parka v industriji z najmodernejšimi stroji, od tega eno tretjino avtomatskih. V zadnjih treh letih smo nakupili v tujini za približno 2,5 milijarde dolarjev opreme. To pomeni, da smo lep del mednarodnih posojil naložili v moderne stroje, ki se bodo morali kmalu, seveda, če bomo dobro gospodarili, bogato obrestovati.

Referent Veljko Vlahović je v svojem referatu presenetil s podatkom, da je po zadnjem popisu odpadlo na kmečko prebivalstvo okrog 37 odstotkov. Za take spremembe so potrebovali Zahodna Evropa 100 let, Sovjetska zveza 50 let in ZDA 40 let. Jugoslavija je potrebovala za zmanjšanje kmečkega prebivalstva od 75 odstotkov pred vojno na 37 odstotkov leta 1971 samo 26 let.

Kakšne so po vašem naloge komunistov in osnovnih ter drugih organizacij ZK v tem času? Bi lahko rekli nekaj o pomenu akcijskega programa za vse članstvo ZKJ?

Akcijski program, sprejet na II. seji konference ZKJ, obvezuje vse komuniste od vrha do dol, od predsedstva in izvršnega biroja ZKJ do poslednjega člana ZKJ. Komunisti na vseh ravneh – v delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih, ustanovah, občinskih organizacijah, centralnih komitejih itd. – se morajo organizirati in usposobiti za uresničevanje sprejetih sklepov. Premalo bi bilo samo „študirati" akcijski program, ampak ga je treba prilagoditi konkretnim razmeram, prevajati v konkretno prakso. Izkoristiti je treba ugodno razpoloženje članstva in delovnih ljudi, zajeti ga v sto in sto konkretnih akcij, zbrati za tisoč spopadov z raznimi odpori. O prizadevanjih za takšno uresničevanje akcijskega programa ZKJ zlasti v Novem mestu in tudi v nekaterih drugih občinah sem bral v vašem listu.

Kaj mora pri tem odigrati revolucionarna, akcijsko sposobna Zveza komunistov med našim ljudstvom?

Zveza komunistov, idejno in akcijsko enotna, prodorna, učinkovita, se lahko bojuje za sprejeto politiko samo v množični politiki, v organizacijah Socialistične zveze, sindikatih, borčevski organizaciji, zvezi mladine in drugih družbenopolitičnih in samoupravnih organizacijah in organih. Večja organizacijska čvrstost mora rabiti učinkovitejšemu dogovarjanju komunistov za akcije, ne pa zaprtosti vase.

Zveza komunistov ne potrebuje stališč in resolucij samo zase, temveč predvsem za to, da z njimi izpričuje najprogresivnejše interese delavskega razreda in delovnih ljudi, da jih delavcem, kmetom, intelektualcem in drugim z močjo argumentov in prepričanja predstavi tako, da bodo videli v njih svoje koristi, skratka, da jih bodo sprejeli za svoje. Komunisti morajo torej delovati povsod tam, kjer so politična dogajanja najmočnejša in kjer je treba krčiti prostor za nadaljnjo ofenzivo socialističnih sil. Ali na kratko: Zveza komunistov mora sprostiti ustvarjalne sile, ki tlijo v našem ljudstvu!

Tovariš Šetinc, hvala za vaše odgovore!

Med delom konference. V prvi vrsti (od leve proti desni): Dušan Dragosavac, član IK CK ZK Hrvatske, Marinko Gruić, sekretar mestne konference ZK Zagreb Djuro Kladarin, član predsedstva SFRJ iz Hrvatske, Jakov Blažević, predsednik Sabora SR Hrvatske in inž. Andrej Marinc, sekretar sekretariata CK ZK Slovenije

MED 9 MILIJONI V EVROPI: NAD 600.000 JUGOSLOVANOV, OD TEH 60.000 SLOVENCEV

„Dober dan, Gastarbeiter...“

Piše: TONE GOŠNIK

Kot dojenčki, šolarji, vajenci in bolniki niso tuji delavci »gostujoče države« ničesar stali. Za svojo starost, invalidnost ali hiranje morajo plačevati sami... – Blagoslov ali zlo?

Spomladi letos se bodo sindikalni predstavniki iz 15 evropskih in afriških držav pogovarjali o zdomcih.

Zdaj dela v Evropi kakšnih 9 milijonov zdomcev, ki imajo velike probleme in katerih življenje največkrat ni vključeno v življenje države, v kateri so začasno zaposleni. Pobudo za takšen sestanek o zdomcih so dali jugoslovanski sindikati in bržkone bo prvi „zdomski kongres“ pri nas.

Devet milijonov delavcev dela začsno v raznih evropskih državah. Devet milijonov posamičnih usod, pa hkrati tudi težkih, zaskrbljujočih nacionalnih, gospodarskih, družbenih in socialnih vprašanj za vodstva dežel in držav, iz katerih je pritekla ta mogočna človeška reka z juga na sever Evrope.

Med njimi je nekaj nad 600.000 Jugoslovanov, od tega kakih 60.000 Slovencev. Samo v Zvezni republiki Nemčiji se je število gostujočih tujih delavcev od junija 1971 do septembra 1971 povečalo za 132.000. V jeseni preteklega leta je delalo v ZR Nemčiji že 2 milijona in 240.000 „Gastarbeiterjev“ – delavcev na začasnem delu. Med njimi je bilo 478.000 Jugoslovanov.

V reki, ki teče iz južnoevropskih dežel na „bogati sever“, smo imeli konec lanskega leta največji čoln. Turki in Italijani so bili precej zadaj, še počasneje pa so za njimi „veslali“ v Nemčijo Grki, Španci in Portugalci. Še pred 10 leti je delalo v ZR Nemčiji komaj 629.000 tujih delavcev. Konec 1966 jih je bilo 1,243.000, tri leta kasneje 1,366.000 in 31. marca 1970 je delalo med 1,670.000 tujimi delavci v ZR Nemčiji že

351.000	Italijanov,
326.000	Jugoslovanov,
288.000	Turkov,
219.000	Grkov,
154.000	Špancev,
36.000	Portugalcev itd.

Konec lanskega septembra so jugoslovanski delavci prišli na prvo mesto med „Gastarbeiterji“ na Nemškem. Pod naslovom „Uvozno blago – delovna sila“ je poročal časopis DER SPIEGEL 22. 11. 1971: gostujoči delavci v ZRN iz šestih najvažnejših dežel –

Jugoslavija	478.000
Turčija	453.000
Italija	408.000
Grčija	268.000
Španija	186.000
Portugalska	58.000

DER SPIEGEL pa je hkrati med drugim tudi zapisal: „Tuji delavci: razvojna pomoč bogatim? “ Veliko človeško armado mož, žena in polodraslih, ki se vali proti severu iz ubožnic Evrope, je nemški časopis okrstil s tolikokrat izrečenim in napisanim novim samostalnikom – „Gastarbeiter“. Toda kdo pomaga komu? Industrijske države, tako DER SPIEGEL, ponosno hvalijo njihovo zaposlitev kot „najpomembnejšo pomoč pri razvoju, ki je bila kdaj ponujena . . .“ Mar ne poberejo na koncu smetane samo tisti, ki so že tako bogati?

V Španiji in Grčiji, na Portugalskem in v Italiji, v Jugoslaviji kot v Turčiji ostajajo po besedah nemškega časopisa „polja v puščavi, raztrgane družine, delavci na tujem pa žive kot izkoreninjenci . . .“

Zakaj je šla Stipaničeva Mimica po svetu?

Med skoraj 900 izvodi Dolenjskega lista, ki gredo vsako sredo zvečer iz tiskarne v Ljubljani k Dolenjcem in Spodnjeposavcem v 22 držav na štirih kontinentih, je tudi naš list z naslovom Mimice Stipanič iz Kloštra pri Gradcu v Beli krajini. V petek ali soboto, če ni zamud, jo najde v Mannheimu, na njenem novem domu. Naslov je prav kratek: Mannheim, U 6/7. Prej je živela na U 6/19, nato spet na U 5/19. Čemu je šla Mimica pred 6 leti po svetu? Kaj dela zdaj, kako živi, ali še misli kdaj na Metliko, kjer je hodila v šolo in prvo službo? Se spomni kdaj brezovih gajev, staršev, prijateljic in znancev?

Kaj dela Jože Avsec iz Goriške vasi pri Škocjanu v velikem industrijskem Ludwigshafnu? Kaj je neslo v svet Franca Majcna iz Šentruperta, ki živi zdaj v Goeppingenu? Ali se Franc Pust iz Dobrniča in Marija Doerr iz Šentruperta z domotožjem spominjata domačih logov? Je Janez Avsec z Malega Slatnika zadovoljen v veliki avtomobilski tovarni v Ingolstadtu? Pa Jože Arch iz Leskovca pri Krškem, ki si služi kruh v Calwu pri Pforzheimu?

Naj vprašamo, kako žive naši trije rojaki Edvard Štricelj, Anton Saje in Lojze Judnič v Ludwigsburgu? Mnogo bi nam lahko povedali. To velja tudi za Alojza Kotarja, Tonija Horžena in Draga Grebenca, ki so „Gastarbeiterji“ v Frankfurtu na Majni; tudi nje vlečejo spomini v Trebnje, Cerklje ob Krki in v Sevnico, od koder so doma.

V Stuttgartu, glavnemu mestu švabske dežele, živi več tisoč Slovencev: srečate jih na gradbiščih in v tovarnah, pri komunalnih in drugih podjetjih, v zastpstvih naših firm in še kje. Tu nekje delajo in živijo tudi Franc Ogrinc iz Ortneka, Ivan Čampa iz Sodražice, Franc Prah iz Šentruperta in Franc Cvelbar iz Šentjerneja. Če boste iskali, boste našli tudi kolonijo 40 Suhokranjcev iz okolice Vidma-Dobrepolj. Pa še in še.

Na naslovno vprašanje tega odstavka še nisem odgovoril. K Stipaničevi Mimici se povrnem prihodnji teden; morda nam bo sama postregla še s prijetno družinsko novico. Tudi k drugim se povrnem, saj moram izpolniti dolžnost, ki mi jo je naložil uredniški odbor našega lista lani v decembru:

„Obišči rojake v ZR Nemčiji, poglej, kaj in kako delajo, napiši, kako žive naši ljudje, ki so začasno zaposleni na tujem! Poprašaj še, ali so zadovoljni z domačim listom, kaj naj bi jim morda še prinašal, česa pogrešajo, kaj sporočajo svojcem, prijateljem in znancem v domačih krajih!“

Med skoraj 900 izvodi Dolenjskega lista, ki gredo vsak teden k našim rojakom v 22 držav skoraj po vsem svetu (izmed kontinentov zdaj ni zastopana le Azija, pa smo tudi tam že imeli stalne naročnike in zveste bralce!), pošiljamo 432 izvodov ‚Dolenjca‘ naročnikom v Zvezni republiki Nemčiji. Vseh seveda ni bilo mogoče obiskati. Le predstavljajte si, da iščete znanca ali rojaka v Stuttgartu. Če stanuje kje na robu mesta, je skoraj tako, kot če bi iskal človeka nekje med Novim mestom in Šmarjeto, le s to razliko, da je tam hiša ob hiši, cesta ob cesti, tovarna ob tovarni in ta spet ob stanovanjskem bloku.

A nič zato: kar sem videl, slišal, zapisal in razmišljal v drugi polovici letošnjega januarja med rojaki, znanci in prijatelji na Nemškem, bo dovolj, da bom v nadaljevanjih lahko predstavil položaj našega delavca na tujem.

V soboto dopoldne na velikem živilskem trgu v Mannheimu: med skoraj redkimi domačini prevladujejo ta dan „kupci z juga“ – zdaj je priložnost, da se za prihodnji teden oskrbijo s krompirjem, solato, karfijolo, ohrovtom in z drugo zelenjavo, tu pa gre odlično v prodajo tudi koštrunovo in jagnječje meso. Na trgu dobiš zelenjavo in sadje vseh vrst iz Španije, Italije, Grčije in seveda tudi iz dežel skupnega evropskega trga . .,. (Foto: M. Waldbutz)

Kaj pravijo Nemci o »Gastarbeiterjih«

Marsikaj, mnogo dobrega, pa tudi slabega. Hvalijo in grajajo jih, nekateri vidijo v „gostujočih delavcih“ potrebno zlo za nemško gospodarstvo, drugi spet odkrito priznajo: brez tujih delavcev bi danes Nemčija ne bila to, kar je.

„Kot bolniški strežniki in natakarji, delavci ob tekočih trakovih in frizerji, vozniki smeti in mehaniki so se naselili Gastarbeiterji med Flensburgom in Muenchnom. Nad 2,240.000 jih je – rezervna armada mož, žena in polodraslih iz ubožnic starega kontinenta, kjer so prej mnogi životarili še v votlinah, kjer se komaj kdaj najde delo, kjer ni mogoče pobegniti iz hudičevega kroga uboštva . . .“ je zapisal časopis DER SPIEGEL v svoji lanski 48. številki.

Zaposlitev 478.000 Jugoslovanov, 453.000 Turkov, 408.000 Italijanov, 268.000 Grkov, 186.000 Špancev, 58.000 Portugalcev, pa tudi 93.000 Avstrijcev, 64.000 Holandcev in 44.000 Francozov je za g. Antona Sabla, nekdanjega šefa zveznega zavoda za delo v ZRN, „„najpomembnejša razvojna pomoč . . . ki jo je Zvezna republika Nemčija kdaj nudila.“

Blagoslov in kletev, oboje hkrati – kakor za koga. Za nemško državo in njene delodajalce prav gotovo blagoslov. Ministrski svetnik dr. Hermann Ernst iz zveznega ministrstva za delo v Bonnu:

„Tuji delavci prispevajo k množitvi naše blaginje . . .“

Blaginja v Zvezni republiki, njena premožnost bi bila ogrožena, kolesa in tekoči trakovi bi se ustavili, visoke peči ugasnile, mesta bi tonila v smeteh, bolnikov ne bi več negovali, mrtvih ne več pokopavali, gostje v restavracijah bi ostali brez postrežbe, ceste bi ostajale brez asfalta – če ne bi bilo „gostujočih delavcev“ z juga Evrope.

Tako Nemci sami o tujih delavcih. Poglejmo še, kaj je pošteno zapisal kronist:

Uvoz, ki se vsestransko izplača

„Uvoz te delovne sile stane le malo in se izplača, kajti večina gostujočih delavcev je pri nas v svojih najboljših letih (trditev ministerialnega svetnika dr. Christopha Rosenmoellerja iz ministrstva za delo). S tem nam odpadejo visoki stroški za vzgojo mladostnikov, pa tudi del stroškov za starost . . .“

Kot dojenčki, šolarji, vajenci in bolniki niso tuji delavci „gostujoče države“ ničesar stali. Za svojo starost, invalidnost ali hiranje morajo plačevati sami. Tako so tuji delavci v ZRN samo leta 1966 prispevali za starostno zavarovanje milijardo in 200 milijonov mark, zahtevali pa so nazaj komaj desetinko: 127 milijonov mark. Brez prispevkov tujih delavcev bi morala nemška država že davno povečati svoje obvezne prispevke za starostne pokojnine.

Ponavljam: tako Nemci sami o „Gastarbeiterjih“ (SPIEGEL, 22. 11. 1971).

V najboljših letih, polni največje zmogljivosti

V zvezni deželi Baden–Wuerttemberg (pribl. 9 milijonov prebivalcev), ki je bila prejšnji mesec znova proglašena kot „vzorec in zgled drugim deželam“ v republiki tako zavoljo „uspešne marljivosti prebivalcev, ugodne geografske lege, pa tudi zaradi dosledne in dolgoročne politike,“ je zaposlenih 550.000 tujih delavcev (na področju urada za delo v Stuttgartu 108.000, v Goeppingenu 49.000, Ludwigsburgu 43.000, Mannheimu 33.000, v Karlsruhe 31.000 itd.). Med njimi vodijo Jugoslovani, saj jih je v tej deželi kar 153.000; sploh je v Baden–Wuerttembergu najgostejša koncentracija naših delavcev, tudi Slovencev. Sledijo nam Italijani (kakih 141.000), precej za njimi pa so Turki, Grki, Španci, Portugalci in drugi. Žensk je med tujimi delavci pribl. slaba tretjina. Kar 40 odst. vseh tujih delavcev dela v železarstvu in kovinski industriji, 24 odst. v predelovalni industriji, 20 odst. v gradbeništvu.

Mannheimer Morgen, dnevnik iz Mannheima, je 12. novembra lani poročal, da bo po predvidenem razvoju prebivalstva in gospodarstva

. . .trg delovne sile v Baden–Wuerttembergu tudi v bodoče odvisen od zaposlitve inozemskih delavcev, čeprav bodo prirastki verjetno manjši kot v preteklih letih.“ (Se nadaljuje)

Delovna sila se zbira tam, kjer sta na strnjenem prostoru zgoščena kapital in najmodernejša tehnologija. Nič ne pomaga, ne tarnanje in ne »nedolžno« zavijanje oči: tudi naših 478,000 delavcev je v reki, ki se že leta in leta vali iz revnega evropskega juga na bogati sever (na sliki: v Zvezno republiko Nemčijo). Toda: naše vključevanje zlasti v evropski, pa tudi v svetovni razvoj je šele na začetku. Prav zaradi razlik v razvitosti znotraj Jugoslavije in v svetu smo izpostavljeni tudi vsem posledicam pretresov, ki jih neusmiljeno prinaša s sebo to »moderno preseljevanje delavcev«. V nekaj nadaljevanjih si bomo ogledali, kako žive, kaj delajo in kaj si želijo naši dolenjski in spodnjeposavski rojaki, ki so na začasnem delu v ZR Nemčiji. (Skica: Boža Milavec)

Novi carinski predpisi za naše delavce v tujini

Tovariš Ferdo Fabjančič nam je pisal iz Solingena v Zahodni Nemčiji, kjer se nahaja že enajsto leto. Letos se želi z ženo za stalno vrniti domov. Zanimalo ga je, kaj vse in pod kakšnimi pogoji lahko pripelje po tolikih letih s seboj v domovino. Podobna pisma prihajajo večkrat v naše roke: pošiljajo jih delavci, ki so se začasno zaposlili na tujem. Tovarišu Fabjančiču in vsem drugim našim naročnikom ter bralcem, ki dobivajo naš list v tujino, sporočamo daljši odgovor carinarnice v Ljubljani, ki se je ljubeznivo odzvala naši prošnji ter obrazložila, kaj je novega pri carini. Ta vprašanja izredno zanimajo naše ljudi, zato upamo, da bodo naročniki in bralci Dolenjskega lista zadovoljni z obsežnim pojasnilom ljubljanske Carinarnice.

UREDNIŠTVO DOLENJSKEGA LISTA

Naši delavci, ki so se zaposlili v tujini bodisi s posredovanjem zavoda za zaposlovanje alina lastno pobudo – v nadaljnjem besedilu delavci – uživajo po določilih novih carinskih predpisov pod določenimi splošnimi in posebnimi pogoji različne ugodnosti in olajšave.

Splošni pogoji so naslednji:

1. da so bili nepretrgoma na delu v tujini najmanj dve leti, ali najmanj 24 mesecev v zadnjih treh zaporednih letih;

2. da rabljene predmete svojega gospodinjstva ali gospodarski inventar prinesejo ali sprejmejo iz tujine v roku 6 mesecev od vrnitve z dela, ki so ga opravljali v tujini.

Delavci so oproščeni plačila carinskih dajatev, in to:

3. za rabljene predmete svojega gospodinjstva v skupni vrednosti do 10.000 din;

4. za gospodarski inventar, če znaša zanj carinska osnova do 10.000 din, vendar le, če se tak inventar ne izdeluje v Jugoslaviji;

5. za gospodarski inventar, če znaša zanj carinska osnova nad 10.000 do 100.000 din, če se tak inventar ne izdeluje v Jugoslaviji, pa je potrebno zanj plačati carino po znižani carinski stopnji 10 %, plača pa se tudi še 10 % carinskih dajatev, oboje od carinske osnove. Od davčne osnove pa se plača še 12,5 odst. zvezni prometni davek. To pomeni, da je za tak gospodarski inventar potrebno plačati 35 % od carinske osnove, t.j. od tuje maloprodajne cene.

Postopek je naslednji:

6. delavec, ki je prenehal delati v tujini, mora takoj zatem, ko se je vrnil v Jugoslavijo, predložiti najbližji carinarnici v potrditev seznam predmetov, ki jih je pripeljal s seboj ali jih ima namen uvoziti v 6 mesecih po dnevu, ko se je vrnil z dela v tujini. Seznam predmetov se vloži v dveh enakih izvodih.

Seznam gospodinjskih predmetov ali gospodarskega inventarja naj bo pregleden, npr.:

a) za rabljene gospodinjske predmete,

b) za gospodarski inventar do 10.000 din in pod

c) za gospodarski inventar nad 10.000 do 100.000 din carinske osnove.

Seznamu je potrebno priložiti tudi potni list. Carinarnica zadrži unikat spiska, potrjen dvojnik spiska – seznama pa vrne delavcu;

7. ko blago prispe v carinsko skladišče, je potrebno pri carinarnici vložiti prošnjo za oprostitev plačila carinskih dajatev – za predmete pod 3 in 4 oziroma za gospodarski inventar pod 5. točko tega članka. Prošnja se kolkuje z upravno takso za 6 din.

Prošnji je potrebno priložiti naslednje listine:

8. potrdilo, izdano od jugoslovanskega diplomatskega ali konzularnega predstavništva v državi, v kateri je bil delavec začasno zaposlen, o tem, da je prebil v tujini na delu nepretrgoma najmanj 2 leti ali najmanj 24 mesecev v zadnjih treh zaporednih letih;

9. pisemno izjavo, da se za stalno vrača v Jugoslavijo;

10. pismeno izjavo o tem, da v zadnjih petih koledarskih letih ni uveljavil ugodnosti iz tega naslova;

11. za rabljene gospodinjske predmete pod 3. točko tega članka je potrebno predložiti dokaze, na osnovi katerih je možno ugotoviti, ali je delavec, ki jih uvaža, uporabljal v tujini gospodinjske predmete v svojem gospodinjstvu. Ti dokazi so lahko račun o nakupu, priznanica o plačani televizijski naročnini, stanovanjska pogodba, polica o zavarovanju stanovanja in podobno;

12. v primeru, da uvaža delavec gospodarski inventar, bodisi iz 4. ali 5. točke tega članka, mora priložiti tudi potrdilo pooblaščenega organa občinske skupščine o tem, da sme opravljati ustrezno storitveno ali obrtno dejavnost, oziroma potrdilo, da se ukvarja s kmetijstvom;

13. za gospodarski inventar pod 4. in 5. točko tega članka, ki se ne izdeluje v Jugoslaviji, še ni znano, kakšen bo postopek. Le-tega bo naknadno predpisal zvezni sekretar za finance. Mogoče je dvoje, in sicer, da bo objavljen seznam predmetov gospodarskega inventarja, ki ga je možno uvoziti, ali pa seznam gospodarskega inventarja, ki se v Jugoslaviji izdeluje in katerega ne bo možno uvažati na tej zakonski podlagi;

14. ko delavec vloži prošnjo in ustrezne dokumente, ugotovi carinarnica s carinskim pregledom, ali so gospodinjski predmeti že rabljeni, kot tudi, če njih carinska osnova ne presega 10.000 din. Za gospodarski inventar pa bo carinarnica ugotavljala, če se le-ta ne izdeluje v Jugoslaviji, in bo komisijsko ugotovila carinsko osnovo letega. V primeru, da gre za rabljen gospodarski inventar, bo s komisijsko ocenitvijo mogla zmanjšati carinsko osnovo največ do 50 %, na primer: pri uvozu popolnoma izrabljenega stroja, ki ni več za nobeno uporabo, mora carinarnica najprej ugotoviti maloprodajno ceno novega enakega stroja v inozemstvu in tako ugotovljeno vrednost lahko zmanjša do največ 50 %;

15. v primeru, da so vsi omenjeni pogoji izpolnjeni, carinarnica izda odločbo o oprostitvi ali odločbo o uporabi znižane carinske stopnje;

16. carinarnica bo odločbo vročila delavcu ali po njegovem pooblastilu podjetju za mednarodno špedicijo, ki bo sestavilo še uvozno carinsko deklaracijo in ji priložilo odločbo carinarnice in druge listine. Deklaracijo je potrebno vložiti pri tisti carinski izpostavi, na katere območju se bodo nahajali porabniki uvoženih predmetov. Le-ta bo opravila potrebne carinske formalnosti oziroma carinjenje blaga.

Omeniti je potrebno, da bo moral delavec, ki se vrne na delo v tujino pred pretekom 5 let od dneva, ko je izkoristil ugodnosti, omenjene v tem sestavku, plačati carinske dajatve v polnem znesku, t.j. takšne, kot bi jih plačal, če ne bi bil deležen ugodnosti. V nasprotnem primeru pa, če carinarnica to ugotovi, bo proti eventuelnim kršiteljem uveden upravno kazenski postopek in bo izrečena ustrezna kazen, ki jo predpisuje carinski zakon.

Posebej naj poudarimo, da se ta sestavek ne nanaša tudi na uvoz motornih vozil – od kolesa s pomožnim motorjem do tovornjaka in za njihove glavne sklope! Za motorna vozila je še naprej v veljavi odlok o ureditvi uvoza motornih vozil s strani državljanov, kar pomeni, da se pri uvozu motornih vozil ni nič bistvenega spremenilo razen to, da so zaradi devalvacije dinarja večje carinske in davčne osnove in s tem v zvezi večje carinske in davčne dajatve.

Za osebne avtomobile je pri uvozu potrebno plačati carino po 40 odst. carinski stopnji in 10 % carinskih dajatev, vse od carinske osnove.

Omenimo naj, da se pri uvozu rabljenih osebnih avtomobilov carinska osnova ne zmanjšuje. Predpisan je tudi zvezni, republiški in občinski prometni davek. Za najcenejše osebne avtomobile znaša skupna stopnja s prometnim davkom 21 do 24 % od davčne osnove, ki jo tvori carinska osnova, v katero so vključeni: izvozna cena vozila, prevozni stroški, zavarovanje, carinske davščine.

Za tovorne avtomobile nosilnosti do 10 ton se plača carina 28 % in carinske davščine 10 %, vse od carinske osnove. Od davčne osnove pa se plača še 12,5 odst. zvezni prometni davek. Pri uvozu rabljenih tovornjakov lahko carinarnica zmanjša carinsko osnovo največ do 50 %, računajoč od vrednosti enakih drugih vozil.

Na kraju naj omenimo, da se rabljenih in novih osebnih avtomobilov ne izplača uvažati, saj pride ceneje, če jih kupimo za devize, naložene na deviznih računih, od podjetij v Jugoslaviji.

ALDO KOVAČIČ

– Italija pomaga zdomcem sedemkrat bolj kot Jugoslavija!

– Pravilno, čemu pa naj bi Jugoslavija pomagala italijanskim zdomcem.

FRANC ŠALI:

Samoupravna zavest

Kakšno naj bi bilo samoupravljanje vemo, v praksi pa je kljub temu različno: za nekatere je postalo potreba, drugi so ga podredili svojim osebnim interesom, nekateri pa ne kažejo zanj dovolj zanimanja

Veliko je že odgovorov na vprašanje: KAJ JE SAMOUPRAVLJANJE, zato ne bo nič nespodobnega, če dam tudi jaz svojega. Zame je samoupravljanje oblika družbenoekonomske in politične demokracije, v kateri delavci in občani izražajo svojo suverenost; je družbena praksa svobodnih delavcev in občanov. Kolikor bolj postaja ta praksa bit slehernega človeka, toliko več zaveznikov ima. Zato so samo tisti, ki jim je samoupravljanje postalo potreba, sposobni v konkretni družbeni praksi zanj tudi zavzemati se, ga uveljavljati, ščititi ter razširjati in poglabljati.

Če ugotavljamo, da je glavni nosilec interesa za samoupravljanje delavec, ne mislim s tem že trditi, da so vsi delavci oziroma zaposleni zanj enako zainteresirani. Upravičeno lahko govorim o različni vsebini in stopnji samoupravljalske osveščenosti delovnih ljudi. Gotovo je zavest delavca, ki je še včeraj obdeloval zemljo, drugačna kot zavest tistega, ki je že leta in leta v delovni organizaciji. Tako povedo v Novoteksu, da pravi delavci dobro vedo, ne da bi jim bilo potrebno prebirati ugotovitve in sklepe samoupravnih organov, kdaj je v delovni organizaciji vse v redu. Z lastno prakso so si zgradili sistem kazalcev, signalnih znamenj, s katerimi laično ocenjujejo, v kakšnem gospodarskem stanju se nahajajo. Bežna zapažanja, kot na primer: ali je skladišče polno reprodukcijskega materiala, ali izdelki gredo v prodajo, ali je prišlo do kakih sprememb v tehničnem sistemu (novi stroji) in podobno, so jim garancija za socialni mir ali nemir. Za izkušeno delavčevo oko je takšno zapažanje dovolj, za tistega, ki se še ni privadil, pa kaj malo pomeni.

Podobno je s polproletarci, z delavci, ki so v mislih bolj pri svoji zemlji kot v delovni organizaciji. Njihovi interesi niso tako pestri in često se zadovoljijo že s tem, da lahko nekaj malega zaslužijo, saj za druge probleme vidijo rešitev v domačem delu. Prepričan sem, da če bi kolektiv Jutranjke živel v močnem mestnem industrijskem okolju, bi bila njegova samoupravljalska zavest, kolikor sploh lahko o njej govorimo, drugačna, kot pa se je izkazalo, da je.

Povsem svojevrsten odnos do samoupravljanja in delovne organizacije pa tudi do zaposlenih v njej se oblikuje med mnogimi delavci, ki so v tehničnih službah, vodstvenih in na vodilnih položajih. Često slišimo: moji ljudje so to napravili . . ., dal sem toliko denarja . . ., nič ne bom dal za to . . ., če ti ne ustreza, pa pojdi . . ., jaz sem izgradil, zdaj pa poglej, kaj delajo z mano . . ., nič ne de, če sem bolan, toliko in toliko delavcev pa le ima zaposlitev itd. Koliko nepotrebne samohvale in neustreznega odnosa do ljudi in družbene lastnine je v takšnih izjavah. Res je, da so le izjave, toda pozabiti ne smemo, da je misel vedno produkt družbene prakse in na svoj [illegible] splet družbenih odnosov, vsebino samoupravljanja, statusni sestav med zaposlenimi itd. Srečujemo se tudi s pritiski in namigovanji, češ če bo po naše, bo denar, drugače pa bomo zaprli „pipe". O kakšnem treznem soočenju splošnih s posebnimi interesi niti besede – podjetniški interes mora zmagati, pa četudi bi bila s tem prizadeta družba. Takšna zavest je tu in tam v vodstvih prisotna in ne ogroža samo širše politike, ampak si jo povsem podredi, tako kot si podredi tudi zavest pretežnega dela zaposlenih v kolektivih, kjer se je vgnezdila. Kjer takšna praksa naleti na plodna tla, se ne razvijejo samo monopolizem, tehnokratizem, ampak tudi klice „socialističnega malomeščanstva" kot končnega produkta vseh tistih, ki skušajo svojo moč, pomembnost, imovitost nenehno dokazovati okolici, v kateri živijo, z načinom življenja, obnašanja in združevanja.

Že na podlagi takšne družbene skice lahko trdimo, da zavest, ki se pri vsakem konkretno kaže po njegovem odnosu do stvari, pojavov in ljudi, ni nekaj enotnega – je strukturirana, često tudi nasprotujoča ali pa celo protislovna, zato prihaja v družbeni praksi, v delovnih organizacijah, med delovnimi organizacijami, v krajevnih skupnostih, občini itd. tudi do različnih pojavnih oblik, socialnih napetosti.

Med zaposlenimi so danes še takšni, ki ne vedo o samoupravljanju nič ali pa zelo malo, takšni, katerim je samoupravljanje že postalo del njihove zavesti, kakor tudi takšni, ki so si ga vzeli v zakup. Rad bi navedel nekaj svojih spoznanj o tem. Menim, da se samoupravna zavest delavcev zrcali v tem, kako razrešujejo vprašanja, ki so bistvenega pomena za obvladovanje enotnosti med splošnimi, posebnimi in posamičnimi interesi. Čimbolj delavci v procesu upravljanja zavzemajo stališča, v katerih se izražajo hotenja po usklajevanju interesov, tem bolj je v njih razvita samoupravna zavest.

Odločil sem se, da mi bodo stališča delavcev osnovni kazalec tega, kakšna je njihova samoupravna zavest. Izoblikoval sem tri probleme, ki se nanašajo na stališča delavcev do sistema nagrajevanja in na njihovo oceno o stvarnih možnostih sodelovanja v procesih samoupravljanja. Po analizi zbranega gradiva sem prišel do ugotovitev, ki jih nameravam v nekaj sestavkih zapisati.

(Se nadaljuje)

Nič ni dražji

Vaš DOLENJSKI LIST, čeprav so se v zadnjih mesecih leta 1971 znatno povečali tiskarski, poštni in drugi režijski stroški, ki jih terja od nas redno izdajanje domačega pokrajinskega glasila SZDL.

Zato vas prosimo: upoštevajte to, ko vas bo prihodnje dni obiskal pismonoša, da pobere naročnino za prvo polletje 1972: pripravite mu 24,50 din in še posebej 50 par za pobiralnino, skupno torej 25 dinarjev.

Ne povzročajte sebi, njemu in nam nepotrebnih dodatnih potov in stroškov, poravnajte zapadlo naročnino že ob prvem obisku vašega pismonoše!

UPRAVA LISTA

Hočejo turistično zvezo

Delo turističnih društev zahodne Dolenjske ni dovolj usklajeno, ker nimajo svoje zveze

Turistična društva zahodne Dolenjske (od Kolpe do Škofljice) potrebujejo organ, ki bo usklajeval njihovo delo. To so ugotovili na posvetu teh turističnih društev 18. februarja na Jasnici pri Kočevju. Sklicala ga je republiška turistična zveza.

Na drugih območjih imajo v ta namen turistične zveze (npr. Dolenjska TZ, Ljubljanska TZ), delo društev s tega območja pa usklajuje zdaj kar Turistična zveza Slovenije.

Na sestanku so imenovali poseben odbor in mu naročili, naj do konca marca prouči, kakšna organizacijska oblika je za to območje najbolj primerna. Nekateri so predlagali, naj bi bila to Turistična zveza zahodne Dolenjske, ki bi zaposlovala poklicnega vodjo in administratorko; drugi so se navduševali za nepoklicno zvezo oziroma usklajevalno telo; tretji so menili, naj bi vlogo zveze prevzeli sveti za turizem in gostinstvo pri občinskih skupščinah itd.

Odbor bo moral vse te predloge preučiti in se odločiti za najprimernejšega.

J. P.

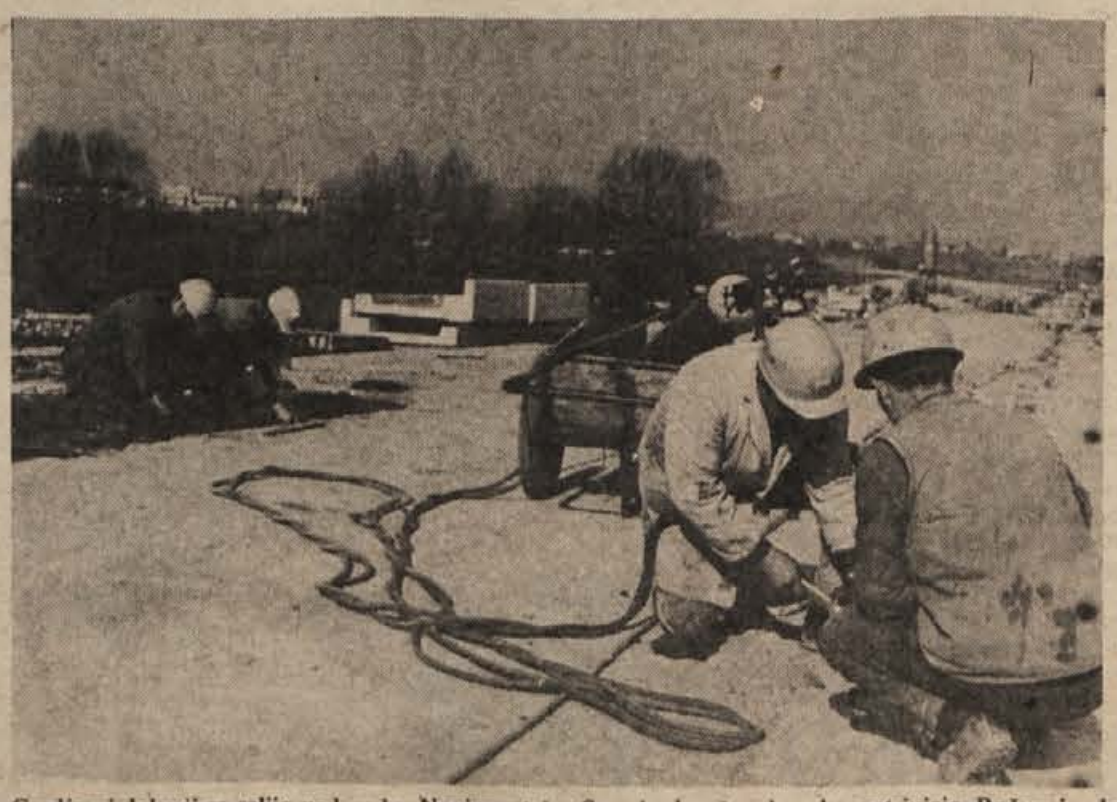

Gradisovi delavci se selijo nad vodo. Novi most čez Savo bo končan do roka, zatrjujejo. Računajo, da bo delo opravljeno do 15. maja, po pogodbi pa je predviden za to 1. junij. Samo še dvanajst nosilcev morajo postaviti na stebre nad reko in oba bregova bosta povezana. (Foto: J. Teppey)

S SMUČMI ČEZ DRN IN STRN

Prijazna vasica Vavta vas in njeni prebivalci so bili v soboto, 19. februarja, prireditelji III. republiškega tekmovanja pionirjev v orientacijskem teku. Zbralo se je 26 pionirskih ekip, devet jih je bilo iz Dolenjske. Organizacija je bila zaupana straškim in vavtovškim telesnovzgojnim delavcem, ki so kljub očitnemu pomanjkanju snega tekmovanje dobro izvedli. Domači pionirji in pionirke se niso dali presenetiti, ponovno so dokazali, da so pravi mojstri v tej novi športni panogi, ki je privlačna za mlade. Prvi mesti v ženski in moški preizkušnji sta ostali v Vavti vasi; mladim tekmovalcem čestitamo.

Organizatorje je zadnje dni močno bolela glava; odjuga je okrog Vavte vasi požrla ves sneg, načela je tudi zadnje snežne zaplate ob gozdu Drganjska lesa. S skrajno požrtvovalnostjo so ohranili tekmovalno progo, ki so jo vse do tekmovanja čuvali kot veliko dragocenost. Uspelo jim je! Snega je bilo na tekmovališču dovolj; sem in tja se je sicer pokazala že travnata griva, vendar to ni motilo zagretih tekmovalcev, ki so imeli pred seboj samo sekunde in tekmov ne točke.

Na 2.000 metrov dolgi progi, ki je poleg teka obsegala še šest tekmovalnih preizkušenj (orientiranje s pomočjo kompasa, metanje kep v tarčo, prvo pomoč poškodovanemu tovarišu, preskakovanje ovir, reševanje prometnih znakov in streljanje z zračno puško), so vsi tekmovalci pokazali odlično pripravljenost. Bili smo priče tovariškega sodelovanja, spodbujanja, iznajdljivosti, veselja in žalosti. Pionirji, ravno tako tudi pionirke, so morali pokazati vse svoje sposobnosti, ki jih tako pogrešamo pri mladih ljudeh. Tekmovanje, ki združuje športne, taborniške in druge veščine, je odlična priprava mladih v duhu našega vseljudskega odpora. Prav bi bilo, da še bolj podpremo takšna koristna tekmovanja.

Čeprav megleno in zaspano jutro ni obetalo prave živahnosti in večjega tekmovalnega vzdušja, so se mladi tekmovalci kmalu razživeli. Obrazi so se jim razjasnili, ko so prišli do snega. Bila pa je kar prava žalost, ko so čez blatno polje s smučkami v rokah romali v gozd.

Ko so se spustili po progi, smo takoj opazili velike razlike med ekipami. Gorenjci in Primorci so imeli pravo tekaško opremo, naši pa so tekmovali s turnimi smučmi in težkimi smučarskimi čevlji. Vendar je marsikoga prevelika vnema zanesla. Preizkušnja zahteva precej več kot samo dober tek, znati je treba še precej drugega. Tukaj pa so dolenjske ekipe nadomestile pomanjkljivosti. Tekmovali so preudarno, zanesljivo in brez nervoze, to pa jim je tudi prineslo zasluženo plačilo.

Največ užitka so imeli gledalci, ko so pionirji premagovali dvojno oviro. Pri prvi je šlo gladko, druga pa je bila že bolj zahtevna. Če ni šlo drugače, so se najbolj iznajdljivi metali v sneg in prinesli ekipi dragocene točke. Precej spretnosti in iznajdljivosti je bilo tudi pri reševanju poškodovanega tovariša, zlom noge je bil težak, večina je nalogo opravila zelo dobro. Precej težav je povzročil kompas, menda so tam izgubili največ točk.

Po končanem tekmovanju so se prireditelji in gostje zbrali v Straži. Pionirji so svojim gostom pripravili kulturni program, podelili pa so tudi pokale, diplome in značke, ki sta jih pripravili podjetji Novoles in Gorjanci.

Razumljivo, da so najbolj zadovoljni bili domačini, enako dobre volje pa so bili tudi Primorci iz Čepovana, ki niso mogli skriti veselja.

FOTO IN TEKST:
SLAVKO DOKL

Čeprav so se ob koncu pohoda tekmovalkam že kar močno tresle roke, nekaterim pa se je celo meglilo pred očmi, je bilo oko še vedno dovolj sveže in ostro, tako da je bilo precej zadetkov v črno.

Tekačem je delal največ preglavic moker sneg; sem in tja so morali teči tudi po travi. Vendar jih to ni motilo, saj so se hitro vživeli v razmere.

Ho – ruk, ali bo šlo? To je ena najlažjih ovir, ki so jih tekmovalci premagovali kot za šalo. Tudi tej pionirki se je poskus posrečil že v prvem zamahu.

Večina tekmovalcev bi znala pomagati ponesrečenemu tovarišu, zlom noge zanje ni bil pretežka naloga. Tudi temu „nesrečniku" so kar spretno in hitro nudili pomoč.

Na cilju se je zbralo precej gledalcev, ki so spodbujali požrtvovalne tekmovalce.

„Kaj pomeni ta prometni znak? " je vprašal Marjan Maznik, vodja tekmovalne komisije na peti kontroli. Tekmovalci so bili odlični poznavalci prometnih znakov; napačnih odgovorov skoraj ni bilo.

Snežinke

Ko je ravnatelj vavtovške šole Boris Plantan poklical na oder predstavnika podjetij Novoles in Gorjanci, ju ni bilo več v dvorani. Program se je res malce zavlekel, pa sta se menda naveličala čakanja. Pri podeljevanju pokalov in odličij je zato na pomoč priskočil novinar Dela Dušan Kuret . .,. Novinar se res povsod znajde.

Eden od gledalcev je pripomnil, da ni čudno, če so tekmovalci tako hiteli, ko pa so v gozdu Drganjska lesa videli medvedove stopinje . . .. Pozor pred skritimi opazovalci!

Čeprav so se organizatorji na vse kriplje trudili, da začnejo s prireditvijo pravočasno, se je prvi start zakasnil za pol ure . .. Nekatere ekipe so prišle v Vavto vas z veliko zamudo.

Na tekmi smo ugotovili, da imajo številni pionirji zelo bogat zaklad kletvic. Največ so jih spesnili pri metanju kep, seveda ko je sneg letel mimo tarče. Kleli pa so tudi, ko so se jim smuči zaradi utrujenosti zapletale . . . Bodočim organizatorjem se torej obeta še osma preizkušnja.

Končna uvrstitev ekip:

PIONIRJI (16 ekip): 1. PŠŠD „Jožica Venturini" – Vavta vas (Alojz Zupančič, Brane Vidmar, Tine Kregar) 127 točk; 2. OŠ Čepovan (Murovec, Kovačič, Bratuš) 114; 3. OŠ F. Ravbarja, Dol pri Ljubljani (Pirš, Vidmar, Valjavec) 109; 4. TVD Partizan Straža 107; 5. OŠ Senovo 107; 9. Občinsko društvo prijateljev mladine Krško 85; 10. OŠ Dolenjske Toplice itd.

PIONIRKE (10 ekip): 1. PŠŠD „Jožica Venturini', – Vavta vas (Jelka Bučar, Alma Zupančič, Alenka Piškur) 114 točk; 2. OŠ Čepovan (Šuligoj, Kolenc, Gorjup) 97; 3. TVD Partizan Straža (Marija Dragman, Andreja Mede, Jelka Vitasovič) 85; 5. PŠŠD „Jožica Venturini" V. vas II 79; 9. OŠ Senovo 50 točk itd.

„Ne, tam pa ni sever!" je na kratko odvrnila sodnica Novinčeva pionirju, ki je na kompasu narobe pokazal sever.

kultura in izobraževanje

Razstave v Dolenjski galeriji

15. februarj so v Dolenjski galeriji zaprli razstavo „Vietnam". V slabem mesecu jo je obiskalo čez 1200 učencev osnovnih in srednjih šol, ki so se s svojimi vzgojitelji prišli seznanjat s kulturo, načinom življenja in herojsko borbo vietnamskega ljudstva. Kot zanimivost omenjene razstave naj navedemo podatek, da je bilo tako s strani učencev kot učiteljev izrečenih precej pohvalnih in tudi kritičnih pripomb k razstavi, ki so jo postavili delavci Etnografskega muzeja z Ljubljane. Priznati je treba, da je bila razstava dokaj skromen prikaz kulture in boja Vietnamcev – preskromen za današnjo mladino, ki je dobrih fotografij vajena iz dnevnega časopisja in revij. Pridobitev večjega števila razstavnih eksponatov prav gotovo ne bi predstavljala za organizatorja kakih večjih ovir.

Za konec februarja in prve dni marca pripravlja Dolenjski muzej razstavo originalnih knjižnih ilustracij slovenskih avtorjev. S svojimi deli so zastopani: Jakac, Vavpotič, Birolla, Gaspari, Debenjak, Podrekar, Pirnat, Smrekar in drugi. Slovenci smo z opremo knjižnih izdaj in z ilustracijami dosegli že vrsto pomembnih uspehov doma in v tujini. Razstava v Galeriji bo predstavila predvsem prve začetke na tem področju likovnega izražanja. Koristila bo strokovnjakom, ocenjevalcem in ljubiteljem, priporočamo pa jo zlasti šolski mladini, ki je z domačo literarno zakladnico večkrat slabo seznanjena. JANEZ BOGATAJ

BREŽICE : RAZCVET

Brežiška ZKPO, ki združuje 13 prosvetnih društev, kapelsko godbo na pihala in likovni klub, bo imela v soboto, 26. februarja, letno skupščino. Obravnavati bodo imeli kaj: zaživeli so pevski zbori in folklorne skupine, zamrla pa je dramska dejavnost. Prireditev ni bilo malo – od pevskih srečanj do dramskih gostovanj (skupine iz Velike Plane, Proseka-Kontovela, Karlovca, Ljubljane). Lani so ustanovili prosvetno društvo na gimnaziji in mu nadeli ime po pokojnem slikarju Franju Stiplovšku. Na sobotni konferenci bo Ivan Tomše govoril o kulturni akciji, za katero sta dala pobudo republiški sindikat in konferenca SZDL. V. P.

●●●

NOVO MESTO – Danes bo v stavbi občine v Novem mestu posvet predsednikov mladinskih aktivov v krajevni skupnosti o mladih in o zvezi mladine v tej samoupravni skupnosti občanov. (J. P.)

Ivan Lacković: MAŠKARE (tuš, 1966)

SERGEJ KRAIGHER MED OBISKOM V KOČEVJU:

»Zakaj ste izpustili kulturo?«

Predsednik skupščine SRS ni bil zadovoljen, ker mu niso postregli tudi s podatki o kulturnem življenju v mestu ob Rinži – »če ni kulturnih skupin, mesto zamira,« je med drugim dejal gost

Predsedniku slovenske skupščine Sergeju Kraigherju so med njegovim obiskom v Kočevju prejšnji teden nekateri gospodarstveniki in politiki potožili, da strokovnjaki beže iz Kočevja in da se zelo redki kočevski maturantje – absolventi visokih in višjih šol vračajo v mesto ob Rinži.

Predsednik Kraigher je odvrnil, da je v gradivu, ki so mu ga poslali iz Kočevja za ta obisk, zaman obračal strani, popisane s kulturno problematiko in podatki iz kulturnega življenja Kočevja in občine. Poudaril je, da je kultura s svojim nenehnim razvojem bistvenega pomena za obstoj takšnih krajev oziroma mest, med katere spada Kočevje.

„Z ustanavljanjem temeljnih kulturnih skupnosti je bilo mladini, učiteljstvu, izobraženstvu in delavstvu omogočeno, da se strnejo v skupine, v katerih hočejo in želijo kulturno delovati," je med drugim dejal gost.

Kulturne skupine iz mesta oziroma občine dandanes veliko sodelujejo s podobnimi skupinami pri sosedih – v sosednji občini, pa tudi po republiki, državi in v zamejstvu. Kajpak če so. Če jih ni, morajo kulturne skupnosti prirejati gostovanja drugih skupin ali organizirati prevoze ljudi na prireditve v druga kulturna središča.

Skratka: tudi manjše mesto mora kulturno živeti in slediti kulturnemu razvoju na domačih in tujih tleh. Če se temu ne izneveri, ne more postati „provinca", iz katere ljudje bežijo. J. P.

ZASKRBLJENOST

Na občnem zboru Glasbene mladine Slovenije, gibanja, ki se je v kratkem času uveljavilo po vsej republiki, so protestirali proti predmetniku, ker jemlje šolam možnost stalne, nepretrgane glasbene vzgoje. Pomen Glasbene mladine je za vzgojo mladih tako velik, da ga imenujejo že kar splošno gibanje mladih za kulturo. Prireditve bodo v prihodnje še bolj pestre: nastopanje bodo omogočili tudi vsem vidnejšim mlajšim glasbenim umetnikom.

podčrtano

V gradivu za prvo konferenco sindikatov v novomeški občini – 26. februarja naj bi spregovorila zlasti o delu in življenju zaposlenih – je kulturnemu „delu" posvečenih borih štirinajst vrst. Ugotavljajo, da imajo svoje kulturne skupine in društva le redke delovne organizacije, da pa se zaposleni bolj vključujejo v kulturno delovanje daleč od tovarniških vrat.

Značilen je pojav, je rečeno, da delavci dobivajo kulturo „od drugod", medtem ko jih je težko pripraviti do tega, da bi sami poželi kaj kulturnega. Gre za to, končujejo vrstice, da poživimo amaterizem, ki je v občini, krajevnih skupnostih in delovnih organizacijah še vse premalo razširjen.

To je ugotovitev, ki jo lahko ob primeru ene same občine posplošimo na vse naše območje – po dolgem in počez. Krka, Beti, Novoteks, Lisca in morda še katero podjetje so tu častne izjeme: kljub obilici dela v proizvodnji in tisočerih drugih skrbi so spoznali, da človek le ne more živeti samo od kruha. Njihove kulturne skupine se brez zardevanja čedalje pogosteje kažejo javnosti.

Kaj pa drugod? Ali ni sindikatom kongresna resolucija naložila skrbi tudi za razvoj kulture v tovarnah, ali niso tudi komunisti zadolženi, da preženejo mrtvilo in predramijo v ljudeh sposobnost za kulturno dejavnost? Žal niti eni niti drugi v delovnih organizacijah večinoma še niso začutili, da je skrb za kulturno življenje delavcev tudi njihova naloga. J. JUST

Mimogtede

DOBORA: 26 PEVCEV

Pevski zbor prosvetnega društva Stane Vogrinc v Dobovi je spet začel vaditi: pevovodji Ignacu Regoviču se je posrečilo povečati zbor na 26 pevcev (sedem novih). Najprej bodo nastopili ob dnevu žena, nato pa še na srečanju zborov Spodnjega Posavja v Brežicah. Škoda, da jih RTV nedavno ni povabila na „koncert iz naših krajev", prirejen v Dobovi.

GOSTOVANJA

Sekcija za gostovanja pri brežiški kulturni skupnosti se bo v kratkem prvič sestala. Dosedanjim trem gostovanjem ljubljanske Drame, Mestnega gledališča ljubljanskega in Slovenskega ljudskega gledališča iz Celja bodo sledile do konca sezone še tri predstave. Gostovanja so zgledno obiskovana, prireditelji so prodali 250 abonmajskih vstopnic. Za vseh šest gostovanj je kulturna skupnost namenila 40.000 din. Sekcija bo na seji obravnavala o načrtu dramskih in glasbenih prireditev za daljše obdobje. V. P.

Mali kulturni barometer

NOVO MESTO: NAPOVED Z VPRAŠAJEM – Domače amatersko gledališče napoveduje, da bo „Antigono" starogrškega tragika Sofokleja, ki so jo srednješolci videli že lani, uprizorilo za javnost v ponedeljek, 28. februarja. Vprašanje pa je, če se bo to tudi res zgodilo, saj je bila predstava že nekajkrat napovedana in prav tolikokrat odložena. Podobno se dogaja tudi Bajčevim „Klopotcem": gledališče obljublja premiero od tedna do tedna, predstave pa ni. Zadnja napoved je trdila, da bo ta satirična lepljenka prišla na oder 22. februarja, v ponedeljek – dan predtem – pa so na Zavodu za kulturno dejavnost povedali, da je tudi uprizoritev „Klopotčev" odložena – za zdaj na marec.

NOVO MESTO: OTO PESTNER PRIDE – Ljubitelji zabavne glasbe se bodo gotovo razveselili obiska mladega slovenskega pevca Ota Pestnerja, ki se je uveljavil na lanskem festivalu slovenske popevke: na novomeškem odru bo imel celovečerni koncert s svojim ansamblom 13. marca zvečer. Isti dan bo posebej pel za novomeško mladino.

KRŠKO: SREČANJE KULTURNIKOV? – Kulturni delavci iz obkolpskih občin na slovenski in hrvaški strani se bodo predvidoma spet sestali v prvi polovici marca. Tradicionalno srečanje, na katerem se pogovarjajo o izmenjavi kulturnih skupin in skupnih kulturniških nastopih, bo predvidoma v Krškem. Srečanje je praviloma vsakokrat v drugem kraju oziroma občini. Zadnje je bilo v Ogulinu.

NOVO MESTO: SMEH OB KOMEDIJI – Z bulvarno komedijo „Pogodba" Francisa Webra je Mestno gledališče ljubljansko gostovalo na novomeškem odru 14. februarja po dogovoru o abonmajskih gledaliških prireditvah. Zavod za kulturno dejavnost, ki prireditve organizira, išče primeren dan za še en nastop tega gledališča v Domu kulture. Ljubljanski gostje naj bi uprizorili še delo „Ne budite gospe", ki je bilo letos že napovedano, a odloženo.

BREŽICE: FILMSKI FESTIVAL – V brežiškem kulturnem domu bo od 29. februarja do 4. marca že četrtič filmski festival, ki ga prirejajo jugoslovanski distributerji. Vsak dan bodo po tri predstave, ki si jih bo ogledalo okoli 200 upravnikov jugoslovanskih kinematografov. Komisija bo sproti izbirala najboljša dela in jih zvečer prikazala brežiški javnosti. Tako bodo Brežičani prvi videli najnovejša dela svetovne filmske proizvodnje.

Obnova

Novomeški Dom kulture je za vse: kino, gledališče, koncerte, balet, pevske nastope, proslave in najrazličnejše druge prireditve ter seje in zborovanja. Taka zasedenost je zapustila sledove: inventar je precej poškodovan. Zavod za kulturno dejavnost se je odločil, da bo najprej zamenjal stole z novimi. Pošiljka je prispela in čaka na konec sezone, da bodo zamenjavo opravili nemoteno. Sedanje sedeže bodo dali eni od podeželskih kulturnih dvoran, najverjetneje v Mirno peč. Zatem bodo preuredili tudi odrsko razsvetljavo in ozvočenje. Vse to bo veljalo 250.000 din – to naj povemo še zlasti tistim obiskovalcem, ki se radi znašajo nad stoli s pisali ali z noži. S preureditvijo bodo dosegli, da bodo gledališke predstave skupine še laže in kvalitetneje izvedle. Zavod za kulturno dejavnost ima letos v načrtu tudi ureditev letnega kina poleg doma.

POD PLANTANOVO TAKTIRKO

S košnje, oranja

Boris Plantan: »Gorjanci« so nas opravili, ne bomo osramotili njihovega imena

Spodbuda z vplivnega mesta, naj bi vavtovški in straški fantje ter kar je drugih sposobnih naokoli spet začeli peti kot v „dobrih starih časih", ni zadela žebljice v glavico: ko je prišla, je imel preosnovani pevski zbor „Gorjanci" že vrsto javnih nastopov za seboj.

– Zakaj zbor „Gorjanci", ko pa imate vendarle „Svobodo"?

Dirigent ali pevovodja Boris Plantan pojasnjuje: „Pevska tradicija je tu stara več desetletij. Imeli smo ženski pa mešani pa moški zbor. Delovali so v okviru „Svobode". Potem je zborovsko petje usahnilo. Želja po petju, lepi domači pesmi je ostala. Prisluhnili so ji v podjetju „Gorjanci" in po ustanovitvi kulturne skupnosti rekli: „Dajte, fantje, začnite, za denar ne skrbite!" Pa smo začeli: delavci, kmetje, uslužbenci. Samostojni smo, društvo zase, „Gorjanci" so naši pokrovitelji. Plačali so nam enotne uniforme, nenehno nam pomagajo. Kako se jim ne bi oddolžili vsaj s tem, da smo zbor krstili z njihovim imenom? Kajpak nas to obvezuje: zavedamo se, da predstavljamo na nastopih veliko delovno skupnost, zato se ne smemo nikjer pojaviti slabo pripravljeni, z nezanimivim izborom pesmi."

– Dejali ste: delavci, kmetje . . .

– Da, naš zbor je pisan in v poprečju ne prestar. Dvakrat na teden imamo vaje, zvečer. To bi morali videti, s kakšnim veseljem pridejo: s košnje, oranja, iz vinograda in zdaj pozimi iz gozda. Delavci večkrat pridejo kar z delovnega mesta. Seveda se to pri petju pozna: utrujen, zadihan pevec težko spravi glas iz sebe, ki ga poje v zboru. Vendar vztrajajo.

– Bi lahko rekli še besedo, dve o dosedanjih nastopih, naštudiranem sporedu, načrtih?

– Zadnjič smo peli na Prešernovi proslavi v straškem zadružnem domu. Prej: na razvitju lovskega prapora novomeške družine pri Starem gradu, gostom v Dolenjskih Toplicah, na vseh slavnostih in žalnih svečanostih v tem delu doline Krke pa – razumljivo – v „Gorjancih" ob pomembnih dogodkih. Ne vem na pamet, kje vse smo bili, kam vse so nas povabili. V načrtu smo imeli gostovanje na Gorenjskem, pa na Štajerskem. Za letos imamo v načrtu samostojen koncert v Dolenjskih Toplicah. Prikazali bi se tudi na srečanjih pevskih zborov, če bi jih kdo v naši občini organiziral. Mislim, da se ne bi osramotili: smo daleč od prvih korakov in imamo naštudiranih okrog 60 pesmi, pretežno zahtevnejše.

– Pa mladi?

– Poskušamo jih pritegniti, zbor pomladiti. Nikomur ne zapiramo vrat, kdor ima posluh in veselje za zborovsko petje.

I. ZORAN

Letos je več odličnjakov

Na črnomaljski osnovni šoli učni uspeh napreduje po zaslugi dopolnilnega pouka – Tudi z novo matematiko ni posebnih težav

Brez podružničnih šol je osrednja osemletka v Črnomlju ob letošnjem polletju dosegla 77-odstoten učni uspeh, kar je od lani napredek. Ugotavljajo, da splošno znanje učencev sicer počasi, toda iz leto v leto napreduje.

Posebnost letošnjega uspeha je, da ima šola mnogo več odličnjakov kot prejšnja leta. Od skupnega števila 1012 učencev je bilo v višjih razredih 41 odličnjakov, v nižjih pa kar 90. Za super odličnjake – šolarje s samimi peticami, štejejo Sonija Beronjo in Ivanko Filak iz 6. razreda ter Branka Banovca in Franca Švirta, ki sta v 8. razredu.

Pričakovali so tudi več težav z novo matematiko v nižjih razredih, toda izkazalo se je, da je otrokom na nov način podana snov še bolj zanimiva. Navaja jih na logično mišljenje in izražanje, kar otrokom koristi tudi pri drugih predmetih.

Najboljši razred na šoli je letos drugi, kjer je izdelalo 95,3 odstotka otrok, največ nezadostnih pa so imeli sedmošolci, kjer je izdelala komaj dobra polovica šolarjev. Presenetili so šolarji šestih razredov, kajti po praksi zadnjih let uspeh ni bil primeren, medtem ko se v letu 1972 ne morejo pritožiti. S 74,1-odstotnim uspehom pri šestih razredih so učitelji zadovoljni.

Kot je na eni strani število odličnjakov večje, pa je na šoli tudi še precej otrok, ki jim pouk očitno dela težave. Kar 63 učencev je imelo ob koncu polletja po 3 in več slabih ocen. Res je, da je pri mnogih temu kriva oddaljenost ali neurejenost družinskih razmer, vendar zahteva problem poglobljeno obravnavo vsakega posebej.

Koliko si šola prizadeva učencem nuditi znanje, ki ga zahteva učni načrt, pove podatek, da so imeli od septembra do januarja blizu 1500 ur dopolnilnega pouka. Ta pomoč je stekla že v začetku šolskega leta za vse učence, ki jim posamezni predmeti delajo težavo. Ne smemo pa misliti, da je na šoli, kjer tako manjka prostora, enostavno organizirati dopolnilni pouk. Veliko časa in truda so prosvetni delavci vložili v to delo, toda naj jim ne bo tega žal, saj je uspeh na dlani. R. B.

KRATKI FILMI

Nedavno smo poročali, da pripravlja Viba film v Novem mestu pod pokroviteljstvom tovarne Novoteks večer kratkih filmov v drugi polovici februarja. Ta teden so sporočili, da bodo filme prikazali 17. marca. Na prireditvi se bodo obiskovalcem predstavili tudi scenaristi, snemalci in režiserji teh filmov.

DVA OKTETA

Dolenjski in Karlovški oktet sta se za sodelovanje začela pogovarjati ob gostovanju Novomeščanov na proslavi slovenskega kulturno-prosvetnega društva v Karlovcu pred dvema letoma. Novomeščani so v mesto ob Korani zatem potovali še nekajkrat. Nedavno sta se okteta dogovorila za skupni koncert: 24. marca v novomeškem Domu kulture.

I. d razred je na črnomaljski šoli po uspehu eden najboljših, čeprav je v njem tudi 5 Cigančkov (Foto: R. Bačer)

Med lanskoletno folklorno revijo na Loki so Novomeščani kot prireditelji dvakrat do ušes zardeli: najprej od sramu, ker niso imeli svoje skupine, potem pa še zaradi plohe, ki je nekajkrat do kože namočila plesalce.

Obdobje, ko so v Novem mestu lahko poslali na oder svojo folklorno skupino, je dobilo brado. Dandanes goje folkloro tu in tam na šolah, toda to so še prvi in nebogljeni koraki v svet starih ljudskih šeg in navad –

Ugled

bolj za razvedrilo samim skupinicam kot za javnost.

Resnica, da je Novo mesto na folklornem zemljevidu bela lisa, začuda ni zapekla kulturnikov, ampak proizvajalce. Spet se je zgodilo, da je podjetje rešilo čast in ugled . . .

Tone Kozlevčar, član Slovenskega okteta, je med nekim obiskom v Noviteksu navdušil mladince in mladinke, da so se odločili ustanoviti svojo folklorno skupino. Prvi člani so se že priglasili, potrebujejo pa po šestnajst fantov in deklet za plesne pare. Skupino bodo izbrali na preizkušnji, ki jo bo vodila Tončka Marolt iz Ljubljane.

V načrtu je, da bo skupina najprej nastopala samo v podjetju, ko bo dovolj izurjena, pa tudi pred širšo javnostjo. Učili se bodo kol, svatbenih, obrednih, cehovskih in drugih plesov, staroslovenskih rajanj pod lipo itd. Delo je zastavljeno, zdaj pa bo morala beseda še meso postati. I. Z.

ODMEV NA DRUGO KONFERENCO ZKJ

Mladi ne bodo držali rok križem!

Titova kritika je bila namenjena tudi mladinski organizaciji, ki nima tiste vloge v naši družbi, kot bi jo morala imeti – Novi načrti

Na drugi konferenci Zveze komunistov Jugoslavije je tovariš Tito v svojem govoru tudi kritično ocenil delo organizacije Zveze mladine. Mladi sprejemamo kritiko tovariša Tita, saj vemo, da na nekaterih področjih nismo bili dovolj učinkoviti, čeprav bi lahko bili. V glavnem moramo vedeti na kaj je letela predsednikova kritika, da bi čimprej odpravili pomanjkljivosti. Ob vsem tem pa lahko ugotovimo, da imamo v naši republiki precej delavnih občinskih organizacij Zveze mladine, ki so sposobne reševati tudi težja in zahtevnejša vprašanja. Dejavnost se je poživila zlasti po reorganizaciji Zveze mladine, ko smo se lotili reševanja vprašanj dela, kot so socialno razlikovanje, dijaški domovi, mladinski turizem in podobno. Na teh področjih je bia naša beseda in akcija odločna in večkrat tudi prva!

Titova kritika nas spodbuja in nam daje napotke za plodnejše delo. Torišče dela se mora prenesti v občinsko organizacijo mladine, ki ima najtesnejše vezi s svojimi mladinskimi aktivi. Ob tem, ko smo kritični do svojega dela, pa lahko ugotovimo, da nismo našli dovolj razumevanja pri drugih. Takšno nerazumevanje se največkrat zrcali v krajevni skupnosti, delovnih organizacijah in na šolah. Zato pričakujemo več od družbeno-političnih organizacij, predvsem pa od Zveze komunistov, ki mora postati učinkovita, s tem pa bo postala bolj privlačna tudi za mlade.

V Zvezi mladine ne držimo rok križem! Na republiškem nivoju smo že pred tremi meseci, ko smo pregledali, kako se uresničujejo programska načela ZMS, sprejeli še akcijski načrt. Dopolniti ali na novo ga morajo sprejeti vse občinske organizacije. S temi načrti uresničujemo naš delovni program, tako da lahko vsak mladinec najde svoje delovno področje. To poudarjam zato, ker menim, da ni dovolj mladino le izobraževati, temveč jo je treba akcijsko usposabljati. Tako mladi rod spoznava in začenja reševati vprašanja v družbi, v kateri živi in v kateri bo čez čas osnovni temelj. Razumljivo je, da se da že danes rešiti vrsta vprašanj ter tako olajšati delo za vnaprej. Marsikaj moramo še narediti, saj nas besede našega prijatelja tovariša Tita zadolžujejo!

L. RATAJC

OGLEDALO MLADIH

IZ VSEH STRANI

NOVO MESTO – Ta teden bo občinska konferenca ZMS začela z rednimi obiski nekaterih mladinskih vaških, tovarniških in šolskih aktivov, da bi se seznanila z dejavnostjo mladine, se z njimi povezala ter jim dala določene naloge. (J. P.)

SEMIČ – Igralska skupina PD Jože Mihelčič, v kateri so sami mladi ljudje, zaposleni v Iskri, se pripravlja na uprizoritev Finžgarjeve drame „Veriga". Igro režira Milan Pirš, na oder pa jo bodo postavili marca. (R. B.)

NOVO MESTO – Komisija za družbeno-ekonomske odnose pri občinski konferenci ZMS Novo mesto pripravlja program akcije 75, ki zajema poživitev dela mladinskih aktivov v delovnih organizacijah. Organizirala bo izobraževalne seminarje za vodstvo aktivov, pripravila pa bo tudi nove naloge, ki jih bodo morali posamezni aktivi izpolniti. Namen akcije je, da se mladinski aktivi v delovnih kolektivih bolj spoznajo in si pomagajo pri reševanju najrazličnejših podobnih nalog. (J. P.)

ČRNOMELJ – Občinska konferenca ZMS ima v letošnjem delovnem načrtu tudi več točk v okviru splošnega ljudskega odpora. Predvideni so seminarji, pohodi, srečanja z borci in revolucionarji, pripravili pa bodo pohod po poteh Cankarjeve brigade in nekaj srečanj med mladino in pripadniki JLA. (R. B.)

JAVOROVICA – Športno društvo Šentjernej bo pripravilo v nedeljo 27. februarja na Javorovici tekmovanje v veleslalomu za memorial IV. bataljona Cankarjeve brigade. Nastopili bodo pionirji, mladinci in člani. (R. P.)

naši znanci

Ladko in mladi

Znani slovenski umetnik in veliki operni pevec Ladko Korošec rad obišče Dolenjsko. Lani smo ga večkrat srečali na šolah, kjer je priredil samostojne krajše koncerte za šolsko mladino. Povsod je bil lepo sprejet in je s svojim nastopom požel veliko priznanja. Posebno so bile priljubljene arije iz oper „Prodana nevesta", „Seviljski brivec" in druge. Želimo, da bi priljubljeni umetnik še večkrat prišel med svoje mlade dolenjske oboževalce!

VPRAŠALNIK O ZAPOSLENI MLADINI

Občinska konferenca ZMS Trebnje je izdelala vprašalnik o zaposleni mladini v tej občini in ga poslala vsem delovnim organizacijam. Mladinsko vodstvo želi s tem vprašalnikom izvedeti, koliko mladine je zaposlene, kakšna je njena izobrazbena sestava, koliko mladih dela v organih samoupravljanja in kakšne potrebe čutijo delovne organizacije do mladih kadrov. Podatki vprašalnika bodo služili tudi za skupno sejo občinskih konferenc ZMS in SZDL.

L. RATAJC

MLADI IN SVET

Zakaj ob robu dogajanj?

Študenti bi se radi vključili v praktično življenje, vendar za to nimajo večjih možnosti!

O naših študentih je res malo slišati. Človek dobi občutek, kot da jim godi, ker so izven vseh družbenih dogajanj. Skoraj bi lahko trdili, da so anonimni spremljevalci globokih družbenih pretresov, ki smo jim priče. Ker pa vemo, da so to naši bodoči vodilni kadri, se lahko vprašamo, kaj je vzrok za takšno stanje, ki nekaj pomeni. Nekaj študentskih vprašanj smo skušali osvetliti v razgovoru s študentom Zdravkom Slakom, ki je predsednik novomeškega kluba študentov.

– Kako to, da ni čutiti študentov?

„Večkrat smo se že ponujali in iskali možnosti za sodelovanje z mladino v občini in z vsemi odgovornimi ljudmi. Vendar pri tem nismo naleteli na razumevanje. Iskali smo najbolj primerne oblike, preko katerih bi opozorili nase, vendar zaman. Trdo smo prepričani, da bo zdaj bolje, čuti se drug veter."

– Kje bi najraje sodelovali?

„Razumljivo, da so študijske obveze zelo hude, vendar smo pripravljeni sodelovati v vsaki akciji, ki jo izvede mladina. Radi bi bili seznanjeni tudi z življenjem v naši komuni, saj nas univerza kar nekam odtuji. Takih možnosti ne manjka, večkrat smo že opozarjali nanje, vendar je vedno ostalo pri besedah."

– Ali imate občutek, da si študenti želijo več družabnega in drugega življenja?

„Menim, da manjka skupnega sodelovanja. Ko pridemo v Ljubljano, kaj radi pozabimo na domači kraj. Če bi študente vabili nazaj med študijem, bi te vezi ostale bolj trajne."

– Kaj pa socialno razlikovanje pri študentih?

„O tem veliko govorimo, pri nas kar pozivajo na tihi upor. Temu je treba napraviti konec."

– Kaj pa glasilo študentska Tribuna?

„Ni dejanski odsev življenja študentov. Njena vsebina kaže nekakšen odpor do nepravilnosti v naši družbi. Ker pa ne morejo izpovedati vsega, gredo v drugo skrajnost, ki pa je širšim množicam nerazumljiva."

– Kako je s štipendiranjem?

„S štipendiranjem smo zadovoljni, treba urediti velikost štipendij."

– Kaj pa idejno delo na univerzi?

„Mladega človeka najlaže oblikujemo in usmerjamo med 15 in 20 letom, to pa je čas, ko obiskuje srednjo šolo. Če tam zamudimo, smo potem zakasnili za vedno! Na univerzi se to delo razlikuje od fakultete do fakultete."

S. DOKL

BRŠLINSKI PIONIRJI VABIJO!

Učenci, ki delajo v literarno-novinarskem krožku na osnovni šoli v Bršlinu, so ob slovenskem kulturnem prazniku uredili več vitrin, v katerih so razstavili različne izdaje Prešernovih Poezij in podobe velikega pesnika. Tudi ljubitelji knjig so prišli na svoj račun, saj so v dveh vitrinah razstavili najbolj priljubljena literarna dela svetovnih in domačih pisateljev. Ravno tako so razstavili tudi literarna glasila dolenjskih šol, vendar je teh zaenkrat še malo. Učenci biološkega krožka imajo tudi svoj kotiček, v njem so razstavili slike ptic, zdravilne rastline ter slike primerkov prebivalcev morskega dna. Svojim prispevkom so dali naslednje naslove: „Koren strupen – koren lečen", „Tudi pozimi zeleni", „Spoznavajmo ptice", „Zimski zaspanci", „Morje", „Onečiščenje zraka", „Daj rastlini, kar potrebuje" in „Zbiralci hrane". Mladi na bršlinski šoli vabijo na ogled svoje male razstave.

Na pustni torek je bila na Dolenjskem vrsta pustnih prireditev; v praznovanje so se vključili tudi učenci osnovnih šol, ki so pripravili sprevode mask. Na sliki: párada maškar na Grmu. (Foto: S. Dokl)

Na dolenjskem hitropoteznem šahovskem prvenstvu se je v nedeljo, 20. februarja potegovalo za naslov prvaka 30 šahistov. V prostorih šahovskega kluba Novo mesto je bila velika gneča, šahisti pa so komaj dihali v zakajenem prostoru. (Foto: S. Dokl)

PRVENSTVO DOLENJSKE V ŠAHU

Presenetljivo: Franc Gornik

Naslov hitropoteznega šahovskega prvaka Dolenjske je presenetljivo osvojil šahist Kočevja Franc Gornik – Novomeščani so se slabo odrezali

V nedeljo, 20. februarja, je bilo v Novem mestu hitropotezno šahovsko prvenstvo Dolenjske za posameznike. Udeležba je bila odlična, saj je nastopilo kar 30 tekmovalcev iz štirih dolenjskih klubov. Igralci so bili razdeljeni v dve enakovredni skupini, po šest najboljših pa je igralo v zaključnem delu, kjer so odločali o prvaku Dolenjske. Največ sreče so imeli v predtekmovanju šahisti Kočevja, saj se jih je v zaključni del uvrstilo kar sedem. Največ je pokazal mojstrski kandidat Rudi Osterman, vendar mu je v finalu zmanjkalo moči. Prijetno je presenetil tudi novomeški tretjekategornik Marko Picek, ki se je enakovredno kosal s prekaljenimi kočevskimi mojstrskimi kandidati. Delil je celo prvo mesto s Kočevarjem Gornikom, vendar pa je zmagovalec postal kočevski šahist. Nekoliko preseneča slaba uvrstitev novomeških šahistov, saj smo od njih pričakovali dosti več. V opravičilo moramo napisati, da je manjkalo nekaj najboljših šahistov.

Rezultati: 1. Gornik (Koč) in M. Picek (N. m) 8,5; 3. Cimer 8, 4. Osterman 7,5, 5. Praznik 7, 6. Podkoritnik 5, 7. do 9. Janež, Karničnik (vsi Kočevje) in Lubej (N. m) 4,5, 10. Ščap (N. m) 4, 11. Šporar (N. m) 3,5 in 12. Hočevar (Mokronog) 0,5 točk.

J. UDIR

DVORANSKO PRVENSTVO SLOVENIJE V ATLETIKI

Zadovoljiv start atletov

Dolenjski atleti so nastopili na dvoranskem prvenstvu republike v Celju – Največ je dosegel Novomeščan Vojko Dragaš

V soboto in nedeljo je bilo v Celju deveto atletsko prvenstvo Slovenije v dvorani, na katerem je nastopilo tudi precej dolenjskih atletov. Kljub temu da so dosegli vrsto dobrih rezultatov, se v tej precej zahtevni konkurenci niso kaj prida uveljavili. Največ sta dosegla Vojko Dragaš, ki je bil v višini tretji, in Tatjana Gazvoda s solidnim rezultatom v daljini. Od kočevskih atletov lahko pohvalimo Levstikovo, ki je bila v daljini šesta s solidnim rezultatom 4,96. Nastopili so tudi mladi Črnomaljčani, vendar jim še manjka zahtevnih nastopov. Naše atlete je precej motilo, da so tekmovali v mrzli dvorani, ker doma vadijo v toplih prostorih.

Rezultati: mladinci – daljina: 4. Dragaš (N. m) 6,41; višina – 3. in 4. Dragaš (N. m) 1,75; 60 m: Dragaš 7,3, Nagode 7,7; 60 m ovire: Dragaš 10,5; mladinke – 60 m: Gazvoda (N. m) 8,1, Kalinovič (N. m) 8,5; 60 m ovire: 6. Lužar (N. m) 11,2; daljina – 5. Gazvoda (N. m) 5,03, 6. Levstik (Koč) 4,96; mladinke – višina: 8. Pučko 1,40; člani – daljina: 7. Slak (N. m) 6,36, 8. Hribernik (N. m) 6,32; višina: 6. Slak (N. m) 1,85.

Čeprav so dolenjski atleti prinesli domov samo eno bronasto odličje, je bil trener Novomeščanov Marjan Špilar z njihovim nastopom kar zadovoljen.

M. H.

Zimski košarkarski turnir

Občinska zveza za telesno kulturo in športno uredništvo Dolenjskega lista razpisujeta zimsko pokalno košarkarsko prvenstvo za ekipe z območja Dolenjske. Turnir bo v bršlinski telovadnici 12. marca, pričetek ob 9.30. Prijave pošljite na uredništvo Dolenjskega lista – Novo mesto z označbo „Košarka" do 4. marca.

ZMAGA TONETA AVSCA

Na Veliki Planini je bilo smučarsko prvenstvo združenega podjetja Elektro Ljubljana, na katerem so nastopili tudi novomeški smučarji. V kategoriji tekmovalcev članskega razreda A se je najbolj izkazal Tone Avsec, ki je zasedel prvo mesto.

J. R.

V NEDELJO TURNIR V NOVEM MESTU

Vodstvo odbojkarskega kluba Novo mesto bo pripravilo v nedeljo, 27. februarja, odbojkarski turnir, na katerem bodo igrale odbojkarice ravenskega Fužinarja, Gline, Novega mesta in verjetno Brestanice. Turnir bo v telovadnici v Bršlinu.

M. H.

športni obraz

Nisem za polovičarstvo!

Nedvomno je dosegel enega največjih uspehov v avtomobilskem športu na Dolenjskem Novomeščan Janez Doljak, ki je prejšnji teden na zimskem jugoslovanskem avtomobilskem rallyju v Srbiji zasedel v kategoriji avtomobilov do 1300 ccm odlično drugo mesto. Janez je prvič poskusil svoje sposobnosti na Gorjanski dirki 1969, ko je s svojim starim fiatom zasedel 6. mesto. Čeprav nima še večjih izkušenj, do zdaj je sodeloval na petih dirkah in osvojil tri pokale, se z dušo in srcem ogreva za ta nevarni in privlačni šport.

– Kako je bilo na rallyju?

„Čeprav je bil zahteven in naporen, saj smo morali v 30 urah prevoziti 1.550 km, je nudil veliko užitka. Vreme nam je bilo naklonjeno, ceste so bile še kar dobre, počutje je bilo torej dobro."

– Kako združujete dirkanje s poklicem?

„Avtomobilski šport ni poceni, samo na tej dirki sem imel približno za 2.000 dinarjev škode. Verjetno je moj žep preplitev, zato bo treba najti druge rešitve, brez pomoči AMD ali kakšne delovne organizacije bo treba dirkanje obesiti na klin."

– Kaj pa načrti?

„Rad bi se udeležil vseh dirk, saj te prinesejo izkušnje, točke in uvrstitev. Nisem za polovičarstvo, bom dirkal ali pa bom voznik amater."

– Kaj je najvažnejše pri dirkanju?

„Hrabrost, dobri živci, treznost in še marsikaj drugega."

– Kaj imate na programu?

„Zdravim avtomobilove „rane", da bi bil spet sposoben za preizkušnje."

T. KOPAČ

Šport

BREŽICE – Športna redakcija radia Brežice je dala pobudo za organizacijo tradicionalnega rokometnega turnirja. Pred spomladanskim delom republiške lige naj bi se na dvokrožnem tekmovanju pomerili Rudar iz Trbovelj, Radeče, Sevnica in Brežice. Ekipa, ki bo trikrat zapored zmagala, bo dobila prehodni pokal v trajno last. Najboljšemu strelcu in vratarju pa so namenili plakete. Kot kaže, se bo tekmovanje pričelo že v soboto. V prvem srečanju bodo igrali Brežičani v Trbovljah, Sevničani pa v Radečah. (V. P.)

ČRMOŠNJICE – Letošnje novomeško občinsko sindikalno prvenstvo v veleslalomu, ki je bilo v Črmošnjicah, ni prineslo tistih zanimivih borb kot prejšnja leta, poleg tega pa je bila udeležba slaba. Močna odjuga je zmotila precej smučarjev, da so ostali doma. Organizator občinski sindikalni svet Novo mesto torej ni imel srečne roke! Na tekmovanju so nastopili tekmovalci iz Krke, IMV in Elektra, zbralo se jih je okoli 20. Na startu je manjkala vrsta znanih smučarjev iz Novoteksa, Pionirja, Novolesa, Iskre, GG itd. Rezultati: moški – 1. Kušer (Krka) 63,6, 2. P. Turk (Krka) 44,5, 3. Dular (IMV) 46,4, 4. Šarman (IMV) 48,4, 5. Avsec (Elektro) 50,1 itd. Ekipno: 1. IMV (Dular, Šarman, Vilhar) 2:26,1, 2. Krka (Kušer, Turk, Golob) 2:35,7, in ženske: 1. Golob (Krka), 1:34,9, 2. Kokalj (Krka) 2:46,8. (S. I.)

POHORJE – Na Pohorju so bile smučarske tekme delavcev Industrije avtomobilov in avtomobilske opreme Slovenije. Tekmovanja v veleslalomu so se udeležili tudi športniki iz IMV. Med posamezniki se je najbolje uvrstil Andrej Kovačič (IMV – konstrukcija Ljubljana), zasedel je drugo mesto; Jože Turk (IMV – tehnološki) je bil četrti, inž. Matija Vilhar (avtomobilska proizvodnja) je bil na 18. mestu. V ženski konkurenci pa se je posebno postavila Mojca Hren (IMV – predstavništvo Ljubljana), ki je zasedla prvo mesto. (C. R.)

NOVO MESTO – Začelo se je šahovsko prvenstvo Novega mesta za posameznike, na katerem igra 18 igralcev. Sistem tekmovanja je jugoslovanska krožna varianta švicarskega sistema. Rezultati: Ščap – Kobaš 1:0, Lubej – Penko 1:0, Milič – Sašek 1:0, Vovk – Šporar 0:1, Komelj – Jenko 0:1, Skube – Vene 0:1, V. Istenič – Kitanovič 1:0, Udir – Ilc prekinjeno in Poljanšek – Anica Istenič 1:0. (J. U.)

BREŽICE – V četrtek bo prva seja celotnega upravnega odbora nogometnega kluba Brežice. Pregledali bodo sklepe občnega zbora in zaključke prve seje predsedstva ter finančni načrt. Trener ekipe in predsednik tehnične komisije bosta člane upravnega odbora seznanila z anketo, ki so jo izvedli med igralci. Sicer pa bo 21-članski upravni odbor sprejel osnovna izhodišča za akcijo, ki naj klubu zagotovi čimveč članstva. Med drugim predlagajo, da vsak član ob vpisu prejme izkaznico in značko kluba. (V. P.)

NOVO MESTO – Na rednem februarskem hitropoteznem šahovskem turnirju je prepričljivo zmagal mojstrski kandidat Igor Penko, ki je premagal vseh 13 nasprotnikov. Drugi so se uvrstili takole: M. Picek 11 točk, Milič 8,5, Skube in V. Istenič 7,5, Ščap in Horvatič 7 itd. (J. U.)

DORTMUND – Rokometaši Partizana iz Bjelovara so kot prvi jugoslovanski kolektiv moštvenih iger osvojili naslov evropskega klubskega rokometnega prvaka. Bjelovarčani so odlično igro porazili zahodnonemško ekipo Gummersbacha, ki je že trikrat osvojila dragoceno lovoriko. Športnikom so pripravili v Zagrebu in v Bjelovaru sprejem, ki ga redkokdaj doživijo športniki. (R. P.)

ŽEBLJIČEK

Večina gledalcev, ki je opazovala prizadevne mlade tekmovalce na sobotnih smučarskih tekmah v Vavti vasi, se je čudila, da pionirji tekmujejo s turnimi smučmi in s težkimi smučarskimi čevlji. Tisti, ki so imeli primerno smučarsko opremo, so brzeli po progi, da je bilo veselje, ostali pa so se potili, da je vse teklo od njih. Organizatorja smučarskih pohodov na smučeh, Partizan Slovenije in republiška Zveza prijateljev mladine, bosta pač morala kako drugače urediti to „malenkost". Pozdravljamo organizacijo takih prireditev, nismo pa za to, da otroke mučimo. Prepričani smo, da bo tokrat kritika zadela v živo, saj je dosedanja bila kot kaže, brezplodna.

„Genovefa, danes ste spet tako mrzli do mene, moji naočniki imajo spet ledene rože . . .“

„Držati, krepko držati, gospodična Rožica – to je vsa umetnost sankanja!“

„Če je tole tukajle izpolnitev ljubezni, očka, potem pa raje grem in si privoščim pravo življenje!“

Z naših vzto v

Diagnoza

V ordinacijo sevniškega zdravstvenega doma je prišel občan in tožil, da ima zlato žilo.

Zdravnik: „Nič takega, to ima danes že vsak drugi.“

Občan: „Doma smo štirje, pa jo imam samo jaz . . .“

Več kot sklepčni!

Ko so ne nedavni konferenci zveze komunistov v Črnomlju ugotavljali sklepčnost, je predsednik verifikacijske komisije Franc Pavlaković izjavil: „Mislim, da o nesklepčnosti ne moremo govoriti, saj je od 61 delegatov kar 65 navzočih!“

Malomarnost

Krenite na sprehod po novih stanovanjskih soseskah in naseljih po Novem mestu. Neurejenost, katere ne moremo prtiti na rovaš komunale in občine, vas bo povsod bodla v oči. Čeprav soseske večinoma res niso komunalno dokončno urejene, pa bi se prebivalci lahko sami zavzeli za boljši videz. Otrokom bi bilo treba dopovedati, naj ne uničujejo redkega drevja, ki je zasajeno, naj ne teptajo povsod trave, marsikje bi bilo mogoče posaditi rože, da bi bile v okras itd.

Še preden stopite v sodobno stanovanjsko stavbo, se ozrite po plošči pri vhodu, na kateri so nameščeni gumbi za električne zvonce. Poizkusite v Novem mestu najti družbeno stanovanjsko stavbo, na kateri so ob vseh zvoncih pri vhodu nameščena imena stanovalcev. Nato stopite naprej na hodnik in se ozrite po pisemskih nabiralnikih. Poizkusiti najti stavbo, v kateri bodo na vseh nabiralnikih nameščena imena in v kateri so pisemski nabiralniki nepoškodovani, brez sledov divjanja otrok!

To so morda malenkosti, čeprav gre v resnici za precej več. Tistemu, ki je dobil družbeno stanovanje, se ne ljubi niti, da bi ob gumbu za zvonec, s katerim bo obiskovalec poklical njega, napisal svoje ime! Niti toliko se ne potrudi, da bi na nabiralnik ob vhodu, v katerega bo pismonoša vztavljal pisemske pošiljke zanj, napisal svoje ime. Tudi za to imajo pismonoše več dela, kot bi ga imeli sicer.

M. JAKOPEC

VELJKO KOLENC – SOLIDEN

V mladinski reprezentanci Jugoslavije v smučarskih skokih, ki je nastopila za pokal in lovoriko Kongsberg v Trbižu, je skakal tudi mladi Mirenčan Veljko Kolenc in dosegel solidno deveto mesto. Veljko je bil tretji najboljše uvrščeni Jugoslovan, čeprav ni bil upoštevan v moštvenem tekmovanju. Rezultati: 1. Schnabl (Avstrija) 199,0 (44,5; 44), 9. Kolenc (Jug) 185,3 (44, 43).

S. M.

Na pustni zabavi v Čateških Toplicah so zabavali goste pevci znanega kvarteta „4 M“, ki so poleg aplavza dobili za nagrado tudi miniaturno copato, simbol brežiških copatarjev. Ker so vsi štirje pevci poročeni, se verjetno organizatorji niso preveč zmotili, ko so štiri simpatične može sprejeli med copatarje. (Foto: M. Jaranović)

Predsednik Kraigher jih je »zakrivil«

Med nedavnim obiskom predsednika skupščine SRS Sergeja Kraigherja v Kočevju in Glažuti smo zabeležili tudi tole:

„Ženske bolj razumejo kot moški, da je treba namenjati denar tudi za nadaljnji razvoj podjetja,“ je med drugim poudaril Jože Košir, direktor LIK Kočevje. Predsednik Kraigher mu je hitro segel v besedo:

„To pomeni, da morajo ženske dejansko dobiti može pod copato, pa bo hitrejši razvoj gospodarstva zagotovljen!“

DOBRI GOSPODARJI ZADOLŽENI

Inž. Savo Vovk, direktor kmetijskega podjetja Združenega KGP Kočevje, je potožil:

„Vsako leto moramo najemati nova posojila.“

Predsednik Kraigher pa:

„Saj vsak dober gospodar tako dela!“

KATERI PREDSEDNIK

Na sestanku v Glažuti je bila vrsta raznih predsednikov, in sicer razen predsednika skupščine SRS še predsednika občinskih skupščin Kočevje in Ribnica, predsedniki raznih organizacij, predsedniki nekaterih delavskih svetov itd. Ko je direktor Gozdnega gospodarstva pri Združenem KGP Kočevje inž. Zdravko Šaubah končal s svojo razpravo o gozdarstvu, je dejal:

„Zdaj pa prosim še predsednika, naj bi o tem kaj spregovoril.“

Vsi predsedniki so se spogledali, končno pa je le nekdo vprašal:

„Kateri predsednik pa?“

„Predsednik našega sveta kooperantov gozdarstva tovariš Marn vendar,“ je pojasnil radovednežem vprašani direktor.

LAST IN UPRAVLJANJE

„. . . in čigava je zemlja okoli Kočevja?“ je zanimalo predsednika Kraigherja.

„Je v lasti Združenega KGP,“ je pojasnil kočevski župan.

„Kako v lasti KGP?“ je naprej vrtal predsednik Kraigher.

„I, v upravljanju!“ je postavil piko na i predsednik občinske skupščine Miro Hegler.

NI ZA TISK

„Ta pa ni za tisk,“ je menil spet inž. Savo Vovk, ko je na vprašanje predsednika Kraigherja odgovarjal o delu sveta kmetijskih kooperantov, „naš svet kooperantov se že dve leti ni sestal.“

„In zakaj prav dve leti?“ bo marsikoga zanimalo.

Zdaj pa pride tisto, kar ni za v tisk: „Takrat je umrl zadnji predsednik sveta kooperantov!“

PREDSEDNIK SPRAŠUJE – MEDVED ODGOVARJA

Predsednik Kraigher je v Glažuti tudi to ali ono vprašal, kar je slišal medved, ki je stal pod oknom in je na njegova vprašanja takole odbrundal.

Predsednik: „Pravite, da je v vsej občini komaj 20 kmetov, ki so kandidati za organizacijo vzornih kmetij. Od česa pa ostali žive?“

Medved: „Od minulega dela.“

Predsednik: „Direktor Savo Vovk, tega pa ne razumem, kaj imajo ustavni amandmaji skupnega z mlekom?“

Medved: „Najbrž bomo tudi ustavo pomolzli.“

Predsednik: „Ne razumem, kako vsi dokazujete, da imate od sodelovanja z zasebnimi kmeti izgubo, svoje uspehe pa hvalite?“

Medved: „Je že tako, da vsak beračvojo malho hvali.“

J. SPLICHAL: JAGODE

. . . Janez Potočar, predsednik borčevske organizacije v Novem mestu pravi, da bodo o 21. seji razpravljali maja ali v jeseni. Predvsem pa nobene panike, je reket Švejk!

. . . Janez Grašič, prijatelj mladine, je pred blokom postavil garažo in zaprl svetlobo dvema oknoma. Sreča, da ima blok veliko oken . . .

. . . V novomeškem Domu kulture so tako kulturni, da so prejšnji torek za vsak primer začeli na sredi film vrteti spet od začetka. Da so ja vsi razumeli, za kaj gre!

. . . Podpredsednik sevniške občine Jože Knez je dobil diplomo častnega člana gasilcev. Brižkone so mu jo podelili za gašenje požara v Jutranjki . . .

. . . Ljudje sprašujejo, kako lahko uči otroke pedagog, ki je veren. Preprosto: pravoverno . . .

. . . Odkar gradi novinar Marjan Legan hišo, je postal tako varčen, da na televiziji gleda samo druge polčase športnih prenosov!

. . . Nixon je odpotoval k Mao Ce Tungu na obisk, novomeški komunisti pa bodo odpotovali v lastne delovne organizacije iskat samoupravljanje . . .

HITER KONEC VESELE VOŽNJE:

Namesto v avtu - na avtobus

Milorad Pavlović in Ljubiša Džordžević iz Beograda sta svojo tihotapsko pot končala v Brežicah in novomeških zaporih – Avto nazaj!

Tudi na razpravi proti trem obtožencem servisa Novotehne v Novem mestu se je bilo mogoče prepričati, da ni nobena ukana s tujimi avtomobili tako popolna, da bi ji nikoli ne prišli na sled. Podobno bi lahko povedala množica goljufov, ki so poskušali brez carine pretihotapiti najrazličnejše avtomobile, a jim je spodletelo. In tako lahko potrdita tudi dva Beograjčana, ki so jima peruti pristrigli prometni miličniki v Brežicah.

Brižkone sta Milorad Pavlović (24 let) in Ljubiša Džordžević (21 let), brezposelna delavca iz Beograda, veselo požvižgavala v renault-dauphinu sive barve, ko sta se 17. februarja okrog 1. ure po polnoči peljala mimo Novega mesta proti Zagrebu.

Prometni miličniki so jima zagrenili veselje pri Brežicah: sumljive so se jim zdele registrske tablice iz lepenke. Kratek pregled je pokazal, da fanta nimata dokumentov, nekaj laži pa so hitro preverili in njune besede postavili na led.

Tako se je izkazalo, da sta se Beograjčana že pred dnevi z nekim Italijanom v Trstu dogovorila o kupčiji: Italijan je pripeljal svoj avto v Postojno, pobral denar in registrske tablice, fanta pa sta se veselo odpeljala proti Beogradu.

Kolikšno je bilo potem presenečenje, ko sta morala noč preživeti v novomeških zaporih. Sanje o avtomobilu brez carine so se razblinile: avto so poslali na carinarnico, fanta sta se z avtobusom odpeljala proti Beogradu, zaradi carinskega prekrška pa se bosta tudi še morala zagovarjati.

KRPANOV KOTIČEK

En korak v ječo

Že dolgo je tega, kar sem s kobilico mastito koračil po mestu. Ob hišah se je stiskalo obilo ljudi; po cestah pa so divjali vozovi, ki jim pravijo avtomobili, da nisem mogel preko. Enkrat se mi je ukazala prilika, zato sem brž pograbil kobilico in jo prenesel na drugo stran ceste na varno.

„Stoj!“ je zavpil mož postave, ki je pritekel za mano.

„Saj stojim. Kaj ne vidiš, da si moram oddahniti?“ mu zabrusim.

„Plačal boš kazen,“ mi pravi na smrt resno. „Prekoračil si črto.“

„Kakšno črto neki? Samo kobilico sem nesel čez cesto. Že sto let in čez hodim po cestah, pa kaj takega še nisem slišal. Mar je hoja čez cesto prepovedana?“

„Ni. Tam, kjer je črta, pa je. Vidiš, tukaj je črta, zato mi boš dal ducat novcev.“

„Novcev nimam. Ako je tako, sva oba kriva. Kar ti plačaj, saj si šel za mano,“ se napravim neumnega.

Pisano me je pogledal pa rekel: „Dal te bom sodniku. Drago boš plačal.“

Minilo je leto in dan. Pozabil sem na to, kar dobim v roke pisanje. Plačilo ali pa ječa. Čemu neki? Ako človek malo drugače stopi kot drugi, pa mu že žugajo z ječo. To ni pravdansko. Kradel in ubijal nisem niti kaj drugega komu naredil, zato ne maram plačati niti v ječo iti. Dobil sem še kup takih pisem, a se nisem menil zanje.

Prišel je dan, ko je bilo treba v ječo. Pome so poslali moža postave. Pražnje sem se oblekel, kot se za tako priliko spodobi, ker ne maram očitkov, da sem razbojnik v tako imenitnem spremstvu. Sedla sva v kočijo in odneslo je naju v mesto pred veliko hišo, kjer imajo ječe.

Ko sem stopil v njihove hrame, sem rekel: „Najpoprej se vam zahvalim za lepo vožnjo do mesta. Tu imate novce, ki sem jih namenil za poštno kočijo, pa vam bom poravnal dolg za hojo čez črto. Zdaj pa vas vprašam: je bil tisti korak res vreden toliko pisanja, ohodkov in stroškov, ki ste jih imeli z mano?“

Grdo so se držali, a eden pravi: „Take so postave. Kaj si moremo pomagati? Poslej bo drugače. Varuj se, Krpane!“

„Zavoljo tega sem brez skrbi. V vsakem mestu manjka ducat sodnikov, pa bodo imeli še težjih pravd dovolj reševati.

Zdaj se pa dobro imejte. Mudi se mi po opravkih in še trebuhu moram votko vdeti.“

Tako sem rekel, možje postave pa nič.

MARTIN KRPAN

KRŠKE KNJIGE

1500 bralcev

V Valvasorjevi knjižnici: vsak tretji Krčan

Valvasorjeva knjižnica v Krškem hrani približno 5.000 knjig. Lani je dobila 170 novih leposlovnih in poljudnoznanstvenih del, letos pa je predložila kulturni skupnosti načrt za 55.000 din novih knjig.

Knjižnica je dobila lani za poslovanje 100.000 din, predlanskim pa le 75.000 din. Ta denar jí je bil naokrazan za knjižničarko, honorarne sodelavce (računovodja, knjigovodja, snažilka itd.), za nakup knjig – in še za dejavnost galerije, ki jo vodi Marjanca Uršičeva.

Krško ima okoli 5000 prebivalcev, knjižnica pa je imela lani 1500 (vpisanih) bralcev. Največ bralcev je med Krčani, zato kaže statistika, da skoraj vsak tretji prebivalec Krškega zahaja v knjižnico.

Sicer pa je obiskalo knjižnico lani 3.551 ljudi, od tega 2.541 mladih, ki so si skupaj izposodili 6.349 knjig. Če bi podrobneje pregledali te podatke, bi ugotovili, da je med bralci še največ šolarjev.

Foto tedna: Pust krivih ust...

Zadovoljni smo. Poslali ste nam toliko slik, kot bi si jih vsak teden želeli. Največ jih je bilo „uglašenih“ na pustne dni. Kjer se niso razgibali „stari“, so se razživeli mladi.

Ker je bila večina fotografij dobra, smo se odločili za tri najboljše, precej pa jih bomo tudi objavili. Nagrado tedna je dobila fotografija „Dih pomladi“, ki jo je posnel učenec Zdravko Kramar z osnovne šole Mirna; prejel bo 150 dinarjev. Po 100 dinarjev pa smo dali fotoamaterjema Novomeščanu Janezu Jeniču za fotografijo „Nesreča preži“ in Francetu Brusu iz Kočevja, ki je predstavil dve zanimivi maski.

Domiselni, tehnično dobri in razgibani so bili tudi posnetki naslednjih avtorjev: „Maškare v Trebnjem“ (Polde Pungerčar – Mirna peč); „V znamenju pusta“ (Foto-krožek OS Katja Rupena, Novo mesto); „Otroška domišljija za pusta“ (Jerman – fotoklub Mirna); „Cigančki v šolskih klopeh“ (France Brus – Kočevje); „4 M“ (M. Jaranović – Brežice); „Delovna akcija“ (P. Pungerčar); „Stolp“ (M; Jaranović).

Prejeli smo tudi fotografije iz Škocjana, žal pa jih nismo mogli upoštevati, ker so tehnično slabe (bile so vse pretemne); isto velja za posnetke Slavka Seničarja. Ne obupajte, poskusite še! Morda bo drugič bolje.

Če hočete, da bo fotografija prišla v poštev za naslov „Fotografija tedna“, mora biti posneta v preteklem tednu, motiv mora biti izviren, slika tehnično zadovoljiva in narejena na format 13 × 18 cm (ali vsaj 200 kvad. centimetrov za druge formate), v uredništvu pa mora biti vsaj v ponedeljek do 12. ure (za tekočo številko). Posiljke, ki bodo zamudile ta rok, bomo upoštevali v izboru za prihodnji teden. Sliko pošljite tudi primeren (kratek) opis z obveznimi podatki.

Za vsako objavljeno fotografijo dobi avtor najmanj 50 din honorarja, za fotografijo tedna pa so rezervirane nagrade od 100 do 200 dinarjev. Posnetke pošljite do 28. februarja 1972, zadnji rok je 12. ura.

UREDNIŠTVO DOL. LISTA

ART BUCHWALD:

VESOLJEC, OHEJ!

Poročila o prvem uspešnem poletu okoli Zemlje ruskega majorja Gagarina so se nekateri ljudje razveselili, drugi pa so bili osupli. K ljudem z dolgim obrazom je spadalo tudi nekaj filmskih proizvajalcev Hollywooda, ki so bili takrat snemali filme, kakor Vesoljski pilot. Prvi človek v vesolju in Vesoljec, ohej!

Čeprav takrat, ko je prispela ta vest, nisem bil v Hollywoodu, sem si lahko mislil, kakšno je bilo po všem tem v ravnateljskih sobanah. In prav lahko se zamislim v telefonski pogovor, ki sta ga imela kak filmski proizvajalec in pisatelj scenarija.

Proizvajalec: „Halo, Harry, si slišal novice?“

Pisatelj: „Ne, Sam, ubadam se z dialogom.“

„Kako napreduješ?“

„O, kar hitro. Sam.“

„Čuj, Harry! Rad bi, da bi nekaj malega spremenil.“

„Prav, Sam. Kaj pa?“

„V naši storiji se zaljubi, kakor se spominjaš, ameriški vesoljec v rusko dekle, kajne?“

„Tako je.“

„No, rad bi vesoljca spremenil v Rusa, dekle pa v Američanko.“

„Že, ampak . . .“

„Poslušaj, ne bova se prerekala, Harry! Že kup denarja sem vtaknil v ta projekt. Nadalje je tu še prizor, ko Hruščov udari s čevljem po mizi, ko sliši, da so Američani poslali prvega človeka v vesolje.“

„No?“

„Ta prizor prečrtaj.“

„Kako, prosim? Saj to je višek vsega filma!“

„Harry, dragec moj, prečrtaj, slišiš!“

„Tega ne razumem, Sam.“

„Boš že še razumel, čeprav šele po spremembah. Najprej mi, prosim, preberi, kaj filmski junak izjavi, ko stopi iz vesoljske ladje!“

„Tako pravi: ‚Ustvaril sem delo, ker so mi moja mati in Američani tako zaupali.‘“

„V redu, ta stavek bom spremenil, Harry. Glasi naj se: ‚Sporočil bi komunistični partiji, vladi in tovarišu Nikiti Sergejeviču Hruščovu, da sem srečno pristal. Sijajno mi je in sem zdravstveno povsem brez napake.‘ Si si to zabeležil?“

„Sem, Sam. Toda ali zares misliš, da bi človek, ko se povrne iz vesolja, izjavil kaj takega?“

„Seveda, prepričan sem, Harry.“

„V redu. In kakšno željo imaš še?“

„No, potem pride še velika množica ljudi na Times Square, kjer oznanijo, da se je naš slavni, junaški vesoljec pravkar dobre volje in zdrav vrnil na Zemljo, kajne?“

„Seveda.“

„Torej to ostane, le da se ta prizor ne dogaja na Times Squareu, ampak na Rdečem trgu.“

„Okay, Sam. Pravzaprav je to tvoj film.“

„Kaj pa zdajle pišeš, Harry?“

„Obdelujem končni prizor, ko junak v Ed Sullivanovi televiziji obhaja snidenje s svojo zaročenko. Ed Sullivan jima pokloni za poročno darilo popolnoma opremljeno hišico.“

„Televizija ostane, toda Ed Sullivan jima ne pokloni hišice, pač pa kolhoz.“

„Sam, ne vem, ali se bo William Holden strinjal z vsemi temi spremembami!“

„Brez skrbi, Harry! Saj mislim, da William Holden sploh ne pride v poštev za to vlogo.“

„Kdo pa?“

„Sem že v dogovoru z Yulom Brynnerjem.“

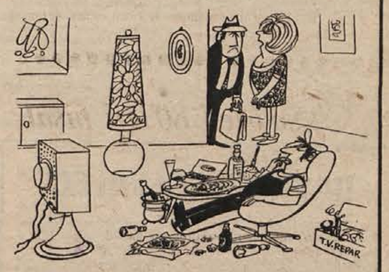

„Pravi, da lahko preizkusi aparat samo pri normalnih delovnih pogojih . . .“

„Pravzaprav se niti nisem hotela spet tako hitro možiti, toda moj mož je kupil toliko stvari na obroke!“

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Vdano se priporoča

(U d a n o) podpisani priporoča se za izdelovanje uniform za c. kr. uradnike z vsemi potrebščinami, kakor tudi zimskih oblek, telovnikov z rokavi, dokolenic (Gamaschen), spalnih sukenj itd., kar vse izdelujem po jako nizkih cenah; posebno se priporočam prečast. duhovščini za izdelovanje vse potrebne duhovniške obleke, katere izdelujem natanko po želji in predpisu. – Za blagovoljna naročila uljudno prosim z veleštovanjem A. Weise, krojaški mojster na Velikem trgu v hiši g. Viranta.

(K a j b o d e) s spravo med Čehi in Nemci, se pač še ne ve. Čehi sploh ne zaupajo Nemcem. Staročehi so sklenili enoglasno, da hočejo govoriti le o vsej pogodbi, nikakor pa ne o posameznih točkah, ker bi sicer utegnili Nemci izvesti le tiste, ki so njim v korist, ne pa tudi onih, ki koristijo Čehom.

(M a d j a r i) so končali svoje volitve. Vlada je dobila zopet svojo liberalno večino; ali izgubila je vendar precej glasov, tako, da jej bode odslej stališče še težje. Brez prelivanja krvi še niso bile nobene ogrske volitve – tudi zadnje niso smele biti!

(S k l e p) prvega šolskega tečaja je bil 13. t. m. in so dobili dijaki naše višje gimnazije sprejevala. Bilo jih je koncem prvega polletja skupaj 210. Med temi jih je dobilo odliko 24, prvi red 123, drugi red 57 in tretji red 6. S tem vspehom zlasti v prvem polletju smemo biti zadovoljni; kajti dovršilo je 70 odstotkov z dobrim vspehom. Ako bodo naši dijaki v drugem polletju, ko je daljši dan, pokazali še nekoliko več vstrajnosti, smemo upati, da jih bode izmed palih vsaj tretjina vstala.

(V o j a š k i) nabor vršil se bode letos naslednje dni: od 28. do 31. marca in 1. aprila v Novem Mestu; 2. v Metliki; 4. in 5. v Črnomlji; 7., 8. in 9. v Kočevju; 11. in 12. v Ribnici; 13. v Vel. Laščah; od 19. do 23. v Krškem.

(I z r a č u n a) okr. posojilnice v Krškem vidimo, da jako dobro uspeva. V pretečenem letu je imela denarnega prometa 167.066 gld in 82. kr. Kako potrebna bi bila tako posojilnica tudi pri nas! Ali ga ni moža, da bi začel na to delovati? Ako morejo bližnji Žužemberčani, kjer se trudi za to zlasti g. dr. Volčič, zakaj bi ne mogli pri nas?

(P a v l i h a) ilustr. humoristični list (jedini slovenski šaljivo-zabavni list) izhaja 15. in 30. dan vsakega meseca ter velja 1 gld. za četrt leta. Uredništvo in upravništvo v Ljubljani, Krakovski nasip št. 18. 1. nadstropje.

(Iz DOLENJSKIH NOVIC
15. februarja 1892)

Brez ‚Dolenjca‘: kot brez žlice v hiši!«

med nebotičniki

23. „Za enakopravnost!“ je ponovila Klara. „In to ne le v besedah, temveč tudi v dejanjih. Naj povem s primerom: če kupi, recimo, m[illegible]ni krznen plašč, je treba vsekakor tudi ženi omogočiti, da si kupi kakšno malenkost – denimo: torbico iz krokodilje kože!

Ali pa obratno! Če si žena kupi kakšno zadevico, recimo čevlje, ima njen mož vso pravico, da ji tudi on kaj kupi. Zlato zapestnico na primer . . .“

Množica je ponorela od navdušenja – zlasti njen ženski del.

„Zmaga je naša!“ so poskočili volilni izvedenci. „Živel naš novi predsednik Paprika!“

„Čakajte, čakajte!“ se je zdajci zganil Paradižnik. „Za hudo pomoto gre. Veste, jaz nisem Paprika, vaš kandidat, ampak Paradižnik iz . . .“

„Ne dlakocepi, človek božji!“ so ga treščili po rami izvedenci. „Ali je ime zdaj važno?“

„Komu je ploskala množica?“ so govorili strokovnjaki dalje, „tebi in tvoji ženi! Torej si ti naš novi predsednik in tvoja žena prva dama Amerike! Okeee?“

„Oke!“ je rekel Paradižnik. Kaj pa je mogel drugega . . .

POTA IN STRANPOTA

§

Dežurni poročajo

UKRADENA OVČARKA – 15. ebruarja je nekdo ukradel Alojzu osterju z Muhabera psico, nemško ovčarko, vredno 1.000 dinarjev. Fatvine psov so se zadnje čase močno razpasle.

OB LUČ – V noči na 15. februar e neznanec odvil zadnjo desno „stop" luč z avtomobila NM 67-20. Lastnik je Niko Prišel s Kristanove 32.

PO URO IN VALUTO – Slavku udežu iz Hladnikove 3 v Novem mestu je neznanec iz zaklenjene palnice odnesel od 13. na 14. februar žensko zapestno uro, vredno 00 dinarjev in nekaj tuje valute.

SRNJAKOVA SMRT – V ograjen prostor v Šmarjeških Toplicah je vdrl pes in poškodoval dve leti in pol starega srnjaka tako hudo, da je poginil. Miličniki bodo skušali ugotoviti lastnika psa, da bodo Toplice lahko zahtevale odškodnino.

NAJDEN MOPED – Mato Kobaš iz Ragovega je miličnikom sporočil, da je svoj moped, ki je izginil izpred hotela Kandija, našel pred gostilno Drenik.

KLATEŽ – 20. februarja so novomeški miličniki pridržali Alberta Grguriča (58) iz delniške občine. Grgurič je bil brez dokumentov in brez denarja. Lakota ga je prignala v gostišče Rotovž, kjer si je naročil kosilo, vendar ga ni mogel plačati. Zaradi klateštva bo šel pred sodnika za prekrške.

ŠKODA GORI – Janez Strajnar iz Mačkovca se je 20. februarja po Ljubljanski cesti peljal v Novo mesto. Nenadoma je opazil, da njegova „škoda" gori. Takoj je ustavil, gasilci pa so ogenj hitro pogasili. Kljub hitri pomoči je na vozilu za 5.000 dinarjev škode. Bržkone je začelo goreti zaradi stika na električni napeljavi v avtomobilu.

PO PREPIRU ŠE NOŽ

Ivan Kotnik (39), iz Velikih Brusnic 58, je 15. februarja popival v zidanici na Janež vrhu. Ob 19.30 se je vrnil domov in z ženo sta odšla k sosedu Božiču. Kotnik je potem odšel še v gostilno Hudoklin po cigarete. Domov se je vrnil med 22. in 23. uro. Z ženo sta se začela prepirati: Kotnik je z žepnim nožem zabodel ženo Anico pod pazduho leve roke. Odpeljali so jo v novomeško bolnišnico, vendar poškodbe niso bile smrtno nevarne. Miličniki so Kotniku odvzeli nož.

POVOZIL GA JE!

Okrog treh zjutraj so se 20. februarja v bifeju na bencinski črpalki na Otočcu stepli fantje iz Novega mesta z bratoma Janezom in Francem Vidrihom z Otočca. Novomeščani so se razbežali proti otoškemu gradu, Janez Vidrih pa je sedel v avto in se zapeljal za njimi. Na mostu čez Krko je Novomeščane dohitel in zapeljal mednje. Poškodoval je 18-letnega Srečka Udovča iz Kettejevega drevoreda v Novem mestu, drugi pa so se še pravočasno umaknili na mostno ograjo. Udovča so odpeljali v bolnišnico, Janez Vidrih pa se bo moral zagovarjati pred sodiščem.

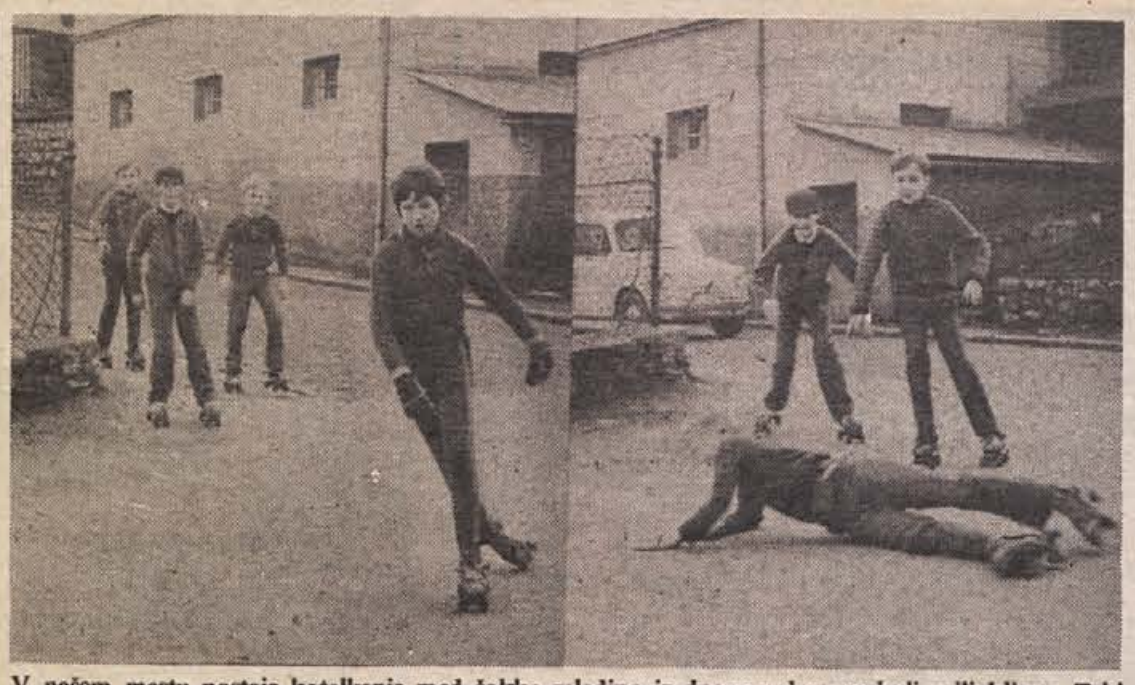

V našem mestu postaja kotalkanje med šolsko mladino iz dneva v dan vse bolj priljubljeno. Taki prizori so vse pogostejši in opominjajo starše, naj otroke podučijo, da so v mestu varnejši prostori za kotalkanje. (Foto: J. JENIČ)

GRABEŽ IN DRUGA KAZNIVA DEJANJA:

Servis na tehtnici pravice

V novomeški Novotehni domače poslovanje – Zagovor Terzina, Avbarjeve in Bavdaša: »Delali smo v korist podjetja, strank in naših mehanikov, sami nismo imeli od tega ničesar!« – Preložitev!

Milan Terzin (36), zasebni obrtnik, Draga Avbar (33), uslužbenka Novotehne, in Alojz Bavdaš (30), inštruktor AMD; vodilna trojka servisa Novotehne do konca oktobra 1968 v četrtek in petek še ni dočakala sodbe petčlanske porote novomeškega okrožnega sodišča, ki ji je predsedoval Janez Pirnat.

Ker je odvetnik Tone Škerlj v imenu obeh zagovornikov obtožencev predlagal zaslišanje novih prič in vztrajal, naj sodišče zasliši tudi tiste, ki v petek niso prišle, ker je predlagal, naj svoje mnenje o servisu v tistem času pove tudi direktor Jože Unetič in ker je menil, da je treba slišati še mnenje finančnega in avtomehanskega strokovnjaka – dr. Ludvik Golež v imenu tožilstva je oporekel le obema izvedencema – se je sodišče odločilo, da za nedoločen čas preloži obravnavo, izvedenec finančne stroke pa bo tudi nastopil.

Namestnik okrožnega javnega tožilca dr. Ludvik Golež je nekdanjega šefa, blagajničarko in skladiščnika obtožil grabeža, ponareditve in uničenja uradne listine, pomoči h kaznivemu dejanju goljufije, Terzina in Bavdaša pa še kaznivega dejanja overitve lažne vsebine. Od 1967 pa do 26. oktobra 1968 naj bi si sporazumno prilastili v vsaj 530 primerih najmanj 93.980 dinarjev.

Najbolj zanimivo je, da je servis Novotehne prav v času, ko trojici obtožnica očita grabež in druge nečedne posle, najbolj cvetel in užival največji ugled. Razumljivo: vsi trije so izpričali, da so šli po potrebne dele tudi v Kragujevac, če je bilo potrebno (ne da bi stranke zato plačale več denarja), njihovo dvojno knjigovodstvo pa je bilo tako pretkano, da so jih ujeli šele ob koncu oktobra 1968, potem ko so že mnogi govorili, da žive na veliki nogi. Kaj takega nobena izmed prič na razpravi ni vedela oziroma se ni spomnila.

Dogovor treh je bil preprost: zadrževali so denar, uničevali papirje in za pridržani denar – tako trdijo – kupovali rezervne dele in material v trgovinah (česar niso smeli), mehanikom pa so plačevali nadure po 10 dinarjev. V podjetju je bilo takrat načelo: „Čim manj nadur!" Odobril jih je lahko le direktor, plačali pa so jih 30 odstotkov bolje od rednih delovnih ur. Za tak denar mehaniki niso hoteli delati, za 10 dinarjev, kar je bilo znatno več, pa z veseljem. Tako so izpovedovali pred sodiščem.

Početje trojice naj bi imelo, kot so se zagovarjali, trojno korist: podjetje več posla in ugleda, zadovoljne so bile stranke, mehaniki pa so dobili bolje plačane nadure. Terzin: „Ničesar nisem sam vzel, delal sem v korist podjetja, zdaj pa sem doživel – osebni propad . . ."

Vsi trije so v zagovorih podrobno popisovali svojo izredno delavnost: svojih nadur pa niso imeli plačanih. Še več: tudi njihovi osebni dohodki so bili enaki ne glede na obseg dela.

Kakšno je bilo poslovanje servisa, lahko ugotovimo tudi iz takih podrobnosti: za servis so kupili nov avto in ga prodajali po delih, enako so naredili z nekaj motorji za avtomobile. Kupili so fička za 9000 dinarjev, menda za potrebe servisa. S tem avtomobilom so se vozile tudi stranke, registriran pa je bil na ime mehanika Korbarja, ker se je Terzin prav takrat razvezoval. Priče, mehaniki, so pred sodiščem naštevali mnogo več ur popoldanskega dela, kot so jih izpovedali takoj po dogodkih 1968. preiskovalcem UJV.

Sodišče bo gotovo imelo še težko delo, preden bo lahko razvozlalo, če so se trije obtoženci s takim domačim poslovanjem tudi okoriščali, ali pa so bili res tako zelo „predani" napredku servisa, kot se zagovarjajo.

Kajpak ostaja več odprtih vprašanj.

Tako: je mogoče verjeti taki popolni predanosti, od katere niso imeli nobene koristi?

Potem: kako je mogoče, da je lahko podjetje šele konec 1968 ugotovilo dvojno knjigovodstvo?

In še: kako da nihče v vodstvu podjetja ni vedel, da delajo mehaniki v servisu tudi popoldne in pozno v noč ter ob nedeljah in praznikih, hkrati pa ni bilo v obračunih ene same nadure?

Naprej: kako je računovodkinja na razpravi vedela, da je Terzin kavalirsko lahko skočil za stranko po del v Zagreb, ko pa tega ni smel storiti – takrat pa niso ničesar ukrepali?

In končno: zakaj so v podjetju dovolili, da je servis izstavil sedmim občanom lažne račune za zavarovalnico Sava, ko pa popravil niso v celoti oziroma sploh niso naredili v tem servisu? Mar se je to moglo zgoditi zato, ker je tak lažen račun dobil tudi direktor podjetja Jože Unetič za popravilo svojega avtomobila, čeprav ga niso v celoti popravili v servisu Novotehne?

Kaj ni bilo prav tako dejanje samo še prilivanje ognja na ravnanje treh voditeljev tega servisa, ki je vedno nerentabilen, samo v letih največjih grehov pa je posloval celo z dobičkom?

J. SPLICHAL

Maškare

Tudi naše pustne norčavosti uhajajo na stranpota življenja. Žalostno je, da so zdaj že otroci poborniki nečednih stvari. Današnja družba je žal že tako skomercializirana, da večina otrok pravzaprav niti ne more ravnati drugače. Kakor se nauče, kakor vidijo doma – tako ravnajo.

Ne verjamete? Potem si prikličite v spomin pustno nedeljo ali pustni torek. Skoraj povsod so zvonili zvonci na vhodnih vratih, mlade maškare so pokazale svojo in svojih staršev domiselnost ali nedomiselnost. Skriti za maske so otroci nesramežljivo nastavili roko in po starem običaju pobirali darove.

Žal je bil samo običaj star, metode so čisto nove. Le redki so bili zadovoljni s krofom ali potico, drugi so svojo nejevoljo že kar odkrito pokazali, če niso dobili denarja. Mar je kaj hujšega kot slišati iz otroških ust: „Kaj bi s krofom, daj denar!"

Obsojati najmlajše, našemljene pustne maske, bi bilo odveč. Delajo pač to, kar vidijo pri starejših in kar so jih starejši naučili. To zrcalo pač verno kaže podobo starih.

In če že ta podoba ni izkrivljena, potem je pač tako popačena, da se velja o njej resno zamisliti. V tolikokrat propagirani družbi socialističnega samoupravljanja bomo gotovo morali najti dovolj moči zlasti za vzgojo otrok. Delo staršev ne bo pri tem nič manj naporno od dela učiteljev – ali pa obratno, kakor hočete.

Pouk, ki smo ga dobili iz nastavljenih rok mladih pustnih šem, ki so zahtevale denar, pač ni za zavračanje. Smetnjaki odvrženih pustnih dobrot lahko govore o naši presitosti – in koliko jih je še, ki si niti belega kruha niso mogli privoščiti za ta praznik norčavosti! – lahko pa govore tudi o vzgoji in načinu življenja, ki s socialističnim nima več veliko podobnosti.

JE KDO SKOČIL V KRKO?

V ponedeljek ob 18.50 se je oglasil na novomeški postaji milice 16-letni dijak Franc Panjan. Povedal je, da je bil s sošolcem na konzolnem mostu in je slišal nekoga v Krki. Neka dekleta, ki so šla mimo, so mu povedala, da je neznanec skočil v vodo. Miličniki, ki so takoj šli tja, niso mogli ugotoviti, če je kdo skočil v Krko.

POPOLDANSKI RAZGRAJAČ

Novomeščan Anton Sitar (44) je 21. januarja popoldne razgrajal v Mercatorjevem bifeju na Glavnem trgu v Novem mestu. S svojim početjem je vznemirjal goste in strežno osebje. Zagovarjal se bo pri sodniku za prekrške.

Ni rojenih Holmesov

Marjan Pureber, kriminalist: »120 do 150 primerov raziskav na leto – trdo delo«

„Rojenih kriminalistov ni, in kdor misli, da kot Sherlock Holmes rešujemo najtežje primere igraje in na pamet, ima slabo predstavo o našem delu," pravi kriminalist novomeške uprave javne varnosti Marjan Pureber. Naši kriminalisti raziskujejo težja kazniva dejanja in pomagajo pri vzgoji delavcev milice.

„Moje delo je raziskava kaznivih dejanj s področja krvnih deliktov in s področja kaznivih dejanj zoper splošno varnost ljudi in premoženja."

– In kaj to pomeni po domače?

„Ubadam se s telesnimi poškodbami, uboji, detomori in podobnimi zadevami. V moje delovno področje sodijo požigi – to so naklepna dejanja – in požari, to so dejanja, ki nimajo obeležja kaznivega dejanja."

– Imate veliko dela?

„Vsako leto dobim v reševanje 120 do 150 primerov iz obeh področij dela. Reševanje pa je zelo različno. Navadno sta dve možnosti: ali primer zelo hitro razvozlamo ali pa traja dolgo časa, preden pridemo do konca. Večino kaznivih dejanj pa raziščemo. Od lanskega leta je ostalo neraziskanih nekaj požigov in rop starega moža s Hriba nad Rožnim dolom. Skrunitev pokopališča v Šmihelu pri Novem mestu iz začetka lanskega decembra je še v raziskavi, v kateri zožujemo širok krog osumljenih."

med paragrafi

S svojim delom pomagate tudi preiskovalnim sodnikom. Kako tečejo postopki?

„Najprej gremo na ogled. V idealnem primeru najdemo kakršnekoli sledi, ki nas peljejo na cilj. Sledi nas namreč pripeljejo do možne skupine storilcev, potem pa krog osumljenih s poizvedbami ožimo toliko časa, da ostane v zanki le storilec. Tak zanimiv primer je bil recimo rop v Cegelnici. Primer se je zdel skoraj brezupen, ko se je oropani spomnil, da je v stanovanju ostal vonj po Ciganih. Ta sled je potem hitro odvozlala klobčič, ki so ga zapletli Cigani v Žabjeku."

KRONIKA NESREČ

DOBRAVA: OTROKOVA SMRT – Zdravko Drnovšek iz Orehovice pri Izlakah je 16. februarja popoldne peljal tovornjak proti Šentjerneju. Pri Selakovi hiši v Dobravi pa je nenadoma stekel čez cesto 4-letni Janez Selak. Voznik je močno zavrl in se skušal umakniti, kljub temu pa je dečka zadel in povozil. Otrok je bil takoj mrtev.

GROBLJE: PEŠEC NA TLEH – 13-letnega Martina Metelka, ki je 16. februarja zjutraj pešačil iz Grobelj proti Šentjerneju, je z mopedom podrl Franc Rabzelj iz Šentjakoba. Rabzelj je prav tako izgubil ravnotežje in padel po cesti. Pri padcu si je močno poškodoval čeljust in so ga morali odpeljati na ljubljansko kliniko, Metelko pa se je laže poškodoval.

SKOPICE: DVOJNA SMRT – 18. februarja ob 21.30 je blizu mosta čez Krko na avtomobilski cesti pri Skopicah fičko celjske registracije CE 426-76 silovito trčil s tovornjakom kranjske registracije. Voznica Marjetka Petaci, 18 let, in prav toliko stara sopotnica Zdenka Cvelbar, obe iz Brežic, sta dobili tako hude poškodbe, da sta umrli. Poškodovan je tudi Milan Puce, voznik tovornjaka.

LEŠNICA: SREČA V NESREČI – 15. februarja popoldne je Danijel Kodrič iz Mostečega vozil tovornjak in vlekel za seboj avtodvigalo. Za njegovim volanom je sedel avtomehanik mariborske Metalne Drago Ivanovič, pred tovornjakom pa je peljalo miličniško vozilo s prižgano modro lučjo. Pri Lešnici je na vlečnem avtodvigalu ugasnil motor, vozilo pa je zdrknilo na levo. Tedaj je nasproti pripeljal z osebnim avtomobilom Stane Lavrič iz Zemuna, ki je spregledal modro luč miličniškega vozila in z vso hitrostjo zapeljal v dvigalo. Pri silovitem trčenju je nastalo za 15.000 dinarjev škode, na srečo pa ni bil nihče poškodovan.

NOVO MESTO: BOČNO TRČENJE – Niko Popovič iz Podulc pri Raki se je 15. februarja zvečer po Zagrebški cesti peljal v Novo mesto. Pri hotelu Kandija je njegov avto zaneslo na levo, da je bočno zadel v osebni avto Jožeta Tratnika z Broda, nato pa še v osebni avto Antona Ilarja iz Dol. Težke vode, ki sta tedaj peljala naproti. Na vseh treh vozilih je za 10.000 dinarjev škode, Ilarjeva sopotnica Cvetka Ilar pa se je pri nesreči laže poškodovala.

ČRNOMELJ: NA STOPNICE – 18. februarja zvečer je neznanec odpeljal osebni avto Jožeta Škofa iz Metlike. Odpeljal se je v Črnomelj in okoli 24. ure vozil po Kolodvorski ulici. Pred hišo št. 61 je zapeljal na pločnik, zadel v drog električne razsvetljave, trčil še v hišo in končno obstal na stopnicah, ki vodijo navzdol k blokom. Po dejanju je pobegnil. Na avtu je škode za 10.000 dinarjev, poškodovana pa je tudi električna razsvetljava. Za neznancem poizvedujejo.

METLIKA: NI IMEL PREDNOSTI – Metličan Stanislav Fuks se je 16. februarja popoldne peljal z osebnim avtom Zastava 1300 po Cesti bratstva in enotnosti proti Jurovskemu brodu, ko je s črnomaljske smeri pripeljal na prednostno cesto Janko Krajačič iz Rosalnic. Avtomobila sta trčila, škode je za 6.000 dinarjev.

MALI SLATNIK: POTNIK ČEZ CESTO – Edvard Matko iz Gabrja je 15. februarja zvečer peljal osebni avto mimo avtobusa na avtobusnem postajališču na Malem Slatniku. Potniki so tedaj izstopali, Leopold Brulc iz Smolenje vasi je odšel takrat čez cesto. Ko je prečkal cesto, ga je avto zadel, da je Brulc padel na pokrov motorja in razbil vetrobransko steklo. Na srečo je Brulc dobil le lažje poškodbe.

ŠENTJERNEJ: MOPEDIST V BOLNIŠNICO – Jože Hudoklin iz Loke pri Šentjerneju se je 20. februarja peljal v Novo mesto. V Šentjerneju mu je naproti pripeljal Franc Zagorc iz Šmalčje vasi. Pri trčenju se je Zagorc poškodoval in so ga odpeljali v novomeško bolnišnico. Škode je za 4.000 dinarjev.

NOVO MESTO: PREKRATKA RAZDALJA – Alojz Ozimek iz Kamnika je 19. februarja zjutraj pred hotelom Kandija ustavil avto, ker je tako naredila tudi kolona vozil pred njim. Novomeščan Anton Korasa pa je vozil v prekratki varnostni razdalji in je trčil v Ozimkov avto. Škode je za 3.000 dinarjev.

DAVKOPLAČEVALEC

Onega večera, ko si je stara Katra nogo zlomila in je Pižmohov Anže v kinu z balkona pokozlal gledalce v parterju, je na trg pred pošto prikorakal mlad moški. Stopil je na sredo ceste, pogledal gor in dol in zaklical:

„Tovariši, tukaj je proletarec, ki bi se rad združil!"

Ljudje so ga debelo gledali, skomignili z rameni in nadaljevali pot.

„Ljudje, mar me ne vidite? Mar ne veste, da sem to jaz – davkoplačevalec? "

Nihče se ni zmenil zanj . . .

Korakal je po sredi ceste, mahal z roko in vzklikal domoljubne parole, pa prišel pred postajo milice. Vstopil je, prijazno pozdravil in rekel:

„Tovariši, prosim, da me zaprete!"

„Zakaj pa? " je vprašal eden od miličnikov. „Saj vendar niste ničesar narobe naredili. Zapiramo samo zločince in take, kjer je to potrebno . ."

„Tovariši, zahtevam da me zaprete!" je silil moški bolj in bolj.

„Ne bodite smešni, prijatelj! Če niste ničesar osumljeni ali napak naredili, vas ne moremo zapreti. Razumite vendar."

Oni pa se ni dal.

„Protestiram! Tovariši, saj vendar plačujem davke in druge prispevke, iz katerih dobite plačo tudi vi, mar ne? Kdo vzdržuje zapore in vas, če ne mi – davkoplačevalci? Zato pa imamo seveda tudi določene pravice do tistega, kar plačujemo. Zato torej lahko upravičeno zahtevam, da me zaprete, da pridem v ono, kar tudi plačujem in vzdržujem . . ."

In ker tudi ta obrazložitev miličnikov ni ganila, je moški na videz popustil, pozdravil in odšel skozi vrata. Ko pa je bil dodobra na pragu, se je obrnil in z nogo sunil v šipo na velikih vhodnih vratih. Črepinje so žvenketaje padle na tla in oni je vnovič sunil. Razbil je tudi šipo na drugem krilu.

„Bo kaj ali ne bo nič? " je naposled vprašal in se pripravil, da se spravi nad šipe na oknih.

To pot je bila njegova želja uresničena.

Pouk te zgodbe naj bo, da velja želje davkoplačevalcev upoštevati.

JAKA PRAVIČNIK

PRI GRADNJI CARINSKEGA SKLADIŠČA

Kdo je kriv za smrt?

Preiskava: pokojni delavec Ivan Herceg je imel vrtoglavico – padel pa je iz 10 metrov!

„Pri gradnji carinskega skladišča v Novem mestu je 10. novembra 1971 omahnil in padel v globino Ivan Herceg (18 let), sezonski delavec iz Goričevega v Hrvatskem Zagorju, tesar pri SGP Slovenija ceste. Pri padcu je bil telesno hudo poškodovan in so ga prepeljali v novomeško bolnišnico, kjer pa je poškodbam podlegel," smo poročali v Dolenjskem listu.

Kdo je kriv za Hercegovo smrt? Kriminalisti novomeške uprave javne varnosti se morajo vsako leto spopasti tudi s prenekatero delovno nesrečo. Preiskava v primeru tega padca v globino skoraj 10 metrov je pokazala tragične ugotovitve. Pokojni Herceg je namreč prosil delovodjo: „Ne dajte me delati na streho, imam vrtoglavico!" Tako so ugotovili kriminalisti, Herceg pa se je vseeno povzpel 9,6 metra visoko. Zaradi pomanjkljivih varnostnih ukrepov – delavec ni bil niti privezan – je gradnja carinskega skladišča terjala smrtno žrtev.

Kriminalistična preiskava odgovornosti je ugotovila, da so bili varnostni ukrepi skrajno pomanjkljivi, oba delovodja in šef gradbišča pa se glede krivde izgovarjajo drug na drugega. Okrožnemu javnemu tožilcu so ovadili Jožeta Perhoča, Franca Šerugo in inž. Ivana Marolta: prvega, ker je Hercega odredil za to delo, vse tri pa, ker niso vztrajali, da bi izpolnili vse varnostne ukrepe. Zadevo bo bržkone reševalo novomeško okrožno sodišče.

Piše preprosto, poroča kratko in razumljivo: DOLENJSKI LIST

ČETRTKOV INTERVJU

»Če bi bil sam, bi šlo«

Ivo Ivkovič: »Nizka raven šolske in strokovne izobrazbe je eden izmed pomembnih vzrokov za majhne osebne dohodke!«

V prejšnjem četrtkovem intervjuju je tovariš Franc Regina zaželel, naj predsednik sindikalne organizacije v Novoteksu tovariš Ivo Ivkovič skuša pojasniti, zakaj so tolikšne razlike med osebnimi dohodki zaposlenih. Ivo Ivkovič je na to vprašanje odgovoril:

„Preden odgovorim naravnost, bi opozoril na nekaj okoliščin. Ko ocenjujemo posledice delitve osebnih dohodkov v naši družbi, ne smemo pozabiti, da je v našem delavskem razredu zelo veliko kmečkih ljudi.

Delo so si poiskali v industriji zato, ker na kmetih ni bilo kruha. Mnogi, pravzaprav skoraj vsi, so začeli delati v industriji brez ustrezne šolske in strokovne izobrazbe. Kmalu so si ustvarili družine, in v primerih, ko se žena ni mogla zaposliti, družina pa je odvisna le od ene same plače, je res težko. Tovariš Regina ni osamljen primer, njemu podobnih je v naši občini veliko.

Toliko na splošno. Glede vprašanja tov. Regine o razlikah: v Novoteksu ni veliko razlik. Delovna mesta so ocenjena po sistematizaciji, zahtevani strokovni izobrazbi in dejanski izobrazbi teh, ki jih zasedajo. Osnovni osebni dohodek tovariša Regine je okoli 1200 din na mesec. S tem je težko preživljati družino. Vodja obrata, v katerem dela tov. Regina, pa ima za seboj 200 ljudi, odgovarja za vse stroje in naprave ter za proizvodnjo, pa ima komaj malenkost več kot enkrat večji osebni dohodek od tov. Regine. Majhnih osebnih dohodkov se zavedamo, zavedamo pa se tudi tega, da jih bomo lahko odpravljali s posodobljanjem proizvodnje, ki bo zagotovila vsem večji kos kruha.

– Ali se vam ne zdi, da je na primer delo tov. Regine premalo družbeno ovrednoteno?

„Da je njegov osebni dohodek majhen, sem že rekel in tudi povedal, zakaj. Če bi bil primer tov. Regine osamljen, bi ga takoj rešili, žal pa je v tovarni še precej takšnih delovnih mest. Rešitev tega problema je edinole v večji vrednosti točke, torej v večji produktivnosti. To pa lahko zagotovimo samo s posodobljanjem proizvodnje, kot sem že rekel. Tov. Regini ne moremo povečati osebnega dohodka, ker bi s tem porušili celotno notranje ravnotežje, ki je ustvarjeno v delitvi. Ne smemo namreč gledati posameznega delovnega mesta, ampak celoto. Rešitev zanj bi bila edinole v premestitvi na boljše delovno mesto, seveda pa bi moral za takšno premestitev imeti ustrezno izobrazbo in znanje, ker brez tega v sodobni proizvodnji ne gre več.“

Moje vprašanje: „V Novem mestu je zraslo več novih stanovanjskih naselij in sosesk in v eni izmed njih stanujem tudi jaz. Kadar bi rad oddal pismo v poštni nabiralnik, se moram odpraviti daleč iz soseske, ker v njej še ni nameščen. Prosim, naj upravnica novomeške pošte odgovori, kdaj nameravajo po stanovanjskih soseskah namestiti nabiralnike, da bi poštne storitve približali občanom?“

M. JAKOPEC

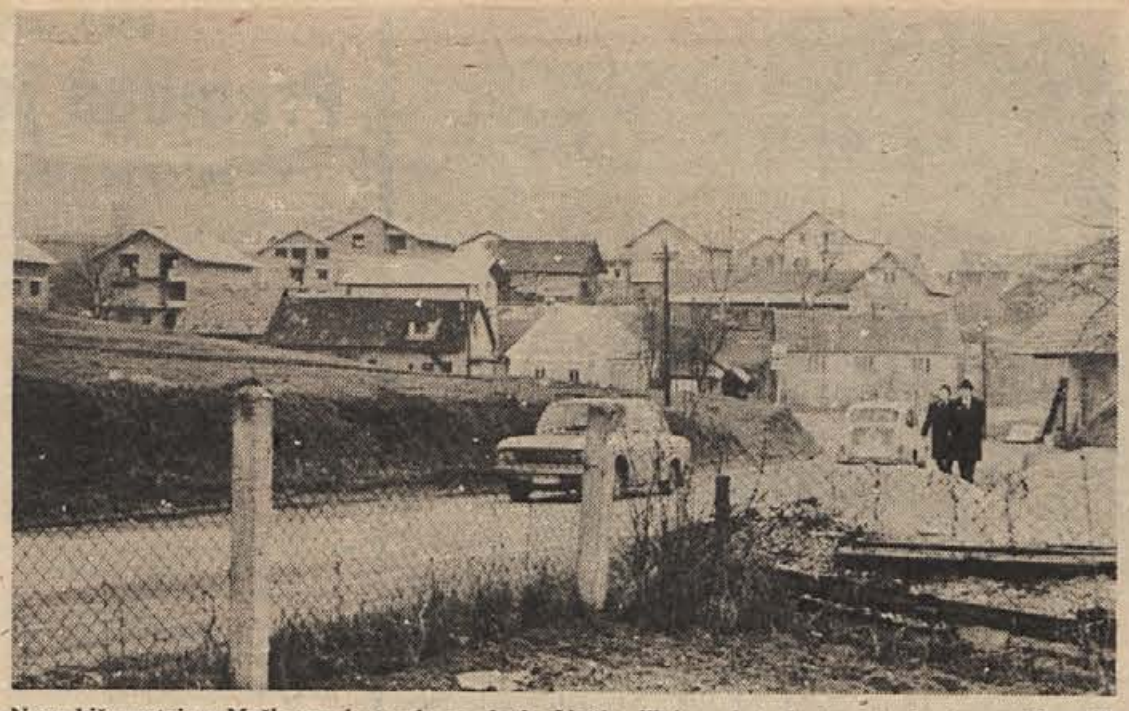

Nove hiše rastejo v Mačkovcu kot gobe po dežju. Večina jih je pod streho in se bodo stanovalci vselili že letos. Mnogi med graditelji so bili stanovanjski varčevalci pri Dolenjski banki in hranilnici. Krog graditeljev se je v glavnem sklenil, saj novih gradbenih parcel tu skorajda ni več. (Foto: I. Zoran)

IZVRŠNI ODBOR OBČINSKE KONFERENCE SZDL PREDLAGA:

Samoprispevek za šolstvo

»Izpadli« šolski del volilnega programa naj bi pomagali uresničiti sami volivci – Razprave o tem se bodo v krajevnih skupnostih, organizacijah Socialistične zveze, osnovnih organizacijah ZK začele te dni

„Šolski“ del volilnega programa, ki ga je Socialistična zveza predstavila volivcem ob zadnjih volitvah (1969), do konca mandatne dobe sedanjih odbornikov ne bo izpolnjen. Spodletel je načrt, da bi poleg obeh novomeških in škocjanske šole zgradili novo šolo v Dolenjskih Toplicah in da bi poleg prevolske šole obnovili, preuredili ali dogradili še šole v Šentjerneju, Vavti vasi, Brusnicah, Šmihelu pri Novem mestu in osnovno šolo „Katja Rupena“ v Novem mestu. Zdaj ugotavljajo: zajeli smo s preveliko žlico iz premajhne sklede.

Dolg omenjenega programa je še velik. Poleg neizpolnjenih nalog pa so tu še nove, ki 1969 ali še niso bile nujne ali še popolnoma neznane. Zlasti poudarjajo, da je treba rešiti dve taki nalogi: zgraditi novo posebno šolo in razširiti komaj jeseni odprto novo šolo v Bršlinu, ker potrebuje nove prostore za šolanje otrok iz ciganskih družin.

Izvršni odbor občinske konference Socialistične zveze je prejšnji teden ugotovil, da brez pomoči oziroma sodelovanja občanov in krajevnih skupnosti šol ne bo možno niti graditi niti jih preurediti ali dograditi. Zato je predlagal: na območjih, kjer imajo šole, ki ne ustrezajo, ali potrebujejo nove, naj bi razmislili o uvedbi samoprispevka v ta namen. Izvršni odbor, prepričan, da je soudeležba nujna, je sklenil dati predlog za uvedbo samoprispevka v razpravo krajevnim konferencam Socialistične zveze, krajevnim skupnostim in drugim družbeno-političnim organizacijam.

KONFERENCA SINDIKATOV

V soboto, 26. februarja, bo v novomeški sindikalni dvorani prva konferenca Zveze sindikatov v novomeški občini. Delegati iz sindikalnih organizacij so prejeli poročilo o delu občinskega sindikalnega sveta in uvodne misli o življenjskih in delovnih razmerah zaposlenih z nekaterimi ugotovitvami, na konferenci pa bo o tem še posebej govoril Adolf Šuštar, predsednik občinskega sindikalnega sveta.

50 zvestih let

19. februarja sta si v Novem mestu po 50 letih skupnega življenja spet segla v roko zakonca Marija (74) in France Berkopec (73), prvič poročena 1922 v Podgradu. V zakonu sta imela tri otroke, dva sta še živa. Za zlato poroko iskrene čestitke!

UDARNIŠKA NEDELJA

Odjuga je tako zdelala cesto od Potoka do Prapreč, da je postala težko prevozna. Zato so se Praprečani v nedeljo, 20. februarja, odločili, da jame zasujejo s peskom. Udarniškega dela se je udeležilo okoli petnajst mladincev in starejših vaščanov. Končali so v dopoldanskih urah.

POSKUS: NA DOMU

Uprava šentjernejskega obrata tovarne elementov za elektroniko v Ljubljani se je odločila za zanimiv poskus: za delo potenciometrov na domu. Petnajstim prebivalcem iz oddaljenih krajev so Upori preskrbeli naprave in material za izdelovanje potenciometrov. Prve rezultate pričakujejo te dni. Če se bo delo na domu obneslo, bodo to obliko še razširili.

STRANSKA VAS: GASILSKI ZBOR

Na nedavnem občnem zboru gasilskega društva v Stranski vasi so sklenili okrepiti operativo, urediti dvorano, oder in sanitarije v domu in poživiti delo dramske družine. Izvolili so nov odbor, ki se bo sestal v kratkem.

Suhokrajinski drobiž

NA DVORU se zavzemajo za ureditev mladinskega kluba. Zanimivo in razveseljivo je, da je pobuda za to akcijo prišla iz vrst odraslih, ki želijo prispevati za boljše pogoje dela mladine. Klub bi radi uredili v prostorih stavbe dvorske žage na Jami, ki so sedaj neizkoriščeni in prepuščeni propadanju. Uresničitev te želje velja podpreti, saj so mladi Dvorjani vsestransko prizadevni.

ŽUŽEMBERŠKA ZADRUGA je pred dnevi dobila večje količine mešanega gnojila za pomladansko setev, na zalogi pa ima tudi superfosfat. Tako ne bo manjkalo osnovnega gnojila za pomladansko setev; upajo tudi, da bodo pravočasno dobili dušično gnojilo za dognojevanje.

PREJŠNJI TEDEN je bil v Žužemberku posvet o kulturno-prosvetni dejavnosti kraja. Med drugimi sta se ga udeležila tudi BORIS SAVNIK, predsednik izvršnega odbora kulturne skupnosti, in ROMAN ČELESNIK, predsednik zveze kulturno-prosvetnih organizacij. Posvet je potekal v obetajočem delovnem vzdušju. Na njem so ocenili dosedanje delo na področju kulture in prosvete v kraju ter se pogovorili za prihodnje delo.

M. S.

MINI ANKETA

„Kozjansko ni samo na Kozjanskem, tudi na Dolenjskem ga poznamo, celo v nekaterih novomeških stolpnicah; povsod, kjer so stari in onemogli,“ je ugotovil inž. Ivo Zobec na jesenski skupščini Rdečega križa.

Skrb za ostarele ni opešala. Nasprotno. Odkar je republika „odkrila“ Kozjansko, se skrb stopnjuje. Z drugimi besedami: vsako leto primaknejo več za socialne podpore iz proračunov.

VIKTOR BARTOLJ, Center za socialno delo: „365 ljudi v novomeški občini je resno gmotno ogroženih, od tega 90 mlajših od 60 let (bolni, slepi, nepremični). V domovih za ostarele je

Ostareli

61 ljudi iz občine, 40 pa bi jih takoj potrebovalo domsko oskrbo. Podatki kažejo, da bo prej ko v desetih letih za v domove več kot 280 ostarelih.“

JOŽE SPLICHAL, društvo upokojencev: „Potrebovali bi dom počitka z najmanj 100 posteljami. Društvo bi primaknilo znaten del za novo gradnjo. Že zdaj pomaga vzdrževati domova ostarelih v Metliki in Impoljci.“

BRIGITA MAVSAR, splošna bolnišnica: „Sosedski čut v mestu ni tako razvit kot na vasi, kjer bolniku ali onemoglemu vedno kdo streže. Če bi kdaj za občino zidali nov dom počitka, bi ta moral stati v neposredni bližini mesta, če že ne v mestu samem. Tako bi na en mah rešili tudi vprašanje prehrane: iz takega doma bi se lahko hranili tudi tisti, ki ne bi živeli v njem.“

MILICA ŠALI, občinski odbor RK: „Sosedska pomoč nam, ki delamo v Rdečem križu, ni tuja. Marsikaj smo že naredili, da so dobili ostareli in izčrpani ljudje vsaj osnovno pomoč. Pri nas bi lahko priredili tečaje, na katerih bi se prijavljenci naučili ravnati z ostarelimi in jim streči.“

LADO SAJE, zdravstveni dom: „Razpisali smo dve mesti za patronažno službo. Obe sestri bi imeli na skrbi predvsem nego ostarelih na domu. Mislim, da bi s tem že veliko naredili.“

ZVONE ŠUŠTARŠIČ, Zavod za socialno zavarovanje: „Veliko stvari je ostarelim in za delo nezmožnim ljudem v prid uredil zakon o zdravstvenem zavarovanju. Oporo za reševanje vprašanj izčrpanih imamo zdaj tudi v sklepih druge konference ZKJ, saj tam vendar niso govorili samo o bogatenju in podobnih nepravilnostih, ampak predvsem kako pomagati ljudem, da bodo laže zadihali.“

Sajenje rožic? Ne, gotovo ne. Prej bi rekli: znaten korak naprej v reševanju vprašanj ostarelega in onemoglega prebivalstva.

Ostarelim znosnejše življenje

Ali bodo socialne podpore v novomeški občini poslej večje? – Sosedska pomoč, poseben dispanzer, laična nega na domu, ureditev zdravstvenega zavarovanja – to so glavne naloge v sedanjem obdobju pomoči ostarelim

Slabi dve leti stari podatki trdijo, da je v novomeški občini 6756 žensk in moških starejših od 60 let, kar pomeni 13,7 odstotka vsega prebivalstva. S starostjo pride izčrpanost, onemoglost, nesposobnost za delo. Ljudem je potrebna pomoč. Center za socialno delo je pripravil analizo, ki ugotavlja, da je pomoč nujna 364 starejšim od 60 let in 90, ki še niso dosegli te starostne meje (zlasti telesno in duševno prizadeti).

Julija 1970 so anketirali 454 ostarelih občanov in ugotovili: da potrebuje 189 ljudi družbeno denarno pomoč, 79 večjo pomoč kot do zdaj, 19 zdravljenje na domu, 30 zdravstveno zavarovanje, 14 zdravljenje v bolnišnici, 103 pomoč pri delu in oskrbi, hišno nego 81, občasne obiske 54 in oskrbo v domu počitka 44 ostarelih ljudi.

100 žensk in 36 moških dobiva zdaj od 100 do 500 din družbene pomoči na mesec, 264 ostarelih, ki nimajo drugih dohodkov, pa po 150 din socialne podpore.

Koordinacijski odbor za pomoč ostarelim pri občinski konferenci Socialistične zveze se je zavzel, da bi podpore povečali: ostarelim brez lastnih dohodkov na 200 do 500 din, drugim, ki jim podpora lajša življenje, pa na 150 do 300 din. Tako povečanje je v skladu s stališči republiškega izvršnega sveta, socialnozdravstvenega zbora in delegatov občin.

Več pozornosti ostarelemu prebivalstvu bi morale posvetiti krajevne skupnosti. Poskrbele naj bi za ljudi za delo z ostarelimi in varstva potrebnimi prebivalci, organizirale prostovoljno sosedsko pomoč in drugo. V okviru splošnega zdravstvenega varstva bi morali odpreti poseben dispanzer za ostarele in v ta namen okrepiti patronažno službo pri zdravstvenem domu.

Koordinacijski odbor se je poleg tega zavzel, da bi uvedli teden ostarelih. V tem tednu bi poslej vsako leto starim in onemoglim ljudem v novomeški občini izkazovali še posebno pozornost prek krajevnih skupnosti, šol, Rdečega križa, delovnih organizacij, društev itd.

SEJE OBČINSKE SKUPŠČINE NA ROBU SKLEPČNOSTI

Izostankarji pod drobnogledom

Izvršni odbor občinske konference Socialistične zveze: preveč neopravičenih, volivci naj razpravljajo o tem, kako jih odborniki zastopajo v občinski skupščini, in predlagajo odpoklic

Sej občinske skupščine z zadovoljivo udeležbo odbornikov je bilo v mandatni dobi, ki se bo 1973 iztekla, bolj malo. Nesklepčnost je pogostokrat visela na nitki zlasti v zadnjem času. Telefonsko pozivanje odbornikov, naj pridejo na sejo že zaradi sklepčnosti, je bilo lani malone ustaljena praksa.

Izvršni odbor občinske konference Socialistične zveze je dejavnost odbornikov prejšnji teden kritično ocenil. Za to so članom rabili podatki o udeležbi na sejah občinske skupščine. Pod drobnogled so „vzeli“ vse, ki so najmanj petkrat neopravičeno izostali s 26 sej.

V splošnem zboru je red kalilo osem odbornikov: nabrali so si 28 opravičenih in 75 neopravičenih izostankov. Disciplina v zboru delovnih skupnosti je bila v tej luči še slabša: enajst odbornikov se je „izkazalo“ s 40 opravičenimi in 140 neopravičenimi izostanki.

Iz zapisnikov sej občinske skupščine je med drugim razvidno, da so si odborniki splošnega zbora (hujši izostankarji) nabrali: Jože Štok 16 izostankov (14 neopravičenih), Anton Papež 15 (12 neopr.), Ivo Plut 16 (10 neopr.) in Jože Franko 12 (10 neopr.).

Odbornik zbora delovnih skupnosti Andrej Bajt se ni udeležil nobene seje: 9-krat se je opravičil, 17-krat pa izostal brez pojasnila. Inž. Avgust Fajfar je bil na seji trikrat, enkrat se je opravičil, dvaindvajsetkrat pa ne. Tudi Stane Gorinšek je bil samo trikrat, 7-krat je izostanek opravičil, 16-krat ne. Alojz Hrastar je izostal 20-krat (18-krat neopravičeno), Rajko Kejžar 22-krat (21-krat se ni opravičil) in Marjan Šonc 16-krat (10 neopravičenih).

Po mnenju izvršnega odbora kažejo obravnavani odborniki slab, lahko bi rekli podcenjevalni odnos do občinske skupščine. Zato je sklenil pismeni obvestiti vse volilne enote, ki jih ti odborniki zastopajo. Volivci naj bi razpravljali o tem kako jih odborniki zastopajo na skupščinskih sejah, in predlagali odpoklic. Izvršni odbor bo predlagal nadomestne volitve v tistih volilnih enotah, iz katerih so se odborniki odselili.

M. Z.

Novomeška kronika

DRVA – Društvo upokojencev bo tudi letos članom priskrbelo drva za kurjavo. Vsi zainteresirani se lahko do 31. marca javijo v društveni pisarni, kjer bodo dobili tudi vse informacije.

PLES – V soboto zvečer so imele dijakinje medicinske srednje šole na Otočcu zadnji srednješolski ples, na katerem so igrali Orioni.

KNJIGA – Ob 225-letnici novomeške gimnazije je že lani izšel zbornik, ki je za mnoge nekdanje dijake, ki so absolvirali na novomeški gimnaziji, zelo zanimiv. Zbornik, ki je vezan v platno in stane 70 dinarjev, prodajajo v Mladinski knjigi.

GOSTOVANJE – Prejšnji teden so v Novem mestu gostovali igralci Ljubljanskega Mestnega gledališča z Webrovo Pogodbo. Kot vedno, ko gostuje to gledališče, je bila dvorana Zavoda za kulturno dejavnost tudi tokrat premajhna.

PRODAJALEC – Pred splošno bolnico v Novem mestu je v nedeljo obiskovalcem bolnikov starejši možakar ponujal nageljčke po 3 dinarje. Prodajal je tudi hiacinte.

KOTALKARJI – Po cestah v mestu je vse več mladih kotalkarjev, ki se zabavajo na neprimernem in nevarnem kraju. Starši bi jih morali podučiti, da je na igrišču na Loki primernejše mesto.

ZNIŽANJE – Prodajalna Varteksa je otroškim hlačam znižala ceno za 42 din. Tako stanejo sedaj samo še 97 din. kulture proslavo v počastitev 8. marca. Osrednja proslava v počastitev dneva žena kulture proslavo v počastitev 8. marca. Osrednja proslava v počastitev dneva žena pa bo 7. marca. Pripravljajo jo člani društva upokojencev.

TRŽNICA – Ta teden je bila ponudba na tržnici dobra, povpraševanje pa veliko, tako da so bile zadovoljne tako gospodinje, kot prodajalke. S solato je bilo nekoliko več preglavic, ker so jo nekatere prodajalke doma le preveč oprale. Za popestritev tržnice so poskrbele ženičke, ki so prodajale zvončke in teloh. Cene: jabolka 5 do 6 din, pomaranče 6, česenj 10, limone 10, korenje 5 do 6 din, zelje 4, suhe slive 8, fižol 7, hruške 7, zelena 6, čebula 3, rdeča pesa 5, krompir 2, jajca po 1 dinar, suhe fige 7 do 8 din, dateljni 10, orehova jedrca 20, banane 6, domači sir 16 din hlebček, solata 6 do 8 din kg.

ROJSTVA: Rodile so Jožica Tomažin z Jerebove 3 – deklico, Martina Dežan z Ulice k Roku 32 – Mirislava in Frančiška Kuplenik z Lobetove 40 – Jožico.

POGREBI – Umrla je Frida Veble v 64. letu starosti – gospodinja iz Dilančeve ulice.

– Ena gospa je rekla, da novomeškim gledališčnikom ne bo [illegible] znali minulega dela, če bodo vedno samo napovedovali, odpovedovali – in obljubljali.

Učenci pihalnega oddelka pri glasbeni šoli v Brežicah so na pustni torek igrali na otroškem karnevalu. To je bil njihov prvi javni nastop. Ta skupina tvori jedro mladinske godbe na pihala, ki jo ustanavljajo. Pozivu k sodelovanju v godbi se je odzvalo že precej otrok iz višjih razredov osnovne šole. (Foto: J. Teppey)

Omalovažujoče

pojasnilo ni dovolj

Ko so prosvetni delavci zvedeli, da bodo merila za dopolnjevanje občin ostala nespremenjena, se je njihov odbornik na seji občinske skupščine v Brežicah pozanimal, kako to, da so lahko realizirali samoupravni sporazum v nekaterih dopolnjevanih občinah. Odgovora na seji ni mogel dobiti, razen pojasnila, da je brežiška občina izpadla iz seznama dopolnjevanih zaradi dveh desetin odsotka kmečkega prebivalstva pod priznano normo.

Vprašanje odbornika Volčanška je skupščina posredovala republiški izobraževalni skupnosti in izvršnemu svetu. Odgovor izobraževalne skupnosti je bil zelo kratek in po mnenju odbornikov „skoraj odličen", ker v njem prosijo, naj jim Brežičani sporoče, katere občine so realizirale samoupravni sporazum stoodstotno.

„Pa vendar ne bomo prihajali k njim kot ovajalci in po nepotrebnem povzročali spore med občinami, ko imajo vendar v republiki pregled nad temi stvarmi" so dejali odborniki. „Morali bi vsaj vedeti, kako gospodarijo z njihovim denarjem, če pa take evidence nimajo, tudi ni v redu."

Skupščina vztraja in zahteva jasnejši odgovor in se je zato obrnila na predsednika prosvetno-kulturnega zbora Miloša Poljanška, da bi zastavil o tem poslansko vprašanje. V prihodnje pa pričakujejo od te republiške ustanove odgovore, ki bodo manj omalovažujoči. J. T.

TRGOVINO V ŠOLO!

Sromljani se bodo pogajali s trgovskim podjetjem Krko iz Brežic, da bi preselilo trgovino v opuščeno šolo, kjer je dosti več prostora. Zakaj bi poslopje samevalo, če ga lahko koristno uporabijo tudi za druge namene? Sromljanom se bo kmalu uresničila tudi želja po cestni povezavi s Pišecami. Trasa je pripravljena in buldožerji so jo zorali minulo jesen. Na pomlad bodo cestišče nasuli, nato pa uredili še priključka do Silovca in Pišec.

PROSVETNI DELAVCI KOMUNISTI PREDLAGAJO

Šola vendar ni samo mestna

Oddelke glasbene šole čimprej na podeželje

V Dobovi, v Globokem in na Bizeljskem je okoli 120 otrok, ki bi se radi vpisali v glasbeno šolo, če bi bila bliže. Sekretariat aktiva Zveze komunistov prosvetnih delavcev predlaga, naj glasbena šola v vseh treh krajih odpre oddelke, denar za delo pa naj ji dodeli temeljna izobraževalna skupnost Brežice.

S svojimi stališči seznanjajo komunisti tudi občinsko skupščino in komite občinske konference ZK. Glasbeni šoli predlagajo člani sekretariata, naj izloči vse tiste učence, ki pouka ne jemljejo resno. Zdi se jim nesprejemljivo, da bi temeljna izobraževalna skupnost prispevala denar za otroke, ki jim ni do glasbenega pouka, saj je tako marsikateri nadarjeni učenec prikrajšan za glasbeno vzgojo.

V sklepih je celo zapisano, da bi morala glasbena šola začasno ustaviti vpis učencev iz Brežic in bližnje okolice v primeru, če bi izobraževalna skupnost odklonila denar za ustanovitev novih oddelkov v Dobovi, na Bizeljskem in v Globokem. Predlagali so, da v prihodnje ne bi več sprejemali učencev iz drugih občin oziroma da bi bilo še najbolj pošteno, če bi te vračale ustrezen delež stroškov za šolanje svojih otrok v Brežicah.

Pobuda za široko odprta vrata glasbene šole podeželju bo gotovo naletela na razumevanje skupščine in TIS. Šola ima že dva zunanja oddelka (v Cerkljah in Artičah), zato najbrž ne bo odklonila glasbene vzgoje v krajih, kjer gojijo starši, otroci in učitelji enake želje. Ob sprejemanju proračuna bodo predlog komunistov prosvetnih delavcev pretresali še skupščina, komite ZK in IS in izrekli odločilno besedo.

J. TEPPEY

Štritofovi mami v slovo

Po daljši in hudi bolezni je v 83. letu starosti dotrpela daleč naokrog znana Marija Štritofova iz Sp. Pohance pri Artičah. Od nje smo se poslovili 16. februarja, k zadnjemu počitku na artiško pokopališče jo je spremljala tudi množica njenih prijateljev in znancev.

Štritofova mama je trdo, a pošteno delala kot kmečka žena v težkih preizkušnjah dveh svetovnih vojn. Z možem Karlom sta imela sedem otrok, od katerih živijo danes le še trije.

Nista je strli niti dve družinski tragediji: ob svitu svobode je 1945 na Nemškem utonil sin Karel z ženo. Kot spomin nanju ji je ostala 5-letna vnukinja Dragica. Po hudi in mučni bolezni je nato umrl še mož. Ko so leta zacelila prvo tragedijo, je v prometni nesreči v Italiji kot voznik izgubil življenje sin Pepi.

Ponosna je bila na svoje otroke, ki jih je vzgajala v naprednem duhu. Njena hiša je v času NOB veliko prispevala, v partizanih se je boril njen sin Ivan.

Ob trdem delu in grenkih preizkušnjah se je končalo življenje Marije Štritofove. Vsi, ki smo se zadnjikrat poslovili od nje, jo bomo ohranili v lepem spominu.

FRANC GLOGOVŠEK

»Dolenjski list« tribuna bralcev

TURIZEM

Zveza za tri občine v Posavju

Po lanski suši turistična društva upravičeno pričakujejo boljše leto. Dolgovi občinske zveze so poravnani, zato bo UO sklada lahko razdelil večjo vsoto tudi društvom.

V brežiški občini smo jih našteli že dvanajst: na Bizeljskem, v Brežicah, na Čatežu, v Cerkljah, v Dobovi, Kapelah, Krški vasi, na Velikih Malencah, v Sromljah, Mokricah, Pišecah in Globokem. Vsa ta društva se bodo letos vključila v akcijo „Očistimo Slovenijo", v kratkem pa bodo uskladila svoje letne načrte z občinsko turistično zvezo. Pričakovati je poživitev dela v vseh prej omenjenih krajih.

Sklad za turizem bo letos verjetno prevzel tudi financiranje biroja na Čatežu. Čeravno dela z izgubo, ga ne bi kazalo ukiniti, ker je zaradi informativne in recepcijske službe nujno potreben.

V Posavju je trenutno odprto vprašanje, če ne bi kazalo imeti na tem področju le eno turistično zvezo. Trenutno jo ima brežiška občina, vendar se mnenja nagibajo k temu, da v občinskem merilu zveza ni nujna, da pa bi lahko medobčinska zveza bolje odigrala svojo vlogo pri širjenju turizma v Posavju in sodelovanju občin na tem področju. Prve brazde je že zaoral medobčinski odbor za turizem, zato bi njegovo delo lahko uspešno nadaljevala zveza, če se bodo sporazumeli zannjo. J. T.

Žene, sodelujte!

Sekcija za družbeno aktivnost žensk pri občinski konferenci SZDL v Brežicah sporoča, da bo osrednja proslava dneva žena 7. marca v domu JLA in da bo ob tej priložnosti v prostorih doma odprta tudi razstava gobelinov in drugih ženskih ročnih del. Prireditelji se priporočajo za sodelovanje na razstavi.

NOVO ZAPOSLITEV ŽELIJO DOBITI BLIZU DOMA

Premoga je samo še za sedem let

Kaj pa, če bo treba zapreti rudnik že prej? Rudarji so zaskrbljeni

Zaton rudnika na Senovem se neusmiljeno približuje. Rudarji so v skrbeh za svoj kruh, saj bodo morali že čez nekaj let vsi do zadnjega zapustiti jame in se zazreti zori tistega „jutri" v oči.

Le še za poldrugi milijon ton zalog premoga bodo izkopali. Če dnevni izkop ne bo presegel 460 ton, imajo dela za sedem let in osmega pol. Trenutno so bolj pridni in na dan nakopljejo po 700 ton. Proizvodnja se bo manjšala s prekvalifikacijo rudarjev. Večina se preusmerja v kovinarsko stroko, da se bodo zaposlili v obratu Metalne. Izdelovali bodo gradbene žerjave. Nova tovarna je že pod streho. Proizvodnja bo stekla aprila.

Ti, ki imajo delo v novi stroki, niso v skrbeh, zato pa opozarjajo nase in na bližajoče se težave tisti, ki bodo ostali v rudniku. Zavedajo se, da bo manjša proizvodnja manj rentabilna in da bo to vplivalo na osebne dohodke. Povprečje osebnih prejemkov se bo zmanjšalo, to pa bo povzročilo še druge nevšečnosti. Delavci bodo odhajali. Pri strokovnjakih je že zdaj opaziti težnjo po zaposlovanju drugod. Njihov odhod lahko podre mnoge načrte o postopnem usihanju rudnika. Če teh ne bodo mogli plačati, jih ne bodo imeli, brez njih pa rudnik ne bo smel obratovati. Lahko se zgodi, da ga bodo zaprli prej kot čez sedem let.

Toda kam z delavci? Metalna je res obljubila zaposlitev tudi ostalim, toda rudarji ne soglašajo s tem, da bi morali od doma in iskati kruh po raznih obratih te velike tovarne. Še vedno se sprašujejo, kdaj bodo dobili odgovor glede keramike. Tovarna keramičnih ploščic bi zaposlovala 70 ljudi. Zvedeli so, da je njena ekonomičnost zagotovljena, da pa kljub temu ni investitorjev, čeravno so tujci pripravljeni sodelovati pri tej naložbi. Rudarji si sami ne morejo pomagati, zato opozarjajo nase občino in republiko, dokler je še čas. J. T.

GRADBENIŠTVO VODI

Po pregledu davčnih prijav so v krški občini ugotovili, da so vodilni poklici gradbeni tehnik, profesor in zdravnik. Letos je prejela davčna uprava 850 prijav osebnega dohodka nad 25 tisoč din ali skoraj 300 več kot lani. Najvišji prijavljeni dohodek je bil lani 61 tisoč din, letos 83 tisoč din. V prosveti je bil letos največji zaslužek 81 tisoč din, v zdravstvu pa 70 tisoč dinarjev.

O PRAVEM ČASU

V Krškem so v petek popoldne končali dvodnevni seminar predsedniki in tajniki sindikalnih organizacij. Zanj so pokazali izredno zanimanje in tokrat se ga je udeležilo 52 slušateljev. Srečanje jim je bilo dobrodošlo tudi zaradi tega, ker so bili zbrani z različnih delovnih področij in so tako spoznali pestrost problemov, s katerimi se sindikalni delavci spoprijemajo v podjetjih. Bili so zadovoljni z aktualno vsebino predavanj, ki so jim jih posredovali funkcionarji republiške zveze sindikatov. Podrobneje bomo o tem še poročali.

URESNIČUJEJO SE PRIPOROČILA SINDIKATA

Vsem enako pa res ne več

Regresi za dopuste po družinskih dohodkih

Članom sindikata so še pred očmi lanski poskusi po izplačevanju različnih regresov za dopuste, da bi z njimi omogočili počitek tistim, ki si ga sicer težko privoščijo. Opozorila so marsikje prišla prepozno, kajti med tem so nadomestila za dopuste večinoma že razdelili.

Letos sindikati upoštevajo napotke in pretresajo predloge za različne vsote. Tako so na primer v Celulozi predlagali, naj bi vsak član kolektiva še naprej prejemal po 200 dinarjev kot osnovni prispevek, razen tega pa še „stimulativni" del regresa. Določili ga bodo v sorazmerju s poprečnim dohodkom na družinskega člana.

Predlog vsebuje takole lestvico: pri poprečnem dohodku 500 din na družinskega člana regres 150 din, pri poprečnem dohodku do 600 din 125 din regresa, do 700 din 100 din regresa, do 800 din poprečnega dohodka na člana 75 din, do 900 din le še 50 din in do tisoč din dohodka na člana samo 25 din regresa.

Osnovni prispevek bodo delili vsem članom sindikata oziroma vsem zaposlenim, stimulativni del pa samo tistim, ki bodo letovali v počitniških domovih, namenjenih za oddih delavcev Celuloze.

Zgledu tovarne papirja bodo gotovo sledile tudi sindikalne organizacije drugih podjetij in pričakovati je, da bodo bolje kot doslej poskrbele za delavce z majhnimi prejemki oziroma za družine, v katerih je zaposlen samo eden. Zdaj je čas, da se oglasijo delavci in predlagajo taka nadomestila, da ne bodo prikrajšani. J. T.

MLADI PROIZVAJALCI V ŠOLI

Pri krški delavski univerzi je v ponedeljek stekla politična šola za mladino. Vanjo so vključeni mladi proizvajalci iz delovnih organizacij, ki so pokazali smisel za družbeno delo in za katere upajo, da se bodo postoporna uspešno vključili v delo samoupravnih organov, sindikata in Zveze komunistov v podjetjih. Doslej se je prijavilo slušateljev za dva oddelka. Po končanem prvem tečaju bodo takoj začeli izobraževanje za drugo skupino mladih ljudi iz krške občine.

POLNA LOVSKA BLAGAJNA

Lovska družina Senovo šteje 52 članov in gospodari na 2.755 ha obsežnem lovišču. Lanskoletni plan odstrela in vlaganja je uresničila stoodstotno. Lovski plen ji je prinesel v blagajno nad 10.000 din. Večji del tega zneska so prispevali gostje iz Italije. Da bi povečali stalež, so zaščitili del lovišča. Za zajce so podaljšali lovopust za mesec dni. Zbrani denar bodo lovci porabili za vlaganje divjadi v lovišče in za obnovo lovskega doma v nekdanji rudniški zgradbi. F. B.

VRŠILEC DOLŽNOSTI

Na razpis za prosto mesto načelnika oddelka za gospodarstvo sta se v Krškem prijavila dva kandidata. Komisija za volitve in imenovanja je predlagala za vršilca dolžnosti diplomiranega ekonomista Stanka Vidmarja, ki že dela na tem oddelku. Skupščina je sprejela njen predlog.

SLOŽNO IN ENOTNO

Komunisti v Celulozi se zavzemajo za urejene odnose, za složno uresničevanje sprejetih nalog, kajti plan je zelo napet in nesporazumi lahko narsikaj poderejo. Torej tudi tam, kjer gre za skupinsko delo, ne smejo prevladovati osebni prestižni interesi.

POTUJOČA TRGOVINA

Trgovsko podjetje Preskrba bo v kratkem kupilo posebno vozilo, s katerim bo oskrbovalo vasi na Krškem polju. Potujoča trgovina se bo ustavljala v vsakem kraju po vnaprej določenem urniku.

VSAK TRETJINO

Za nadvoz nad železniško progo v Krškem bodo načrti zdaj zdaj pripravljeni, ni pa še dokončnega dogovora med investitorji. Predvideno je bilo, da bo prispeval vsak tretjino sredstev. Investicijo bodo prevzeli občinska skupščina Krško, republiški Cestni sklad in Železniško transportno podjetje Ljubljana.

Cesta iz Brežic do Krškega je zelo prometna tudi po štajerski strani. Na makadamskem odseku skozi Dolenjo vas cestarja komaj sproti krpata luknje, zato ni čudno, če se tudi onadva veselita obetov za skorajšnje asfaltiranje. (Foto: J. Teppey)

NOVO V BREŽICAH

SAMO ZA 14 ODSTOTKOV! Včeraj so se sestali predstavniki političnih organizacij in društev, da bi omejili svoje predračune in zahteve do občinske skupščine in nastopili z realnejšimi številkami. Uresničevanje stabilizacijskega načrta namreč ne dovoljuje povečanja proračunske porabe nad 14 odstotkov.

NA ŠOLI ZA BLAGOVNI PROMET in v internatu so ustanovili aktiv komunistov, ki ga vodi Vinka Ajstrova. Na prvi seji so razpravljali o odnosih z Jutranjko ter o samoupravljanju v kolektivu in dijaškem domu. Razen domske skupnosti bi bila potrebna še mladinska organizacija. Mentorica aktiva ZMS bo Marija Degen, vzgojiteljica.

KARNEVAL V BARVAH. Fotokino klub je tudi letos posnel na filmski trak otroško maškarado in pokop Fašinga z velikim zborovanjem na tržnici. Oba barvna filmska zapisa, letošnjega in lanskega, bo karnevalska sekcija v aprilu predvajala brežiškemu občinstvu, po potrebi pa ju bo uporabila tudi kot propagandno gradivo za privabljanje turistov od drugod. Sicer pa je imel letošnji pustni sprevod precej manj udeležencev kot lanski. Sodelovanje z vozili je odklonila večina zaprošenih delovnih organizacij.

SVET KOOPERANTOV pri kmetijskem in trgovskem podjetju Agraria je minuli petek sprejel poročilo o uspehih pogodbenega sodelovanja v letu 1971 in sprejel načrt za leto 1972. Razpravljal je %e o programu nadaljnjega razvoja kooperacijske službe v obdobju 1972 do 1975.

LUDVIK GOLOB, sekretar medobčinskega komiteja Novo mesto, je danes teden seznanil člane občinskega komiteja, sekretarje organizacij ZK in druge komuniste s sklepi druge konference ZKJ. Udeleženci so mu zastavili tudi več vprašanj, na katera je predavatelj odgovarjal in dajal pojasnila.

SOBOTNE CENE V TRGOVINI S SADJEM IN ZELENJAVO: endivija 7 din za kg, špinača 10, ohrovt 5, brstični ohrovt 7, sveže zelje 1,30 in 3 din kg, kislo zelje 4,50, grozdje 8, jabolka 3 in 5, limone 6, pomaranče 6, hruške 5,20, banane 7,40, paradižnik 12 din kg in jajca 0,65 din kos.

BREŽIŠKE VESTI

KRŠKE NOVICE

KRŠKO HORTIKULTURNO DRUŠTVO SI je letos sestavilo obsežnejši delovni program. Poleg sodelovanja v akciji „Napravimo naše mesto lepše" bo znatno razširilo svojo vzgojno dejavnost. Tako so doslej pripravili že tri strokovna predavanja, do poletja pa jih bodo še nekaj.

V PETEK SO Z OGLEDOM KOSTANJEVIŠKE polnilnice cvička in s prigrizkom zaključili seminar za predsednike in tajnike osnovnih sindikalnih organizacij. Pripravil ga je občinski sindikalni svet, udeležilo pa se ga je več kakor 40 funkcionarjev.

NA OBMOČJU KRŠKE OBČINE so v zadnjih treh letih zgradili ali obnovili 110 kilometrov „asfaltirali pa 21 kilometrov cest. Denar za dela so prispevali občani, krajevne skupnosti, občinska skupščina in republiški cestni sklad. Cestnoprometne razmere pa še vedno niso najbolje urejene in imajo vse značilnosti manj razvitih slovenskih območij.

LETOŠNJE PUSTOVANJE JE BILO najbrž prav tako veselo kot lanskoletno. Seveda so se najbolj izkazali v Kostanjevici, kjer so člani „Perforcenhausa" pripravili štiridnevni pustni spored. Maškarade so bile tudi na Senovem, v Brestanici in v Krškem, kjer sta ju organizirali DPD Svoboda in TVD Partizan.

KRŠKI KMETIJSKI STROKOVNJAKI SO ugodno ocenili stanje zimskih posevkov, pšenice in ječmena. V pripravah na spomladansko setev pa so nekoliko zaskrbljeni zaradi neredne dobave naročenih umetnih gnojil in zaščitnih sredstev. Krški kmetovalci bodo spomladi posejali največ hibridnih sort koruze BC 360, ZP 448 in Winsconsin.

TUDI V KRŠKI OBČINI je skopneli sneg odkril na nekaterih asfaltnih cestiščih pravo razdejanje. Najbolj so prizadete ulice v Kostanjevici, pa tudi cestna povezava med Krškim in avtomobilsko cesto Ljubljana–Zagreb je pononovno polna lukenj. Ker se hitro bliža pomladanska izletniško-turistična sezona, bo treba ceste čim prej obnoviti.

KRŠKI TEDNIK

SREDNJEROČNI NAČRT RAZVOJA ZDRAVSTVENEGA VARSTVA

Namen načrta: več zdravja za vse

Modernizacija bolnišnic v Celju in Brežicah, več novih zdravstvenih postaj – V sevniški občini ni predvidenih investicij, so pa drugi ukrepi – Pričakovati je tudi združitev skladov delavcev in kmetov

Sevniška občinska skupščina bo v kratkem obravnavala srednjeročni načrt razvoja zdravstvenega varstva. Gradivo, ki je zbrano v obsežni knjigi, je s pomočjo zdravstvenih ustanov in drugih izdal medobčinski svet za zdravstvo v Celju.

Osnovna značilnost tega obsežnega dela je v številkah in drugih podatkih prikazati, kako bi prebivalstvu zagotovili kar najbolj popolno, učinkovito in načrtno zdravstveno varstvo. Načrt je zasnovan na republiškem razvojnem programu, ker je treba težiti k temu, da ne bi bilo pretiranih razlik v zdravstvenem varstvu ljudi v posameznih območjih naše republike. Posebej naj navedemo, da je že v letošnjem letu predviden referendum o združitvi delavskega in kmečkega zdravstvenega zavarovanja v vseh slovenskih komunalnih skupnostih – po zgledu novomeške skupnosti, kjer sta sklada združena že z letošnjim letom.

Kaj lahko sevniška občina pričakuje od tega srednjeročnega razvojnega načrta zdravstva?

Medobčinski svet za zdravstvo predlaga, naj bi vseh 9 občin, med njimi tudi sevniška, skupaj z zdravstvenimi organizacijami in skupnostmi zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov podpisalo družbeni dogovor, v katerem so predvidene tudi investicije. V sevniški občini jih ne bo, saj ima Sevnica nov zdravstveni dom, to pa še ne pomeni, da ljudje iz te občine ne bodo imeli od predvidenih gradenj in preureditev nobenih koristi. V načrtu je namreč preureditev in dozidava dela celjske bolnišnice (investicija 22,8 milijona din) in brežiške bolnišnice (približno 5 milijonov din), gradnja zdravstvenih postaj v Rogaški Slatini, Vojniku, Brežicah, Laškem, Preboldu, na Hudinji in na Otoku.

Investicije so seveda le del srednjeročnega programa. Ta zajema še celo vrsto drugih nalog in ukrepov, ki bodo pripomogli, da bo ta pomembna služba v prihodnje hitreje napredovala.

M. L.

ZAKAJ NI BILO SEJE

Danes teden smo za torek, 22. februarja, napovedali sejo občinske skupščine, na kateri naj bi med drugim sprejeli tudi odlok o davkih. Zasedanja ni bilo, prestavili so ga zato, ker je republiška skupščina podaljšala rok za sprejem odlokov o davkih. V Sevnici so sejo skupščine prestavili, ker želijo poprej vedeti, kako bo s financiranjem vzgoje in izobraževanja, saj je to v povezavi s prispevnimi stopnjami.

LETOS V IZOLO

S prestavitvijo počitniških hišic iz Rovinja, kjer nameravajo graditi hotele, v Izolo, so poiskali izhod iz zagate, v kateri so se znašle občine celjskega območja, med njimi tudi sevniška. Za prestavitev hišic je prispevala 65.000 dinarjev. Izolska občina je šla na roke, tako da je izbrano zelo primerno mesto. Kot so se pred kratkim dogovorili pri občinski konferenci SZDL, bo za letovanje otrok, 150 po številu, poskrbelo društvo prijateljev mladine.

Sevnica na dan, ko je oblast prevzelo pustno županstvo. Na pustni torek je izvedlo referentum o postavitvi mostu med Štajersko in Kranjsko ter prikazalo hokejsko tekmo z enim samim golom. Poročilo objavljamo posebej. (Foto: A. Železnik)

ZAKAJ ENOTNOST?

Iz nereda — red

Govori član 10 podpisnikov sporazuma o mesu

Sevniški kmetijski kombinat je v Spod. Posavju edini podpisal sporazum o poslovnem sodelovanju in oblikovanju cen goveda, mesa, mleka in mlečnih izdelkov, katerega namen je ustaliti rejske razmere in odnose med rejci, predelovalci in trgovino.

Zakaj drugi čakajo in kako se nasploh sporazum uveljavlja, o tem nam je več povedal inž. Albin Ješelnik, član izvršnega odbora podpisnikov sporazuma, sicer pa direktor sevniškega kombinata.

„Če hočemo kaj narediti za razvoj slovenske živinoreje, ki je najvažnejša kmetijska panoga pri nas, moramo nastopati bolj enotno. Zaradi tega je bil ustanovljen sporazum in stabilizacijski sklad, ki zajema že večji del slovenske živinoreje, ne more pa se uveljaviti na obmejnem območju, ker zaradi večjih maloprodajnih cen mesa na Hrvatskem trenutno rejcem bolj kaže živino prodajati tja.

Naloga sporazuma je zato zdaj, da se bolj gibljivo prilagaja nastalim razmeram. Med drugim je treba čimprej spremeniti izvozne premije za živino, saj se je z devalvacijo dinarja bistveno spremenil odnos cen na italijanskem in našem trgu. Doseči je treba več enotnosti tudi na jugoslovanskem trgu. Sporazum je bil sklenjen z namenom, da se vnese red in organiziranost, brez katere imamo zmešnjavo, kot smo se v preteklosti že velikokrat prepričali. Pri vsem tem najbolj trpi živinoreja, ki jo stalna negotovost prizadene bolj kot kako drugo gospodarsko dejavnost."

M. L.

OBČNI ZBOR

Krmelj: nov dom

IGD »Metalna« bi rado imelo lastno streho

Krmeljski gasilci štejejo po svoji delavnosti med najboljše v sevniški občini. Kot so ugotavljali na letnem občnem zboru te dni, so lani dosegli lepe uspehe pri utrjevanju gasilske pripravljenosti, uspešni so bili na gasilskih tekmovanjih, zelo dobro so izvedli sektorsko nočno vajo v tednu požarne varnosti, iz lastnega denarja so si kupili nove uniforme, skratka: aktivnosti je bilo toliko, da so bili v razpravi upravičeno deležni pohvale gostov.

Zadovoljiv je kadrovski sestav; da bi še izboljšali gasilsko znanje, pripravljajo tečaj za izprašane gasilce v sodelovanju z občinsko gasilsko zvezo. Še posebej velja pohvaliti pionirje, saj večina drugih društev tarna, da nima naraščaja in je zato njihova delavnost še toliko bolj razveseljiva.

Na koncu zbora, na katerem so sodelovali tudi predstavniki matičnega podjetja „Metalna" Maribor (z občinske gasilske zveze pa ni bilo nikogar), so enoglasno sklenili, da bodo gradili lasten gasilski dom, v katerem bi imele prostor tudi druge krajevne organizacije in društva. Gasilci upajo, da bodo občani pomagali s prispevki v obliki prostovoljnega dela, računajo pa tudi na pomoč delovnih organizacij in občine.

B. DEBELAK

SEVNIŠKI PABERKI

IŠČEJO CESTARJE : Občinska cestna služba bi takoj potrebovala še 8 cestarjev: 4 za cesto Pijavice–Krmelj–Gabrje, Telčice–Krmelj–Šentjanž–Brunk, dva za cesto Sevnica–Blanca–Rožno in dva za cesto Impoljca–Rovišče.

ROMUNSKE DIPLOME – Sevniški radioklub „Amater" je izpolnil zahteve za diplomo YO-25 M – tekmovanje za vzpostavljanje zveze z deželami na petindvajsetem poldnevniku in YO-25 P – za vzpostavljanje zveze z deželami na petindvajsetem vzporedniku. Diplome izdaja romunska zveza radioamaterjev. Če bi imeli Sevničani močnejši oddajnik, bi lahko sodelovali tudi z amaterji iz bolj oddaljenih dežel.

NOVI PROSTORI AMD – Če bo pravočasno preurejena nekdanja Krulejeva klet v starem delu Sevnice, se bo sevniško Avto-moto društvo preselilo tja že pred koncem marca. Društvo je namreč prepustilo mehanično delavnico zasebniku, tam pa tako in tako ni bilo prostora za drugo dejavnost. V novih prostorih bodo lahko imeli štiri garaže, pisarno in učilnico.

SAMA JAMA – Sevnica ima mnogo križanj z železnico. Vsepovsod ob tračnicah pa so večje luknje, ki podvozjem avtomobilov gotovo niso v korist. Na cesti II. reda pri železniškem mostu v Boštanju, kjer vozijo avtomobilisti tudi z večjo hitrostjo, je prava skakalnica.

KAVBOJ IN INDIJANCI – Društvo prijateljev mladine je na pustni torek priredilo uspelo otroško maskarado v domu TVD Partizan. Kaže, da so junaki Divjega zahoda še vedno najbolj priljubljeni vzorniki naše mlade generacije, saj je bilo takih mask največ.

NAMESTO SMETIŠČA – VODOVOD – Sevniško komunalno stanovanjsko podjetje se je skorajda že odločilo, da bo smeti odvažalo v opuščeno gramozno jamo pri Orehovem. Toda tamkajšnji vaščani so prihiteli in našli za kraj drugo rešitev. Kopali so še nekaj globlje in zgradili črpališče za nov vodovod. Doslej se je akciji pridružilo že deset lastnikov hiš, prispevek pa znaša 2000 din.

ZAPRTO ZA TOVORNJAKE – Na cesti Vranje–Podvrh je ob potoku Vranjščici zaradi „kipenja" cestišča do nadaljnjega zaprt promet za tovornjake.

POGREB – Minuli teden je umrl Maks Kragl iz Florjanske ulice.

DIPLOMA JOŽETU KNEZU

Jože Knez, podpredsednik občinske skupščine Sevnica, je 20. februarja dobil na občnem zboru sevniškega gasilskega društva diplomo o častnem članstvu.

SEVNIŠKI VESTNIK

ŠE ENA PUSTNA: s torkovega pustnega sprevoda po Trebnjem, ki ga je priredila osnovna šola. (Foto: M. L.)

OBČINSKA SKUPŠČINA O KMETIJSTVU

Pri soldih se začne...

Zakaj bo treba dopolniti letošnji načrt kmetijstva v trebanjski občini – Sklepi skupščine

Načrt letošnjega razvoja kmetijstva v trebanjski občini, ki ga je odbornikom 17. februarja v imenu sestavljalcev obrazložil inž. Miha Krhin, tajnik sklada za pospeševanje kmetijstva, občinske skupščine ni v celoti zadovoljil.

Z mnogimi podatki in ugotovitvami predstavlja napisano gradivo izčrpno poročilo o sedanjem položaju kmetijstva, obravnava tudi ukrepe, ki bi bili potrebni, da bi pospešili razvoj, ne daje pa odgovora na bistveno vprašanje, kako priti do potrebnega denarja za naložbe v kmetijstvo, kdo naj opravi posamezne naloge in v kakšnem času. V načrtu razen tega ni navedeno, kako je bilo z dosedanjimi vlaganji in pospeševalnimi ukrepi in kakšen je bil njih učinek.

Pri denarju se pospeševalno delo začne in neha. „Apostolsko" pospeševalno delo, ko kmetijski strokovnjak lahko samo svetuje z besedami, je brez pravega učinka, meni Franc Jevnikar, kmet in predsednik sklada za pospeševanje kmetijstva – in treba mu je pritrditi. Zato je treba poiskati vse možnosti, od Dolenjske banke in hranilnice, (morda tudi Ljubljanske banke, ki obljublja velike naložbe v kmetijstvo), do kmetijske zadruge, hranilnih vlog, Kolinske, Ljubljanskih mlekarn in drugih delovnih organizacij, ki se oskrbujejo s surovinami iz kmetijstva trebanjske občine, kot je posebej poudaril Ciril Pevec, predsednik ObS.

V tem smislu bo treba dopolniti načrt razvoja kmetijstva, je

Inž. Miha Krhin, poročevalec na seji

sklenila občinska skupščina. Sklenila je tudi, da je treba sestaviti srednjeročni razvoj kmetijstva ter akcijski delovni načrt za letos, glede pospeševalnega dela pa je bilo potrjeno mnenje, naj se občinski kmetijski sklad loti predvsem raziskovalnih nalog, druge pa naj prevzame KZ Trebnje, ki je v glavnem opustila lastno kmetijsko proizvodnjo ter se posvetila proizvodnemu sodelovanju s kmeti in trgovino.

M. L.

BREZ NAČRTOV

»Grešniki«

Grajan odnos do skupščine – Kaj bo z Iskro?

Na zatožni klopi, če lahko temu tako rečemo, so povečini vedno isti. Občinska skupščina je na zadnji seji spet naslovila kritiko na račun odnosa obratov oziroma matičnih podjetij mokronoške Iskre, mirenskega Kremena, trebanjskega Gradišča (Mercator) in Tip-Topa (prej Modna oblačila) ter na domača podjetja – Krojaško podjetje Trebnje, Hrast Šentlovrenc in Čevljarsko podjetje Mokronog.

Niti po tretjem pozivu skupščina ni dobila od njih razvojnih načrtov oziroma odgovorov v smislu občinske stabilizacijske politike, začrtane septembra lani. Znano je, da v večini teh podjetjih in obratov nimajo ustreznih strokovnih služb, vendar to ni opravičilo, da ne bi vodstva po svojih močeh in z najetjem zunanje pomoči vendarle pripravila nujno potrebnih razvojnih in stabilizacijskih načrtov.

Med vsemi obrati je v daleč najbolj zaskrbljujočem položaju mokronoška Iskra, kjer se počasno propadanje nadaljuje, ne da bi v občini kdo zanesljivo mogel reči, kakšna bo prihodnost. V matični Tovarni avtomatike in elektronike Pržanj zdaj celo trdijo, da je razvojni načrt mokronoškega obrata, osnovan na izdelovanju elektrolitskih kondenzatorjev, neizvedljiv in nezanimiv. Toliko bolj je zato na mestu zahteva občinske skupščine, naj v primeru, da je resnično tako, naredijo nov razvojni načrt.

M. L.

ZA MODERNO UPRAVO

Slovo »peš delu«

Trebnje: 5-letni načrt za posodobljanje občinske uprave

Peš se dandanes ne pride daleč. Očitno zaostajanje občinske uprave v Trebnjem na področju strojne obdelave podatkov in mehanizacije pisarniških opravil je spodbudilo k naročilu ljubljanskemu Inštitutu za javno upravo in delovna razmerja, naj naredi načrt za postopno modernizacijo upravnega dela.

Natančnejša študija, ki obsega kar 92 strani, je pokazala, da trebanjska uprava od sodobnejših pisarniških strojev nima skorajda ničesar. Njeni birotehnični pripomočki, kot se temu reče, so v glavnem zastareli, kar vse je posledica zmotnega mnenja in splošne nenaklonjenosti upravnemu delu.

Seveda zdaj ni mogoče narediti vsega naenkrat. Birotehnika je z razvojem elektrotehnike in računalniške tehnike tako napredovala, da je za posodobljanje upravnega dela treba veliko denarja, več znanja in boljšo organizacijo dela.

V načrtu, ki ga je naredil inštitut, je predvideno, kaj vse bi bilo treba kupiti in narediti, vendar so razmere takšne, da je bilo treba program delno spremeniti in prilagoditi. Denarne možnosti kažejo, dbi bilo mogoče s 353.500 dinarji naložb do vključno leta 1975 precej izboljšati opremljenost, ne samo z električnimi pisalnimi stroji, marveč tudi z računskimi stroji, knjižnim strojem – znano Ascoto – in drugimi pripomočki, kar vse bo pripomogo, da bo upravno delo hitrejše, natančnejše in s tem boljše. Občinska skupščina je na zadnji seji tak načrt potrdila.

M. L.

HVALEŽNI ADOLFU GRUMU

Ravnatelj osnovne šole v Trebnjem Adolf Grum, ki je skoraj 25 let vodil to ustanovo, je zaprosil občinsko skupščino za razrešitev, ker se namerava s prvim marcem upokojiti. Na zadnjem zasedanju je skupščina to sprejela, za vršilca dolžnosti ravnatelja te šole pa imenovala dosedanjega pomočnika Franca Režuna. Občinska skupščina se tov. Grumu javno zahvaljuje za dolgoletno uspešno vodenje šole ter njegov vsestranski prispevek zlasti pri kulturnem življenju kraja in trebanjske občine nasploh.

VEL. LOKA: VSAJ ZA TO SEZONO

Na sestanku predstavnikov podjetij „Hrast" iz Šentlovrenca, „Treles" iz Trebnjega in občinske uprave so se dogovorili, da bo podjetje „Hrast" usposobilo žago v Veliki Loki vsaj še za to sezono, v tem času pa bodo naredili načrt za postavitev nove žage. Lastniki lesa so imeli zdaj velike težave, ker žaga ni obratovala, o čemer je občinsko skupščino seznanil odbornik Jože Klemenčič.

NOVO VODSTVO KOMUNALNEGA SKLADA

Ker je dosedanjim članom upravnega odbora komunalnega sklada, ki ima v življenju občine zelo pomembno vlogo, potekel dveletni mandat, je ObS Trebnje imenovala nov upravni odbor. Predsednik je Ciril Pevec, podpredsednik Janez Mihevc, člani pa Tone Lavriha, Jože Govednik, Ivan Janežič, Tone Zidar, Polde Jurglič, Anton Grabljevec in Ciril Pungartnik.

DROBNE Z MIRNE

ZAHTEVAJO ZOBNO ORDINACIJO – Na zboru občanov so med drugim govorili tudi o neurejeni zdravstveni službi na Mirni. Ugotovili so, da je treba to dejavnost razširiti, saj je na območju krajevnih skupnosti Mirna in Šentrupert že skoraj tisoč zaposlenih. Zahtevali so tudi, naj takoj spet začne delati zobna ordinacija, saj ni pravega razloga, da bi bila zaprta.

TEKMOVANJE V „VESELI ŠOLI" – Učenci mirenske osnovne šole bodo tekmovali v „Veseli šoli", ki jo razpisuje Pionirski list. To je že drugo tekmovanje, ki ga skrbno pripravljajo pod vodstvom pionirskega odbora.

NAPAKA NA BLOKU – Že takoj v prvi zimi se je pokazalo, da streha na novo zgrajenem bloku ni prav narejena. Napušč strehe je bil tako kratek, da je voda zatekala nazaj in močila pročelje stavbe. Stanovalci so to sami občutili na stropih stanovanj. Na njihovo posredovanje so odstranili led in sneg v napušču ter v zameno za opeko montirali pločevino.

KDOR RAD STRELJA – Strelska družina „Matija Gubec" iz Doba obvešča pionirje, mladince in druge, da bodo vaje z zračno puško vsako sredo od 15.30 naprej v domu TVD Partizan, Strelska družina vabi tudi tiste ljudi, ki še niso njeni člani. Prijave sprejema Štefan Horvat z Mirne 132, lahko pa se prijavite tudi na treningu.

ZLOMLJEN ASFALT – Po letošnji zimi je asfalt na cesti Trebnje–Slovenska vas na več krajih hudo poškodovan. Ponekod cesta kar kipi, zato bi bilo prav, da bi novomeško cestno podjetje, ki ima na skrbi to cesto, kvare kar najhitreje popravilo.

BRIZGALNA ZA ŠEVNICO – Gasilci Ševnice pri Mirni so sklenili, da bodo kupili novo motorno brizgalno. V ta namen so organizirali nabiralno akcijo, ki kar dobro uspeva.

KDO JE TUJE KOKOŠI? V noči od 16. na 17. februar je neznanec pokradel vseh 17 kokoši pri Mariji Grčar z Mirne. Kokoši so bile ukradene tudi pri Edvardu Pečetu. Več podobnih primerov je bilo tudi v lanski jeseni.

TREBANJSKE NOVICE

Predsednik skupščine SRS Sergej Kraigher je 15. februarja obiskal Kočevje in Glažuto. Dopoldne je imel v Kočevju pogovor s kočevskim političnim aktivom, nato je obiskal podjetje ITAS, popoldne in zvečer pa se je v Glažuti pogovarjal s predstavniki kmetijstva in gozdarstva z območja občin Kočevje in Ribnica. (Foto: J. Primc)

PREDSEDNIK SERGEJ KRAIGHER V ITAS

Nekaj pohvalil, nekaj grajal

Način izobraževanja dober – Poslovni odbori so zanikanje samouprave

Med obiskom v ITAS v Kočevju (15. februarja) se je predsednik SRS Sergej Kraigher zanimal za urejanje odnosov v združenem podjetju ITAS-Rudnik.

Pohvalil je predvsem način izobraževanja delavcev, tudi strokovnjakov, ob delu. Podjetje namreč ne more dobiti dovolj hitro potrebnih strokovnjakov iz šol, razen tega pa so se jim doslej le redki „čisti" oziroma „redni" štipendisti po študiju tudi zaposlili v podjetju. Zato zdaj štipendirajo kar 32 svojih članov kolektiva in le 15 „čistih" oziroma „rednih" štipendistov. Štipendisti, ki so že delali v podjetju, so z njim zrastli, se tudi zagotovo spet zaposle v ITAS.

Pač pa je predsednik Kraigher poudaril, da poslovni odbori, v katerih niti ni članov samoupravnih organov, pomenijo zanikanje ali celo uničevanje samoupravljanja. Samoupravljanje se tako vedno bolj oddaljuje od proizvajalcev in delavski svet lahko ostane le fasada samoupravljanja.

Nadalje je poudaril, da je dolžnost ITAS, občine in tudi republike, da preusmeritev Rudnika in prekvalificiranje rudarjev poteka čim manj boleče, čim bolj človeško. Rudarjem zdaj nihče nič ne podarja, ampak jim le vrača njihovo minulo delo, saj je prav Rudnik največ pripomogel k razvoju Kočevja, prispeval je pa tudi k razvoju republike. Nobene osnove tudi ni, da bi rudarjem jemali samoupravne pravice, ki so jih že imeli. Žaupanje v samoupravljanje je treba krepiti, ne pa razočarati ljudi, ki niso imeli nikoli lahkega življenja. Osnovna socialna varnost mora biti vedno vsem zagotovljena.

Poudaril je tudi, da je treba postopoma – to bo morda trajalo še 10, 15 let – izenačevati osebne dohodke pri nas z onimi, ki so drugje po svetu. Le tako bo mogoče ljudi, ki jih potrebujemo doma, obdržati v kolektivu.

Razložil je tudi, kako drugod obračunavajo dohodke po delovnih enotah oziroma po enotah združenega dela. V ITAS jim namreč doslej še ni uspelo – tudi zaradi pomanjkanja potrebnih kadrov – tako obračunavanje.

J. P.

MLADI NA SNEGU

Kaže, da bo letos uspešno končalo šolo smučanja vseh 252 učencev iz osmih oddelkov 5. razreda osnovne šole Kočevje. Snega je namreč dovolj. Zato se bodo lahko naučili smučanja tudi tisti učenci v oddelkih 6. razreda, ki lani niso bili na smučarskem tečaju, ker je prehitro skopnel sneg. Tečaji trajajo po teden dni. Doslej se na njih še ni zgodila nobena nesreča. Večini učencev priskrbi smučarsko opremo šola, ker je sami nimajo.

Pustovanje

Prihodnjič organizirano?

Na pepelnično sredo popoldne je sicer zaspano Kočevje razmigala skupina kar domiselnih maškar, ki je krožila v več avtih po mestu. Na enem avtu je ležal pokojni Kurent. Kjer so se maškare ustavile, se je zgrnilo veliko ljudi, predvsem otrok, kar več sto pa si jih je ogledalo pokop Kurenta pri stolpnicah.

Maškare in veliko zanimanje zanje med občani – čeprav jih ni bilo veliko in čeprav njihovo pokopavanje Kurenta ni bilo nič posebnega – dokazujejo, da so občani željni zabave, da so nekateri pripravljeni pri maškaradi sodelovati, drugi pa nekaj žrtvovati zanjo.

Dolžnost Turističnega društva bi bila, da bi te želje in pripravljenost ljudi izkoristilo in jih usmerilo tako, da bi imeli v Kočevju za pusta eno ali dve prireditvi. Seveda ni nujno, da bi bil to že kar prvo leto nekakšen republiški velekarneval (dopustimo pa možnost, da se bi v kaj takega lahko čez leta razvil). Glavni cilj bi bil, da bi imeli domačini in predvsem otroci zabavo.

Prednosti organiziranega karnevala je več. Predvsem bi posamezne maškare in skupine maškar vedele, kje se bodo ta ali oni dan zbrale. Občani bi vedeli, kdaj in kje bo pustni sprevod. V karneval bi vključili šolsko mladino. Tako bi bilo v sprevodu več maškar, pa tudi gledalcev bi bilo več. Razen tega bi lahko tak karneval ali sprevod imel svojo glavno temo, npr. „Asfaltiranje ceste proti Brodu na Kolpi" itd.

J. PRIMC

DROBNE IZ KOČEVJA

NAPISI „POPUST 10 %", „Razprodaja" in podobno so še vedno v izložbah skoraj vseh poslovalnic MERCATORJA – Trgoprometa in tudi drugih. Tako se bodo pri nakupovanju s popustom zvrstili vsi potrošniki. Kaže, da je zopet zapihala mala nakupovalna mrzlica.

RAZGIBANI VRTIČKARJI – Po zelo uspelem „Tednu sadjarstva in vrtnarstva v Kočevju" je veliko novih naročnikov revij „Moj mali svet" in „Naš vrt". Na samih predavanjih je bilo prodanih veliko strokovnih knjig. Najbolj so kupovali knjigo z barvnimi slikami 200 sobnih rastlin in knjigo „Vrtnice". Knjige se lahko dobi še v podružnici Državne založbe v Kočevju. So zelo primeren dar ženam za 8. marec – praznik žena.

PUST JE ZA NAMI – Prinesel nam ni nič novega ali bolje rečeno: obudil ni nič starega. Bilo je nekaj plesnih prireditev po gostinskih obratih, ki so minili dokaj mirno. Otroci so hodili po hišah na hitro našemljeni in nabirali pri družinah krofe, flancate, pa tudi denar, kar so pač dobili. Kar preveč jih je bilo in je bilo bolj podobno ciganskemu beračenju, kot razkazovanju primernih mask.

„POMAGAJ SI SAM", si misli občan, ko bere razna vabila in plakate za brucovanje v Sodražici, pustovanje ljubljanskih gimnazijcev v dvorani v Novi vasi itd. Očiten je naval na podeželske dvorane. Morda so cenejše ali primernejše?

„MILIJONARJI" so oddali davčne napovedi. Občane zanima, kdo je „najtežji". Letos se jim bo menda ta želja izpolnila, saj slišimo, da imena prijavljencev ne bodo uradna tajnost.

PLANINSKO DRUŠTVO se že pripravlja na spomladansko sezono. Sklicali so že sejo, na kateri bodo potrdili zaključni račun in sprejeli dokončni načrt dela za letos. Planinci želijo to leto temeljito izkoristiti, posebno zaradi akcije „Šport za vsakogar" in za dosego značke TRIM.

ČRNI TELOH že cveti na osojnih jasah in po obronkih gozdov. To je prvi oznanjevalec pomladi. Telohovo korenino uporabljajo tudi za zdravila, vendar je nekontrolirano uživanje korenike ali soka zelo nevarno in povzroča najhujše zastrupitve. V starih časih so z zavrelkom korenine v vinu zdravili duševne bolezni. Če so opravljivci v starem Rimu govorili o kom, ki ni bil prav zdrave pameti, so pravili „Teloha mu manjka". Sama sreča, da je v naših gozdovih dovolj teloha, vina pa tudi!

– Kemična s paro oziroma vročo vodo ogreva največje stavbe v mestu, svojo vratarnico pa s plinsko pečjo.

– Očitno je centralna kurjava tako draga, da si je sami ne morejo privoščiti!

Največ dohodka — upokojenec!

Za njim sta zdravnika, šele peti direktor

V kočevski občini je lani prijavilo skupni dohodek za obdavčitev 580 občanov, letos pa že 1.034 ali skoraj še enkrat več. Na splošno presenečenje je največji dohodek prijavil – upokojenec. Kar 75.240 din dohodka – od tega znaša 21.500 din pokojnina – je prijavil upokojeni tehnik.

Na drugo mesto se je uvrstil zdravnik, ki je prijavil 71.200 din skupnega dohodka. Tretji, s 67.800 din dohodka, je spet zdravnik, četrti z 62.200 din profesor in šele peti z 59.400 din je direktor.

Na davčni upravi, kjer smo zvedeli te podatke, menijo, da okoli 50 občanov ni vložilo davčnih napovedi, čeprav bi jih morali. Menijo, da so med temi občani le taki, ki so na prijavo pozabili ali pa so menili, da jim dohodka ni treba prijaviti, ker bodo zaradi vzdrževanja družinskih članov oproščeni plačila davka.

Računajo, da bo tudi letos plačala davek od skupnega dohodka le okoli tretjina tistih, ki so ga prijavili. Lani je plačalo davek le 32 odstotkov zavezancev davčnih napovedi.

Poudarili so, da so vse napovedi v glavnem točne. Menijo, da le kakih 50 občanov ni napovedalo vsega dohodka. Nekateri so to storili nehote, med njimi pa se bo verjetno našel tudi kdo, ki je to storil zavestno.

J. PRIMC

Ne le strokovno

Koristno s prijetnim

Na nedavni letni konferenci krajevne organizacije rezervnih vojaških starešin v Ribnici so ugotovili, da so strokovni program vzgoje članstva zadovoljivo izpolnili. Menili pa so, da je znotraj organizacije ZRVS premalo poskrbljeno, da bi bilo delo organizacije bolj privlačno za člane. Delo organizacije naj bi bilo tako, da bi člani z veseljem sodelovali pri njem, potem kaznovanje nedisciplineranih in nedelavnih članov sploh ne bi bilo potrebno.

Tako so člani med drugim predlagali, da bi morala organizacija ZRVS načrtovati v svojem letnem programu dela tudi izlete, pohode in podobno, se pravi, da bi strokovno vzgojo združili s prijetnim izletom, ki bi se ga morda lahko udeležili tudi člani družin rezervnih vojaških starešin.

Ker ZRVS nima za tako dejavnost denarja, so člani predlagali, naj bi organizacije ZRVS dobile na leto po 10 din na člana iz občinskega proračuna.

J. P.

Pustni časopis

Letos je bil v Ribnici sploh najbolj žalosten pust, odkar obstoji Ribnica. Vendar povsem brez šale pa le ni šlo. Še neznani „pustni odbor" je izdal pustni „časopis". Tipkan je bil na štirih straneh običajnega dopisnega papirja, izšel pa je v dveh izvodih. Obdelal je v glavnem zelo posrečeno vse, kar kaj pomeni v občini, od župana in partijskega sekretarja, preko dopisnikov do miličnikov in vojske.

POŠKODOVANA CESTA

Glavna cesta od Ljubljane proti Kočevju je v ribniški občini precej poškodovana. Najhuje jo je prizadejala zima spet na območju od Prigorice do Ribnice. Ta cestni odsek bi morali povsem na novo preliti z asfaltom. Hudo je cesta poškodovana tudi pri Ortneku. Na odseku Žlebič–Ribnica, ki je bil pred kratkim na novo prelit, pa so na Bregu že prekopali cesto, popravili pa ne dovolj dobro in tako naredili „skakalnico" za avtomobile. Poškodovano cesto že zasilno popravljajo.

VEČJE KRAJEVNE SKUPNOSTI

Na zadnji seji občinske skupščine Ribnica je bilo ponovno postavljeno vprašanje združevanja oziroma pridruževanja manjših krajevnih skupnosti. Na bližnjih konferencah krajevnih organizacij SZDL in zborih volivcev bodo občani povedali, če se strinjajo z združevanjem krajevnih skupnosti v občini. Vsega naj bi bilo le pet ali šest krajevnih skupnosti.

ALMANAH BORCEV

Na nedavni seji upravnega odbora krajevne organizacije Zveze borcev NOV v Sodražici so med drugim razpravljali o izdaji almanaha s krajšimi življenjepisi in fotografijami padlih borcev, aktivistov, talcev in žrtev fašističnega terorja v zadnji svetovni vojni z območja bivše občine Sodražica. Doslej je znanih 156 imen padlih, umrlih borcev, aktivistov in ZKT, vendar menijo, da je še nekaj imen, ki jih še ni v seznamu. Almanah nameravajo izdati še letos.

–r

ŠTEFAN LOVŠIN

Štefan Lovšin iz Ribnice, star 60 let, je po krajši bolezni umrl.

Pokojni Lovšin je bil v zasebnem življenju znan kot dober krojač, med telesnovzgojnimi in športnimi delavci kot organizator telesne kulture, med obrtniki kot borec za pravice in razvoj obrtništva, med občinskimi odborniki, kjer je imel dolgo let svoje mesto, pa kot človek, ki je vedno postavil svoje besede tam, kamor jih je bilo treba. Velike so njegove zasluge za rast ribniškega gasilskega društva in delovanje gasilske godbe, kjer je tudi sam aktivno sodeloval. Za njim bo ostalo več neizpolnjenih vrzeli.

Njegovo odsotnost pa bodo verjetno najbolj občutili športni delavci in tekmovalci, posebno rokometaši. Štefan Lovšin, ki je bil med vojno partizan, je bil z dušo in srcem zapisan telesni kulturi in športu. Vse do prerane smrti je bil aktiven v TVD Partizan in občinski zvezi za telesno kulturo.

Pokojnik je bil prijeten tovariš, zato je bil krog njegovih prijateljev zelo velik. Na zadnjo pot ga je spremilo zelo veliko ljudi. Njegovi družini izrekamo iskreno sožalje. Njegov spomin ne bo kmalu obledel.

Čisto okolje pomeni več življenja na zemlji, v vodah, v podzemlju, več hrane in več zdravja. Na sliki: v čistih ribniških vodah tako kapitalne ribe niso redkost. V onesnaženi vodi pa take „lepotice" ne bi živele. (Foto: D. Mohar)

Nezrelo onesnaževanje

Predolgo odlašajo z ustanovitvijo skupnosti za varstvo okolja za občini Ribnica in Kočevje

Poročali smo, da je odbornik občinske skupščine Ribnica dr. Božidar Voljč predlagal, naj bi ustanovili medobčinsko interesno skupnost za varstvo okolja, ki bi delala za območje občin Ribnica in Kočevje. Po njegovem predlogu naj bi obe občinski skupščini že imenovali člane v iniciativni odbor za ustanovitev te skupnosti. Vendar do imenovanja še ni prišlo.

Na zadnji ribniški občinski seji 10. februarja je bil na predlog odbornika Voljča dan odgovor, „da zadeva še ni dozorela do faze imenovanja skupnega iniciativnega odbora za območje obeh občin" in naprej: „Če ne bo dosežen sporazum, bomo na prihodnji seji imenovali odbor samo za območje občine Ribnica."

Zavlačevanje ustanovitve tega odbora in s tem tudi skupnosti za varstvo okolja lahko obema občinama le škodi.

Turizem se v teh občinah v zadnjih letih vedno bolj uveljavlja. Vedno več delovnih organizacij se z njim ukvarja in v dobrem letu dni sta bila tu zgrajena dva večja gostinska objekta. Že leta 1973 ali 1974 bo po povsem jasnih zagotovilih posodobljena cesta do Broda na Kolpi. Vse to bo v obe občini pripeljalo precej več izletnikov in turistov.

Prav zdaj je pravi in tudi že skrajni čas, da se ustanovi skupnost za varstvo okolja. V obeh občinah namreč vedno več ljudi ugotavlja, da razna podjetja in zasebniki vedno bolj onesnažujejo okolje. Kočevski jamarji so na primer ugotovili, da so podzemske vode južno od Kočevja (kjer so včasih živele tudi človeške ribice) tako onesnažene, da v njih ni več življenja.

Skrajni čas je, da se združijo vsi, ki jim je pri srcu čista narava. To niso le gostinski in turistični delavci, jamarji, lovci, ribiči, ampak vsak občan, saj onesnaženo okolje ogroža tudi zdravje občanov. Izgovor, da še niso zreli pogoji za ustanovitev take skupnosti, ni resen.

J. PRIMC

ZAKAJ PODRAŽITVE?

Svet za komunalne zadeve in urbanizem občinske skupščine Ribnica je imenoval komisijo, ki bo skupaj s predstavniki podjetja STANGRAD zbrala dokumentacijo o podražitvah pri gradnji petega stolpiča in gradnji kotlovnice za centralno kurjavo na Prijateljevem trgu.

Do sredine februarja komisija svoje tu ni mogla posredovati dokumentov in poročila, ker pri STANGRADU še niso imeli zbranih vseh računov za gradnjo kotlovnice.

SKUPNA AKCIJA

Predsedstvo občinskega sveta Zveze sindikatov občine Ribnica je na zadnji seji sprejelo delovni program za prvo polletje letos, ki predvideva zelo pestro dejavnost.

Na seji so razpravljali tudi o sklepih nedavne občinske konference ZK in delovanju komunistov v sindikatih. V celoti so sprejeli stališča konference ZK o delavskem in družbenem samoupravljanju, družbenem in gospodarskem razvoju občine, kadrovski politiki, vseljudskem odporu in drugih stališčih in sklepih. Ugotovili so, da so stališča sindikata in ZK istovetna v vseh družbeno-političnih dogajanjih v občini in se zavzeli za sodelovanje tudi vnaprej.

–r

Prvi zdravnik, drugi direktor

V ribniški občini je letos prijavilo skupni dohodek 310 občanov, lani pa 142 ali nad polovico manj. Od vseh teh pa je lani plačalo davek le 56 ali dobra tretjina.

Največ skupnega dohodka je letos prijavil zdravnik, in sicer 61.000 din. Drugi je direktor s 60.873 din, tretji spet zdravnik s 54.560 din, četrti računovodja s 52.320, peti ekonomist s 51.694 din, šesti inženir s 51.114 din, sedmi ekonomist s 50.899 din itd.

Po oceni davčne službe ni prijavilo dohodka še okoli 20 občanov, vendar so med njimi zelo verjetno samo taki, ki zaradi vzdrževanja družinskih članov ne bodo plačali davka.

J. P.

RIBNIŠKI ZOBOTREBCI

ZASTARALO BO – Na zadnji občinski seji je odbornik Gvido Čarman opozoril skupščino, da še vedno ni rešena reklamacija šole v Sodražici zaradi nesolidne gradnje prizidka pri šoli. Poudaril je, da bo krajevna skupnost zaščitila interese šole. Opozoril je tudi, da časa za ureditev te zadeve ni veliko, saj se bliža zastaralni rok za to reklamacijo.

VELIKO PRISPEVKOV – Graditelji zasebnih hiš plačujejo mnogo prispevkov, pa še nikoli ne vedo, če so vse plačali. Še manj pa jim je jasno, do česa so po plačilu tega ali onega prispevka upravičeni.

ZDRUŽITI KRAJEVNE SKUPNOSTI? – Nekateri trdijo, da je 17 krajevnih skupnosti v občini preveč in da jih je treba zato združiti. Ta predlog utemeljujejo s tem, da je težko dobiti ljudi za opravljanje odgovornejših funkcij v krajevni skupnosti, razen tega pa majhne krajevne skupnosti dobe malo denarja in ne morejo ničesar narediti.

KRAVE ZA RODOVNIK – Okoli 50 krav iz območja Loškega potoka je primernih za sprejem v rodovnik in bi bilo treba zanje plačati premijo iz sklada za pospeševanje kmetijstva. To je ugotovila posebna strokovna komisija.

ODKUPUJE NAJ KZ – Nekateri predlagajo, naj bi v bodoče odkupovala mleko na območju Loškega potoka kmetijska zadruga, ki bi s tem tako pridobila okoli 40.000 din letne premije. Zdaj odkupujejo to mleko Ljubljanske mlekarne.

– Kar nad 1000 Kočevarjev je lani zaslužilo preko 25.000 din, Ribničanov pa le 310.

– Seveda, ko davkarji niso zbrali dohodke tistih, ki služijo v Nemčiji

KOČEVSKE NOVICE

REŠETO

Kritika da, kritikarstva ne

Črnomaljski komunisti so že začeli odločen boj proti napakam in malodušju ter v prvi vrsti opozorili na pomanjkljivo ideološko vzgojo mladine – Mnenje: prosvetni delavec ne more biti kdorsibodi

Na četrtkovem prvem zasedanju novoizvoljene občinske konference Zveze komunistov v Črnomlju je zavel zdrav veter. Po razpravi sodeč, so člani pripravljeni na odločno obračunavanje z dosedanjimi slabostmi.

Kot je bilo navedeno v poročilu sekretarja Jožeta Vajsa in kar je posebej potrdila tudi razprava, so se komunisti v minulem obdobju dokaj dobro izkazali pri konkretnih akcijah večjega pomena. Sem štejejo prizadevanja za hitrejšo gospodarsko rast kot politično delo ob sprejetju novega 5-letnega samoprispevka za javna dela in akcijo za uvedbo enotnega zdravstvenega varstva za kmete in delavce. Manj je bilo uspehov na ideološko izobraževalnem področju, malo pri sprejemanju novih članov, le manj pa pri delovanju posameznih članov v sredinah, kjer živijo in delajo.

Nevzdržno je, kako se je razpaslo kritikastrstvo tudi med člani ZK, so izrecno poudarili. Navajali so primere, ko so bili komunisti povsem enotni pri sprejemanju sklepov in stališč do integracij, ko pa je bila stvar izpeljana, so po gostilnah kritizirali, češ da je občina „podjetje prodala".

Zelo slabo so se posamezni člani odrezali tudi s svojim vplivom na okolje. Tako se je zgodilo, da so komunisti, ki so v vodstvu kulturnih organizacij, dopustili in celo podpirali v svojih vrstah ljudi z nasprotno ideologijo. Komunisti v nekaterih prosvetnih kolektivih (v mislih so imeli zlasti gimnazijo) so mirno gledali, da mladi rod vzgajajo izrazito religiozno nastrojeni prosvetni delavci. Komunisti so bili zraven pri podeljevanju štipendij, a niso imeli vselej srečne roke. Podobno je bilo pri lovcih in še kje. Prišlo je celo do tega, da so v delovni organizaciji, ki ima tudi komuniste, izbrali za predsednika sindikata človeka, ki je hkrati predsednik župnijskega sveta.

Ob navajanju takih primerov so bili mnenja, da bo treba v prihodnje veliko več zdrave tovariške kritike in samokritike. Konferenca je dala razrešnico dosedanjim organom ter izvolila nov, 13-članski komite. Za sekretarja so ponovno izvolili Jožeta Vajsa. Prav tako so sprejeli akcijski program za učinkovitejše delovanje v novem obdobju in pa akcijski program za odpravljanje socialnih razlik.

R. B.

Nad znanjem presenečeni

Izpite za rezervne vojaške starešine je z uspehom opravilo 243 obveznikov

Izobraževanje rezervnih vojaških starešin je v črnomaljski občini tradicionalno in predstavlja glavno točko delovnega načrta organizacije Zveze rezervnih vojaških starešin. Izobraževanje je obvezno za vojne starešine, za rezervne oficirje do 50. leta starosti in za rezervne podoficirje, stare do 45 let.

V letu 1971 so imeli najprej predavanja, zatem pa so morali kandidati opravljati preizkus znanja pred komisijo. K izpitom se je priglasilo 245 občanov, od teh jih je 243 pokazalo zadovoljivo znanje.

Ker letos pri izpitih ni bilo ocen, temveč so na podlagi odgovorov priznavali le zadovoljivo ali nezadovoljivo znanje, pa je treba vendarle reči, da je bila komisija presenečena. Cela vrsta kandidatov je pokazala nadpoprečno znanje, ki bi ga lahko ocenili kot prav dobro ali odlično. Že dejstvo, da sta samo dva padla, pove, s kolikšno resnostjo so se obvezniki pripravljali na preizkus znanja.

Izpitov so bili letos oproščeni udeleženci vojaških vaj v letu 1971 in občani, ki so aktivno sodelovali v teritorialnih enotah na manevrih Svoboda 1971.

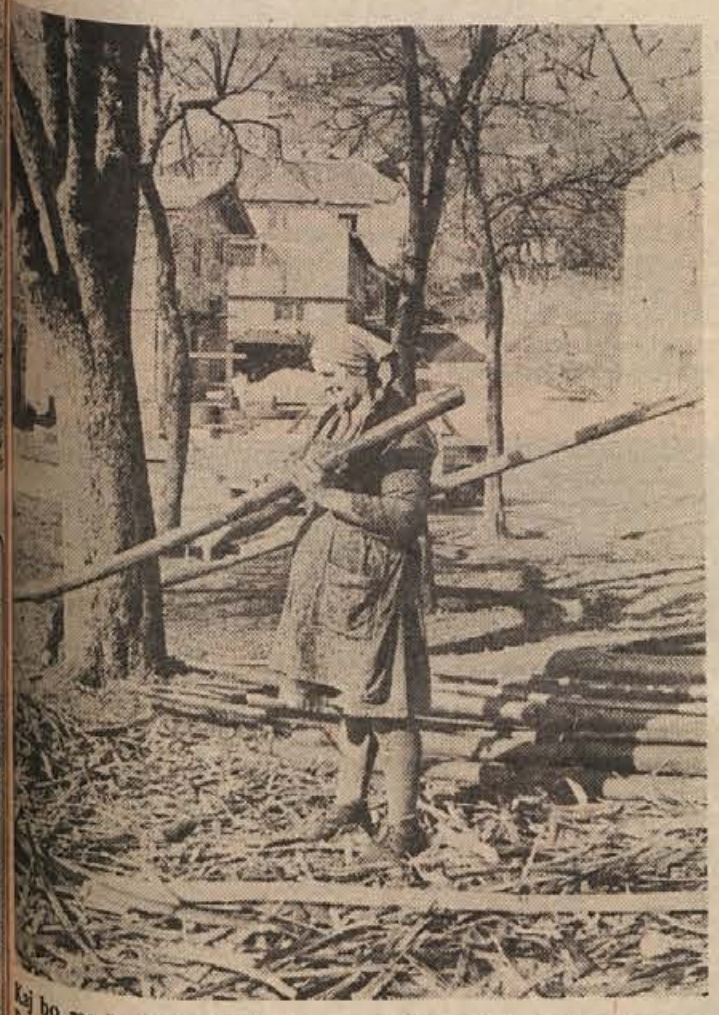

Kaj bo res že pomlad? Toplo sonce, ki je zadnje dni obsijalo vso Belo krajino, je vinogradnike spravilo na noge. V semiškem koncu so skoro pri vsaki hiši napravljali kolje. Na fotografiji: Semičanka pri takem opravilu. (Foto: R. Bačer)

Naše zaloge smo v tem tednu dopolnili s številnimi najnovejšimi vzorci in modeli moških oblek iz priznanih tovarn. Prodajamo tudi na 5-mesečno brezobrestno obročno odplačilo.

»VELETEKSTIL«, Črnomelj

ČRNOMALJSKI DROBIR

OBČANI SE UPRAVIČENO pritožujejo, ker so kupe snega iz vsega mesta navozili okrog kioska na trgu, kjer ljudje čakajo avtobuse za vse smeri. Namesto da bi bil prostor prav tam lepo očiščen, je najbolj umazan. Na kupih snega se nabira še umazanija, saj je vse nastlano s papirji.

V SREDO, 23. februarja, se je v Črnomlju začel tečaj za voznike motornih vozil. Prijavljenih je 40 kandidatov. Teoretični pouk bo dvakrat na teden in bo končan v mesecu dni, nakar se bodo začele praktične vožnje.

POVSEM NEPRIČAKOVANO je bilo na pustni torek in dan kasneje na črnomaljskih ulicah prava maškarada. Iz pustnega centra v gostilni Rojc so maškare delale pohode po mestu. Bile so celo skupine z vozili. Ko so pusta pokopavali, pa je bilo na mostu vse črno radovednežev.

V POČASTITEV OBLETNICE ENOS je bila v soboto zvečer prireditev v prosvetnem domu. Po govoru prvoborca Janeza Žuniča je nastopil Akademski pevski zbor iz Kranja. Program je bil zelo kvaliteten, v dvorani pa je bilo, na žalost, bolj malo ljudi.

TE DNI ZAČNE S POUKOM oddelek tehnične srednje šole strojne smeri iz Krškega. Pred kratkim je diferencialne izpite za I. letnik opravilo nekaj čez 20 kandidatov, zdaj pa bodo začeli z rednim poukom za drugi letnik. Interesenti se še lahko nemudoma javijo Zavodu za kulturno-prosvetno dejavnost.

V OKVIRU GLEDALIŠKEGA ABONMAJA in natečaja za Župančičevo nagrado bo v soboto, 26. februarja, v prosvetnem domu nastopila dramska sekcija iz Črnomlja s komedijo Jacquesa Devala „Etienne".

NA TRŽNICI SO BILE V ČETRTEK naslednje cene: venec čebulk 7 din, koruza 1,50 din liter, čebulček 10 din liter, fižol 6 din liter, koruzna moka 2 din liter, jajca 1 dinar.

UMRL JE Marko Željko iz Gribelj 14, star 76 let.

Predlog za Tita

Na občinski konferenci Zveze komunistov v Črnomlju so navzoči z veseljem podprli predlog, naj se predsedniku Titu ob njegovem 80-letnem jubileju ponovno podeli red narodnega heroja.

Zaslužki prijavljeni

Davčni upravi v Črnomlju je do 31. januarja prijavilo osebne dohodke nad 25.000 din v letu 1971 kar 340 občanov. Zaradi po zakonu priznanih olajšav bo sicer mnogo manj davčnih odmer, ugotavljajo pa, da je letos za več kot 100 odst. poraslo število prijavljencev. Najvišji zaslužek v domači občini je znašal nekaj nad 60.000 din, prijavil pa ga je direktor, ki službuje drugje. Med domačini je več občanov z zaslužkom preko 50.000 din, ustvarili pa so ga predvsem vodilni iz gospodarstva ter zdravstveni in prosvetni delavci.

POVSOD ZBORI VOLIVCEV

Po vsej črnomaljski občini so bili v nedeljo končani zbori volivcev, na katerih so obravnavali predlog novega odloka o davkih, predlog programa javnih del in pa financiranje proračuna. Povsod je bila dobra udeležba, zlasti v Dragatušu. Ljudje so precej spraševali. Zanimali so se za razne davčne olajšave, za sredstva, ki jih bo dobila krajevna skupnost in za pokojninsko zavarovanje kmetov. Pri predlogu za javna dela v letu 1972 so povsod podprli zamisel, naj bi v prvi vrsti začeli asfaltirati cesto proti Adlešičem in razširili vodovodno črpališče na Griču nad Dobličami.

NOVI KOMITE

Na nedavni občinski konferenci Zveze komunistov občine Črnomelj so izvolili nov 13-članski komite, ki ga sestavljajo: Jože Vajs – sekretar in člani inž. Marinko Jankovič, Franc Košir, Franci Pavlinič, Alojz Vidmar, Ivan Oštir, Leopold Jelenič ml., Anton Troha, Jože Požek, Janez Žunič st., Zorica Prhne, Janez Brodarič in Stane Gregorič.

TEHTNICA SPRAVLJENA

Ko so v Semiču gradili novo trgovino, so odstranili javno tehtnico, ki so se je ljudje posluževali dolga leta. Zdaj so ob vsaki prodaji sena, krompirja ali drugih pridelkov v zagati. Občani želijo, da bi tehtnico čim prej namestili na primeren prostor, ker brez nje kmetijsko območje ne more shajati.

Črnomaljski poročevalec

Na pustni torek popoldne so se stari gadje in belouške le zbrali pri Bračiki in z njegovega dvorišča na hitro in brez priprav krenili skozi mesto. Toliko da se ve, da je zalega še pri življenju. Bravo! Ne dajte se še med penzioniste! (Foto: R. Bačer)

Voda še vedno v ospredju

Letos je v načrtu za 7 milijonov dinarjev javnih del – Največ preglavic dela oskrba s pitno vodo in pa vedno dražja gradnja cest

18. februarja so metliški odborniki v prisotnosti štirih poslancev ugotavljali, kaj je bilo v dveh letih zgrajenega v okviru 5-letnega programa javnih del in kakšne gradnje se obetajo v letu 1972. Ugotovili so, da zastavljeni načrt lepo uresničujejo, saj je bilo v dveh letih zgrajenih za dobrih 8 milijonov dinarjev vodovodov, kanalizacij in raznih objektov. Osnova za vsa dela je samoprispevek občanov, k temu pa je občina primaknila še sklade, najela posojila in pritegnila druge sofinancerje.

Najbolj se program javnih del zatika pri gradnji in modernizaciji cest, kajti cene močno naraščajo in so danes za 150 odst. višje, kot so bile ob sprejemanju načrta. Obravnavali so tudi predlog za letošnja javna dela, ki je prav tako dokaj obširen in zahteva več kot 7 milijonov dinarjev investicij. Če bo občini ponovno uspelo k samoprispevku zbrati dodatna sredstva, bodo gradnje stekle, sicer pa bodo gradili, kolikor bo denarja.

V razpravi so spet načenjali neurejeno oskrbo z vodo, ki spravlja potrošnike ob živce. Po vseh vodovodnih gradnjah in preureditvah Metlika in večina naselij v občini večkrat ostaja brez vode, pritožujejo pa se še, da je voda umazana. Tudi Gradac, ki je šele pred dvema mesecema dobil vodovodne cevi, ni nič na boljšem. Ta problem bo treba čimprej urediti, je zahtevalo več odbornikov. Prav tako so poudarili nujno gradnjo mrliške veže v Metliki. Vse več družin se naseljuje v stanovanjskih blokih, kjer so stanovanja tesna, ob smrti družinskega člana pa morajo imeti mrliča doma.

Zvonko Hanzelj, načelnik davčne uprave, je odbornikom še pojasnjeval predlog novega odloka o davkih. Tokrat je o davčnih spremembah tekla le razprava, ki se bo nadaljevala na terenu med volivci, občinska skupščina pa bo odlok sprejela na prvi prihodnji seji.

Tudi šolska mladina si je na hitro omislila pustni sprevod skozi Metliko. Uspel je, čeprav so se zanj odločili šele dan poprej. Med številnimi maskami je bila cela vrsta zares originalnih. (Foto: Bačer)

Oh ta telefon!

„Je tovariš predsednik doma?" Dan na dan prihajajo stranke v občinsko upravo s takim vprašanjem, ki ga prestreže prijazno dekle v sprejemni pisarni. Če ona vpraša: „Kaj pa želite od predsednika?" ali pa: „V kakšni zadevi prihajate?", je marsikdo že užaljen. Kristina Gerkščeva bi rada le pripomogla k temu, da stranka ne bi zaman čakala.

Občani nemalokrat prihajajo k županu, podpredsedniku ali tajniku z zadevami povšem osebne narave, katerih rešitev sodi v sklop tega ali onega referenta. Če bi občan takoj ubral pravo pot, bi prej opravil, tako pa čaka in čaka na predsednika, končno pa izve, da mora na davkarijo, k socialni delavki, na oddelek za gospodarstvo ali drugam.

Tovarišica Kristina je večkrat tudi oseba, pred katero razjarjeni posamezniki zlijejo žolč, medtem ko čakajo na vodilne. Ona tudi v takih primerih ne izgublja živcev, ker je tega vajena. Vmes, ko takole miri in usmerja stranke, pa kar naprej brni telefon. Eno samo linijo ima občinska uprava za 11 telefonskih aparatov. Tudi, tisti, ki telefonirajo, so nestrpni. Spet mora Kristina z mirnim glasom pozvati stranko k potrpljenju.

Metličani, ki so blizu občine, so že ugotovili, da se bolj izplača priti osebno kot čakati na telefonsko zvezo. Stranke od drugod bentijo in besnijo. Tudi to se zgodi, da kličejo 77-135 (občino), oglasi pa se otrok iz kakega zasebnega stanovanja in reče: „Naše mame ni doma".

In kaj pravi Kristina o svojem delu?

„Ne želim si drugega kot malce dnevne svetlobe, kajti delam

ves dan ob neonski razsvetljavi, in pa predvsem boljših telefonskih zvez."

Še ta stavek je lahko povedala le v pretrganih besedah, kajti venomer je zvonilo v centrali in kar naprej so skozi vrata prihajale stranke. Vsakemu pa je bilo treba vljudno reči: „Počakajte malo, pri tajniku je sestanek."

R. B.

Gasilci brez prta

Najstarejše gasilsko društvo na Slovenskem je tudi s svojim lanskoletnim delom lahko zadovoljno. Dobro opremljena gasilska enota, ki se je v minulem decembru obogatila še z gasilskim kombijem, je lani uspešno pomagala omejiti tri požare, predvsem pa so gasilci v dolgotrajni suši s svojo cisterno prepeljali na stotine ton vode v najbolj oddaljene kraje občine. S tečaji in vajami je odbor skrbel za znanje in izvežbanost svojih članov, le delo s pionirji je bilo bolj šibko, kar pa je odbor sklenil letos odločno popraviti. Za tekoče leto so gasilci pripravili lep načrt, katerega upajo do kraja izpolniti. Od gasilskih priprav pa bo nujno treba najti denar še za drsalni prt, ki je spričo večnadstropnih stavb v Metliki ob požarih zares potreben.

Na občnem zboru, ki je bil 6. februarja, so nekateri gasilci ob svojih življenjskih jubilejih prejeli diplome za vestno in uspešno delo: za 80-letnico Ignacij Štupar in Anton Stipanič, za 60-letnico Janko Bračika in za 50-letnico Anton Okorn, medtem ko je predsednik občinske gasilske zveze Anton Vraničar prejel priznanje za svoje delo ob 100-letnici gasilskega društva v Metliki.

Pri volitvah je bil v glavnem izvoljen stari odbor s predsednikom Jankom Bračiko, tajnikom Božidarjem Flajšmanom in blagajnikom Silvom Mihelčičem. Podpredsednik društva je Martin Črnugelj, gospodar Jože Štupar, poveljnik pa Anton Okorn.

-d

SPREHOD PO METLIKI

TRGOVINA Z OBUTVIJO Kraš je imela te dni razprodajo, ki je privabila veliko kupcev. Za poceni čevlje so se ljudje skoro pretepali. Posamezniki so nakupili tudi po deset parov čevljev, domov pa so jih nosili v vrečah. Prodajalna je zdaj videti kot izropana.

UČENCI OSNOVNE ŠOLE so priredili v torek po ulicah Metlike pustni sprevod. Med maškarami je bilo nekaj zelo okusnih in domiselnih. Kaže, da bo mladi rod le začel počasi obujati tradicijo metliških gadov in belouškc. Po sprevodu so imeli v avli šole še ples mask.

OB SEMANJIH DNEH je v Metliki živahno, močno pa je oviran promet. To se še vedno ponavlja. Zlasti težko se je prebiti skozi križišče pred samopostrežno trgovino. Vse dopoldne je na cesti polno ljudi in živine, ki jo gonijo z novega sejmišča na Bračikovo tehtnico.

METLIKA JE ŽE NEKAJ časa brez javnega kopališča, ki je bilo svojčas pred pošto. Zdaj v tistih prostorih urejajo naprave, da bodo imeli na pošti in stanovalci stavbe centralno kurjavo.

KONEC MESECA bo v Prusovi hiši odprl zlatarno Zvone Cej iz Kranja. Izdeloval bo verižice, prstane, obeske in drugo po naročilu. Tako Metličanom ne bo treba tovrstnih stvari nakupovati v Ljubljani, Zagrebu ali drugje.

LANSKOLETNA TURISTIČNA prireditev „Noč na Kolpi" je ostala marsikomu v lepem spominu. Organizatorji, ki so se te dni sestali, zagotavljajo, da bo letošnji večer v juliju še pestrejši. Časa za priprave imajo več kot dovolj.

UMRL je Milan Hudorovac iz Gradca, star 42 let.

metliški tednik

„VRTALNI STOLP“ – Geološki zavod iz Ljubljane spet vrta v Čateških Toplicah za nove izvire termalne vode. Preteklo soboto so bili že 60 metrov globoko, kot kaže, pa se bodo morali spustiti vsaj 250 metrov v srce zemlje. Z novimi izviri se bodo znatno povečale zmogljivosti termalne vode, ki jo bodo potrebovali v novih objektih. (Foto: M. Jaranović)

„CIGANČKI V ŠOLSKIH KLOPEH“ – Osnovna šola Kočevje je odprla 14. februarja v Željnah oddelek za Cigančke, ki jih izmenično poučujeta učitelja Ivan Širaj in Drago Mohar. Prvi dan so Cigančkom razdelili šolske potrebščine in obleko; zagotovili pa jim bodo tudi vsak dan toplo malico – slika zgoraj. (Foto: F. Brus)

●

„OTROŠKA DOMIŠLJIJA ZA PUSTA“: z letošnje maškarade na Mirni – slika levo (Foto: Jerman, fotoklub Mirna)

●

V nedeljo, 13. februarja, so imeli tudi v Trebnjem pustni sprevod; posebno domiselna je bila „ljudska kuhinja“ – na sliki spodaj. (Foto: P. Pungerčar)

„MAŠKARI“ – Tale par maškar je na pustni torek zbujal v Kočevju in Ribnici veliko pozornost. Dva metra in pol velika maškara z rogovi ter „kuga“ z debelo glavo kot čeber sta se le z veliko težavo prerivali skozi ozka vrata lokalov. (Nagrada 100 dinarjev. Foto: F. Brus)

„V ZNAMENJU PUSTA“ – Iz sprevoda pustnik mask, ki je bil na pustni torek v osnovni šoli „Katja Rupena“ v Novem mestu, so člani fotokrožka na šoli izbrali tale posnetek – zgoraj. (Foto: fotokrožek osnovne šole „Katja Rupena“)

„DELOVNA AKCIJA“ – Vaščani Biške vasi pri Mirni peči so se v nedeljo, 20. februarja, zbrali na delovni akciji, kopali so jarke za vaški vodovod – slika desno. (Foto: P. Pungerčar)

DBH
NOVO MESTO

pridružite se varčevalcem!

- zbiramo hranilne vloge in jih obrestujemo od 7,5 do 10 odst.
- vodimo žiro račune in devizne račune občanov
- opravljamo devizno-valutne posle, odkup in prodajo valut
- dajemo kredite za stanovanjsko gradnjo, pospeševanje kmetijstva, obrti in turizma na podlagi namenskega varčevanja
- odobravamo kratkoročne in dolgoročne kredite
- opravljamo vse druge bančne posle.

Zaupajte nam svoje denarne zadeve! Opravimo jih hitro, natančno in zaupno pod najugodnejšimi pogoji.

Vsak varčevalec, ki ima pri svoji banki vloženih vsaj 500 din, je nezgodno zavarovan.

DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA NOVO MESTO

s poslovnimi enotami v KRŠKEM, METLIKI, NOVEM MESTU in TREBNJEM

IMV

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL NOVO MESTO

razglaša

prosta delovna mesta za:

- **EKONOMSKE TEHNIKE**
  za delo v sektorju za zunanjo trgovino, računovodstvo in prodajo
- **ADMINISTRATORKE**
  za delo v upravi podjetja in sektorju za zunanjo trgovino
- **STROJEPISKE**
  za delo v zunanjetrgovinskem sektorju, prodaji, računovodstvu in tehničnih službah.

Prijave sprejema kadrovska služba podjetja. Kandidate za zaposlitev vabimo na neobvezen razgovor, kjer jih bomo seznanili z delom in pogoji dela na prostih delovnih mestih.

Kadrovsko socialna služba IMV Novo mesto

Razpisna komisija
trgovskega podjetja na debelo in drobno

»DOLENJKA«, Novo mesto

razpisuje
delovno mesto

DIREKTORJA

Poleg splošnih pogojev se zahtevajo še naslednji posebni pogoji:

— visoka šolska izobrazba ekonomsko-organizacijske ali pravne smeri in najmanj 5 let delovne dobe, od tega 3 leta na vodilnem delovnem mestu,
— višja šolska izobrazba ekonomsko-organizacijske ali pravne smeri in najmanj 8 let delovne dobe, od tega 5 let na vodilnem delovnem mestu.

Prednost imajo ob enakih pogojih kandidati, ki imajo prakso na področju dejavnosti, ki jo opravlja podjetje.
Prijave z dokazili o izobrazbi in o delovnih izkušnjah pošljite v 15 dneh po dnevu objave na naslov: »Dolenjka«, trgovsko podjetje na debelo in drobno, Novo mesto — razpisna komisija.

Svet OSNOVNE ŠOLE MIRNA

razpisuje naslednji delovni mesti:
a) v posebnih oddelkih:

ORTOPEDAGOGA
— višja ali visoka izobrazba;
b) v internatu šole:

VARUHA ZA NOČNO VARSTVO
— oseba, ki ima smisel za delo z otroki.

Če se pod a) ne prijavi ortopedagog, sprejmemo za določen delovni čas tudi učitelja.
Nastop službe takoj. Rok prijave je 15 dni po objavi razpisa.

ŠE VEDNO JE ČAS

da zaščitite svoj avtomobil!

V enem dnevu vam zaščitimo spodnji ustroj avtomobila s kvalitetnim premazom NOVOSEAL, ki ga izdeluje Tovarna zdravil KRKA, Novo mesto

Cene so konkurenčne:

— fičko, škoda, katrca itd.	180 din
— — 1300, 125, R-10 itd.	230 din

OBVEZNA PREDNAROČILA
na telefon 21-243

»DOLENJKA«

trgovsko podjetje na debelo in drobno
NOVO MESTO

razpisuje delovno mesto:

1. VODJE KOMERCIALNEGA ODDELKA

in objavlja delovno mesto:

2. ANALITIKA

Pogoji:

pod 1. višja šolska izobrazba ekonomsko-komercialne smeri in 5 let delovne dobe, od tega najmanj 3 leta na vodilnem delovnem mestu; ali: srednja šolska izobrazba ekonomsko-komercialne smeri in 8 let delovne dobe, od tega najmanj 5 let na vodilnem delovnem mestu; ali: visokokvalificirani trgovski delavec z 10 leti delovne dobe v stroki podjetja. Prednost imajo kandidati, ki imajo ob enakih pogojih prakso na področju dejavnosti, ki jo opravlja oddelek;

pod 2. višja ali srednja šolska izobrazba s 5 leti ustrezne prakse.

Prijave z dokazili o izobrazbi in o delovnih izkušnjah pošljite za delovno mesto pod 1. v 15 dneh, za delovno mesto pod 2. pa v 8 dneh od dneva objave.

DOLENJCI,

specializirano trgovsko podjetje z gradbenim materialom

Gramex

kmalu v vaši sredini – z otvoritvijo nove poslovalnice

ŠENTVID pri STIČNI*

*(PRI POSTAJI)

Veletrgovina »MERCATOR«, Ljubljana
poslovna enota »STANDARD«, Novo mesto

razglaša

prosto delovno mesto

ADMINISTRATORKE
za delo v komerciali

Pogoj za sprejem: srednja ekonomska šola.
Nastop dela takoj ali po dogovoru.

Pismene ponudbe pošljite do vključno 2. 3. 1972 splošni službi PE »STANDARD«, Novo mesto, Glavni trg 3.

»Brez ‚Dolenjca': kot brez žlice v hiši!«

Po hudi bolezni nas je v 75. letu starosti zapustil naš dragi oče in stari oče

JAKOB BOHTE
aktivist NOB od 1943. leta

K zadnjemu počitku smo ga pospremili v nedeljo, 23. januarja, na pokopališče v Vojni vasi.

Vojna vas, Novo mesto, Zagreb, Maribor, 23. januarja 1972

Žalujoči: sin Jože in hčerka Marija, Zinka in Danica z družinami ter drugo sorodstvo

---

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi našega nadvse ljubljenega in skrbnega moža, očeta, starega očeta in brata

Franca Jenkoleta
z Dvora pri Žužemberku

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sovaščanom in drugim, ki so nam v teh težkih urah stali ob strani, nam pomagali in tešili našo bol. Zahvaljujemo se gasilskim društvom z Dvora, Ajdovca, Hinj, Reber in Šmihela, ker so s tako pozornostjo spremljali svojega tovariša na zadnji poti in gasilskemu društvu iz Žužemberka, ki je počastilo spomin na pokojnika v nedeljo ob še sveži gomili. Ganjeni smo bili zaradi pozornosti, ki so jo izkazali kolektivi IMV in Pionirja iz Novega mesta ter Iskre iz Žužemberka z venci in delegacijami na pogrebu. Prišli so tudi sosedje pokojnikovega sina Jožeta iz Novega mesta in v nesreči potrdili svoje prijateljstvo. Prisrčna hvala Mirku Reparju za poslovilni govor pred gasilskim domom ter g. župniku za pogrebni obred in ganljive besede ob grobu. Posebno zahvalo smo dolžni dr. Kocutarju za prizadevanje, da bi pokojniku podaljšal življenje. Hvala vsem, ki so v tako velikem številu pospremili pokojnika na zadnji poti in odeli njegov grob z venci in cvetjem.

Žalujoči: žena Karolina, sinova Jože in Franc z družinama, sin Ljubo, sestri Malka in Mici ter ostalo sorodstvo

---

ZAHVALA

Ob smrti naše mame

TEREZIJE GREGORČIČ
z Rakovnika pri Šentrupertu

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti. Iskrena hvala za darovano cvetje, vence in izrečeno sožalje. Zahvaljujemo se tudi častiti duhovščini za svečani pogrebni obred in poslovilni govor ter pevcem za poslovilno petje.

Žalujoči: otroci z družinimi ter drugi sorodniki

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 25. februarja – Saša
Sobota, 26. februarja – Andrej
Nedelja, 27. februarja – Gabrijel
Ponedeljek, 28. februarja – Leander
Torek, 29. februarja – Roman
Sreda, 1. marca – Albin
Četrtek, 2. marca – Radoš

KINO

BREŽICE: 25. in 26. 2. francoski barvni film „In ne vpelji nas v skušnjavo". 27. in 28. 2. ameriški barvni film „Oropaj svojega bližnjega". 29. 2. in 1. 3. angleško-španski barvni film „Prekleta sreča".

BRESTANICA: 26. in 27. 2. ameriški film „Krvavi plen".

ČRNOMELJ: 25. 2. ameriški barvni film „Jezdeci Pancha Vila". 27. 2. francoski barvni film „Vzorna dekleta". 2. 3. ameriški barvni film „Lovci skalpov".

KOSTANJEVICA: 27. 2. ameriški barvni film „Oaza smrti".

KRŠKO: 26. in 27. 2. ameriški barvni film „Nevarneje od moškega". 1. 3. jugoslovanski barvni film „Ljubezen in neka kletev".

METLIKA: Od 25. do 27. 2. ameriški barvni film „Krvava mati". Od 25. do 27. 2. ameriški film „Sedmi križ".

METLIKA: 1. in 2. 3. ameriški barvni film „Edinstvena igra".

MIRNA: 26. in 27. 2. ameriški barvni film „Lovec na krvave nagrade".

NOVO MESTO: Od 25. do 27. 2. italijanski barvni film „Pustolovščine Alibabe". Od 25. do 27. 2. domači barvni film „Tovarišija Petra Grče". – POTUJOČI KINO NOVO MESTO: Od 25. do 29. 2. ameriški barvni film „Mostobran".

SEVNICA: 26. in 27. 2. ameriški film „Rio Bravo". 1. 3. nemški film „Na svidenje na morju".

TREBNJE: 26. in 27. 2. ameriški barvni zabavni film „Trije na enem kavču".

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

DVA otroka potrebujeta varstvo. Nudim sobo in hrano, plačilo po dogovoru. Petrič, V brezov log 26, Novo mesto.

SPREJMEM mizarskega pomočnika, plača dobra. Hrana, stanovanje v hiši. Milan Oražem, Ribenska 14, Bled.

MIRNO dekle išče opremljeno sobo v Novem mestu ali bližnji okolici. Naslov v upravi lista (348/72).

ZAPOSLIM takoj dva pridna fanta na stroju za predelavo bakelita. Stanovanje zagotovljeno. Janez Zaletel, Stanežiče 22, Ljubljana-Šentvid.

ZDRAVNIŠKA družina z dvema otrokoma od 6 do 8 let išče gospodinjsko pomočnico. Plača dobra. Naslov na IVICA PUHAR, Primorska c. 12, PULA 52000

DEKLE, pridno in pošteno, sprejmem za pomoč v kuhinjo. Možna je priučitev strojnega pletenja ali šivanja. Plača dobra, po dogovoru. Amalija Slapnik, strojno pletilstvo, Bočna 133, 63341 Šmartno ob Dreti.

IŠČEMO pošteno gospodinjsko pomočnico k dvema otrokoma (2 in 4 leta). Ostalo po dogovoru. Naslov: inž. Radko Torbica, Vojkovo nabrežje 31 a – 66000 KOPER.

ZAPOSLIM več soboslikarjev in pleskarjev ter priučenih delavcev z dveletno prakso. V uk sprejmem več vajencev, nudim samsko stanovanje. Franc Klobučar, Smrekarjeva 30, Ljubljana.

IŠČEM DELAVCA za pomoč v obrti kleparske stroke. Možna priučitev. Hrana in stanovanje zagotovljena. Plača po dogovoru. Stane Mavec, Dobravica 6, Ig pri Ljubljani.

STANOVANJA

ODDAM opremljeno sobo s posebnim vhodom dekletu. Naslov v upravi lista (341/72).

KATERA GOSPA je osamljena in bi imela sobo za starejšo žensko do smrti, proti plačilu? Rada bi živela v miru. Ponudbe pod „Žalostna".

ODDAMO sobo ženski. Oglasite se v petek popoldne Nad mlini 42, stanovanje 15, Novo mesto.

ODDAM SOBO samski osebi. Miha Colnar, Trdinova 14, Novo mesto.

Motorna vozila

PRODAM dobro ohranjeno JAWO (90 ccm) po ugodni ceni. Marjan Čučnik, Regerča vas 95, Novo mesto.

PRODAM fiat 750 po ugodni ceni. Vlajko Mitič, Jerebova 16, Novo mesto.

PRODAM dobro ohranjen in opremljen fiat 750. Drago Hratič, Senovo 184.

PRODAM ZASTAVO 750 LUX, prevoženih 3.000 km. Informacije na telefon 71-127.

PRODAM

PRODAM raznovrstno sobno pohištvo. Ogled vsak dan od 11. do 12. ure Naslov v upravi lista (331/72).

UGODNO prodam „pant žago". Alojz Muhar, Orešje 6, Šmarješke Toplice.

UGODNO prodam rabljen TV aparat. Marija Horvat, Metlika, Cankarjeva.

PRODAM 2.000 kg sena in 1.000 kg slame. Naslov v upravi lista (350/72).

PRODAM prikolico za osebni avto, malo rabljeno. Naslov v upravi lista (351/72).

PRODAM grablje Sonce 3, Miha Guštin, Gor. Mokro polje 10, Šentjernej.

REDOVNIŠKO kravo – matafonko, drugič brejo, ugodno prodam. Ivan Globevnik, Škocjan 2.

PRODAM ugodno nov gumi voz (13, 14, 15 col). Jože Tomc, Lavrica 14, Škofljica.

PRODAM PSICO, staro 2 leti, pasme volčjak, brez redovnika. Novo mesto, Dilančeva 13.

PRODAM petdelno, skoraj novo omaro. Penca, Koštialova 3, Novo mesto.

KUPIM

KUPIM suhe hrastove plohe, debeline 5 cm. Naslov v upravi lista (366/72).

POSEST

PRODAM vinograd (8 arov) v Hrušici. Janez Prešeren, Potov vrh 27, Novo mesto.

KUPIM eno ali dvostanovanjsko hišo v dobrem stanju z vrtom ali nekoliko posestva. V poštev pride hiša v večjem in prometnem kraju. Plačam takoj v dinarjih ali devizah. Naslov v upravi lista (338/72).

PRODAM v dobrem stanju skedenj. Naslov v upravi lista (343/72).

PRODAM dvosobno stanovanje v centru mesta. Naslov v upravi lista (349/72).

KOMFORTNO trosobno stanovanje s pritiklinami in vrtom v centru mesta Kočevje na lepem kraju prodam. Informacije dobite na naslovu: Jože Poje, Kočevje, Trg 3. oktobra 14.

NA Dolenjskem kupim manjšo hišo: lahko je stara, potrebna popravila. Po možnosti elektrika, dovozna pot, voda in z okrog 2.000 do 3.000 kvad. metrov zemlje okrog hiše; ne vinograd. Ponudbe pod „Sončna lega".

PRODAM VINOGRAD v zelo lepem kraju in dobrem stanju ob cesti v Bojniku. Rudi Resman, Otavnik 2, Trišče.

POD ZELO ugodnimi pogoji oddam v najem 25 arov mladega vinograda. Dostop z avtomobilom. Cvetka Fišter, Spodnji Lakenc 25, Mokronog.

ODDAM V NAJEM vinograd na Hribu – Sevca. Naslov v upravi lista (359/72). Sončna lega in možen dostop z avtom.

PRODAM VINOGRAD v Poljanah, pet minut od avtoceste. Ogled vsak dan, dražba v nedeljo, 5. marca, ob 14. uri. Jakob Perpar, Malenska vas 18, Mirna peč.

RAZNO

20. februarja se je v Krakovskem gozdu izgubila psička terirka. Sliši na ime „BRINA". Kdor bi kaj vedel, naj sporoči pismeno ali telefonično na naslov: Vinko Foršček, Lepodvorska 2, Ljubljana, tel. 061-321-453, ali Verona Golob, Novo mesto, Trdinova 41, tel. 21-355.

POROČNI prstani! – Poročni prstan, ki vam ga bo izdelal zlatar v Gosposki 5 v Ljubljani, bo trajen spomin na sklenitev vaše zakonske zveze! – Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!

ZAHVALE

Ob boleči izgubi naše drage mame in stare mame

NEŽE KODRIČ
iz Brezja 12

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti, nam kakorkoli pomagali in nam izrekli sožalje. Posebno se zahvaljujemo ZB iz Podbočja za vence, tovarni zdravil Krka iz Novega mesta, gospodu župniku za opravljeni obred ter vsem darovalcem vencev in cvetja.

Žalujoči: otroci z družinami in drugi sorodniki

Iskrena hvala vsem, ki so spremili do preranega groba našega dragega

JANIJA SELAKA
iz Dobrave

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom in prijateljem, ki so nas tolažili ob tragični izgubi najdražjega in mu darovali cvetje, še posebej duhovščini za spremstvo in tolažilne besede.

Žalujoča mamica in očka, sestrici Brigitka in Betka ter stara mama

---

Ob težki in mučni izgubi naše ljubljene mame, stare mame in sestre

MARIJE ŠIKONJA
iz Tribuč 33

se iz srca zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem, sosedom, vsem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo SP Begrad ter gospodu župniku za opravljeni obred in vsem ostalim, ki so jo spremljali na njeni zadnji poti.

Žalujoči: sin Viljem z družino, sin Pavle z družino, hčerka Olga in Micka z družino ter drugo sorodstvo

---

Ob izgubi drage mame, stare mame, prababice in tete

ANE ZUPANČIČ
iz Podgore 1

se iskreno zahvaljujemo hotelu Golf Bled, Novolesu iz Straže, Industriji obutve in zdravstvenemu domu Novo mesto, opekarni iz Zaloga, vsem prijateljem, znancem in sosedom in vsem, ki so naši dragi mami poklonili cvetje in vence. Iskrena hvala gospodu župniku za opravljen obred. Vsem še enkrat lepa hvala!

Žalujoči: otroci z družinami in drugo sorodstvo

Ob boleči izgubi naše ljubljene žene, mame, stare mame, sestre in tete

KAROLINE SEVER,
roj. BAJC
iz Zabukovja 7

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam pomagali v težkih trenutkih, ji darovali cvetje, vence in jo spremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala duhovnikom, pevskemu zboru iz Šentruperta in sosedom.

Žalujoči: mož Anton, hčerki Pepca Peterlin in Ani Mandel z družinami, vnukinja Mici z družino ter drugo sorodstvo.

Ob smrti dragega očeta

EDVARDA ZAVRLA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom in znancem za izraze sožalja, za cvetje in vence ter za spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo upravi in kolektivu Elektro Celje – PO Krško ter č. duhovščini za pogrebni obred.

Žalujoča družina Zavrl

ZAHVALE

Ob boleči in mnogo prerani izgubi naše ljube mame ter dragega ata

REZKE in TONETA
UDOVČA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki ste jima darovali vence, ju spremili na zadnji poti ter nam izrekli sožalje. Posebno zahvalo dolgujemo vsem sosedom in vaščanom, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani in nam bili v veliko pomoč. Vsem najlepša hvala.

Žalujoči: hčerki Rezi in Albina z družinami

Zbure, Ljubljana, 9. februarja 1972

Ob smrti našega dragega ata in starega ata

LEOPOLDA KINKA
z Malega Kamna

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v bridki uri pomagali, poklonili pokojniku cvetje in ga spremili k večnemu počitku. Lepa hvala gospodu župniku in cerkvenim pevcem ter gospodu A. Moškonu za poslovilne besede, nadalje pihalni godbi rudnika Senovo in pevcem moškega zbora iz Brestanice.

Žalujoči: otroci z družinami

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta

ALOJZA STRAJNARJA
iz Židnje vasi št. 21

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na zadnji poti, mu darovali vence in cvetje, nam izrekli sožalje in tolažilne besede. Nadalje se zahvaljujemo članom ZB Otočec, posebno tov. Francu Kirarju za poslovilne besede ob odprtem grobu, in najbližjim sosedom za pomoč in sočutje ter gospodu župniku za opravljeni obred. Vsem še enkrat hvala.

Žalujoči: žena Nežka, sin Franc z družino, sin Tone z družino, sin Martin in sin Ivan z ženo Angelco, hčerke Anica, Slavka, Nežka in Martina z družinami

---

Ob težki izgubi mojega moža in našega dragega očeta

JOŽETA GOLOBIČA

se iskreno zahvaljujemo vsem prijateljem, znancem, sosedom in sorodnikom za toliko udeležbo, vsem, ki so se od pokojnika poslovili, z nami sočustvovali, in nam izrekli sožalje. Prav posebno se zahvaljujemo gospodu župniku in kaplanu iz Semiča za podeljene svete zakramente in za izrečene besede, ki so nam bile v tolažbo, sindikalni podružnici „ISKRE" Žužemberk za darovani venec in društvu upokojencev iz Semiča za venec. Vsem se za vse prav iskreno zahvaljujemo.

Žalujoči: žena Marija, sinova Janez in Jože z ženama, hčerka Mimica in drugo sorodstvo

---

Ob boleči izgubi našega skrbnega moža in ata

JANEZA TURKA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga na zadnji poti spremljali do doma večnega počitka in nam izrekli sožalje. Prav tako se zahvaljujemo gospodu župniku za poslovilni govor, vsem za podarjene vence, kakor tudi sosedom za požrtvovalnost z domačimi. Prav lepa hvala vsem, ki so počastili pokojnikov spomin.

Dolž, 19. 2. 1972

Žalujoči: žena Marija, sin Jože, hčerke Angelca in Frančiška ter bratje in sestra pokojnika ter ožje sorodstvo

---

Po dolgotrajni bolezni je zatisnila trudne oči naša skrbna dobra mama, stara mama, sestra, teta

MARIJA ŠINKOVEC
iz Gor. Brezovic pri Šentjerneju

K zadnjemu počitku smo jo spremili v soboto 19. II. 1972.

Vsem, ki ste jo spremili, ji poklonili vence in cvetje – vsem sosedom – vaščanom, ki ste nam ob teh težkih dneh pomagali, iskrena zahvala. Vsem, ki ste jo v času bolezni obiskovali, dr. Podobniku, ki je v času bolezni lajšal njene bolečine, in g. župniku za tolažilne besede in za spremstvo, vsem prisrčna hvala.

Žalujoči: sin Franc z družino, hči Micka z družino, hči Pepca z družino in ostalo sorodstvo

---

Ob boleči izgubi našega dragega očeta in starega očeta

FRANCETA KRIŽETA
iz Dolnjih Sušic
pri Dol. Toplicah

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom za izrečeno sožalje, poklonjeno cvetje in spremstvo na zadnji poti. Iskrena hvala podjetju „Novoles" iz Straže, tovarni vezanih plošč, Zavodu SRS za rezerve v Ljubljani in obratu Straža, podjetju „BETI" iz Metlike in KOZB Dol. Toplice. Zahvaljujemo se tudi dr. Kocutarju za obisk in duhovščini za spremstvo in opravljeni obred. Posebno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam pomagali v teh težkih trenutkih. Še enkrat vsem iskrena hvala

Dolnje Sušice, Metlika, Drganja sela, Gornja Straža, 13. 2. 1972

Žalujoči: sin Franc z družino, hčerke Marija, Štefka in Anica z družinami

---

Hvala za vašo kri, ki rešuje življenja!

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Martin Šafar, Ivan Božič, Srečko Ambrožič, Franc Andrejčič, Stane Bogolin, Franc Lobe, Leopold Rajk, Mirko Ivanež, Albin Šašek, Rudolf Malnar, Franc Blažič, Terezija Rukše, Janko Rukše, Rozalija Malnar, Edi Macele, Stanko Šimc, Franc Rukše, Franc Jaklič, Ivan Rajk, Leopold Božič, Martin Tutin, Stanko Vraničar, Ivan Turk, Avgust Udovč, Danijel Nagelj, Milan Gazvoda, Vinko Bojanc, Ivan Bele in Milan Bašič, člani IMV Novo mesto; Ivan Zoran, član Komunalnega podjetja Novo mesto; Anica Kralj, Vera Klobčar, Angela Blatnik, Martina Hrovat, Ana Cesar, Drago Novak, Draga Košnrlj, Franc Župančič, Alojz Urbič, Jože Novak, Franc Turk, Alojz Turk, Jože Pirc in Jože Žugelj, člani Novoteksa, Novo mesto; Franc Kren in Jože Šporar, člana Gorjancev, Straža; Marija Lobe, gospodinja iz Gabrja; Anton Vidmar, član Varnosti, Novo mesto; Milena Levstik, Janez Turk in Jože Kastelic, člani Novolesa, Straža; Anton Brulc in Franjo Pavlin, člani Krke, Milena Može, članica Standarda, Novo mesto; Alojz Brulc in Franjo Pavlin, člani Krke, tovarne zdravil, Novo mesto; Jožefa Brulc, gospodinja iz Brusnic; Slavka Rifelj, Miha Lokovšek in Franc Lamur, člani Industrije obutve, Novo mesto; Ivan Žagar, Alojz Aš in Ivan Štepec, člani Pionirja, Novo mesto; Ivan Hidek, član PTT Novo mesto; Stanko Pirnar, član Sekcije za vleko, Novo mesto; Dragoslav Vasič, član Novoteksa, Novo mesto; Ivan Šiška, član Novolesa, Straža.

Iskrena zahvala prim. prof. dr. Otonu Bajcu za uspešno operacijo, gospodom zdravnikom za pomoč v bolezni, enako tudi medicinskemu in strežnemu osebju kirurgične bolnice v Novem mestu. Hvaležna pacientka Marija Korbar.

ČESTITKE

Franciju Ostermanu iz Kočevja, Kolodvorska c. 10, čestitamo za odlično opravljeno diplomo iz psihologije. Oče in mati ter sestra Sonja z družino.

Dragemu možu in očetu Alojzu Kovačiču iz Birčne vasi želijo vse najboljše za 74. rojstni dan in 47-letnico skupnega življenja in kličejo še na mnoga zdrava leta žena, sinova in hčerke z družinami.

Johana Malič, 28 Oven dr Toronto 14 Ont Canada – za 70-letnico vam čestitamo sestra Katarina Flajnik (Kraljeva) s sinovi in njihovimi družinami. Druge lepo pozdravljamo.

Dragemu možu in očimu Matiju Brulcu s Krke 24 želimo za 60. rojstni dan in god mnogo srečnih in zdravih let. Žena Francka, Ivan z družino, Janja in Ivi mu pošiljata koš poljubčkov.

PREKLICI

Podpisana Marija Jesih iz Zapudja 29 izjavljam, da v nobenem primeru nisem plačnik oskrbe za Marijo Žalec, ker imenovani ne odklanjam oskrbe na domu v Zapudju.

Družina Župan iz Javorovice 9, Šentjernej, prepovedujemo vožnjo in pašo po našem posestvu, posebno pa pašo kokoši po dvorišču in vrtu. Kdor tega ne bo upošteval, ga bomo sodno preganjali.

Angela Šere, Poljane 9, Mirna peč, prepovedujem hojo in pašo kokoši po moji parceli na Rihpovcu. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

OBVESTILA

V soboto, 26. februarja, bo v Kostanjevici, Grajska cesta št. 2, začela poslovati zasebna mesnica s prodajo svežega mesa in ostalih mesnih izdelkov. Cenjenim potrošnikom se priporoča Jo e Janise, Kostanjevica.

Enodnevne piščance treh vrst: rjave, črne in bele težke lahko dobite od 12. februarja dalje po ceni 2,50 din za kos. Dobili se bodo vsak petek popoldne in v soboto od 7. do 15. ure. Od 50 kosov naprej pošiljamo tudi po železnici. Naročila sprejemamo na naslov: Mazi Avgust – Borovnica 261, telefon 74-628.

Ščetke za loščilce in za sesalce za prah obnovi ščetarstvo Armič, Ljubljana, Tržaška 52. – Izdelujem tudi ščetke za čiščenje radiatorjev – nov izdelek, ki temeljito očisti rebra radiatorja vsega prahu, ki zadržuje oddajo toplote.

Izdelujem cementne zidake: format 30 x 20 x 40 – cena 5,20 din, 25 x 20 x 40 – cena 4,20 din in 20 x 20 x 40 – cena 3,20 din. Sprejemam naročila in se priporočam. Leon Kušljan, Šentjernej 122.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški bolnišnici rodile: Anica Kuhar iz Trnja – deklico; Ida Kmet iz Zavratca – Damjana; Dragica Hanzir iz Laduča – Tanjo; Marija Kene iz Globokega – Jožefo; Cvetka Ogorevc z Malega vrha – dečka; Jožefa Urek iz Loč – Matjaža; Ljubica Sintič iz Prušnje vasi – dečka; Kristina Zorko iz Krškega – Natalijo; Jožica Fuks iz Trebeža – Sandija; Terezija Norčič iz Otruševca – dečka; Olga Barbič iz Bragov – Franca; Erna Pongrič iz Krškega – deklico; Rozalija Štopar iz Prušnje vasi – deklico; Dragica Peles iz Vel. Lipovca – deklico; Marica Prišlin iz Vratnika – Snežano; Sonja Molan s Trebeža – dečka; Dragica Rešetar iz Dubrave – Majo; Marijana Severovič iz Stojdrage – Ankico; Terezija Kos iz Globokega – dečka; inž. Vlasta Janke iz Pazina – Jeleno; Marjana Srpčič iz Črešnjic – dečka; Mira Jakševac iz Brdovečkega Križa – Branka; Jožefa Pernovšek iz Boštanja – Mitja; Anica Turk iz Rud – Teodoro; Helena Vogrin iz Laz – Boštjana; Kornelija Makarovič iz Brežic – deklico; Marca Čučič iz Čučičev – Damira; Ankica Debogovič iz Prudnic – Marja. – Čestitamo!

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Frančiška Popovič iz Bršlina – Klaro, Ana Vidmar iz Šmihela – Rafaela, Olga Jurca iz Hruševca – Mirjano, Jožefa Huč iz Starega trga – Lejo, Joža Cimerman iz Razdrtega – Draga, Slavka Klobučar iz Dolnje Straže – Matjaža, Fanika Pavkovič iz Kostanjevice – Klaro. Ana Kraševec iz Šentruperta – Igorja, Marija Koščak z Male Cikave – Tamaro, Marinka Santl iz Ljubljane – Marjana, Neža Metež iz Sela pri Dragatušu – Roberta, Agneza Jakša iz Črnomlja – Renato, Marjeta Šribar iz Krmelja – Ivana, Darinka Peskar iz Trebnjega – Damjana, Marija Legan iz Korita – deklico, Olga Žagar iz Šentjerneja – deklico, Marija Bajuk iz Drašičev – deklico, Ivanka Filak iz Gribelj – dečka, Ivanka Tome iz Stranske vasi – dečka, Justi Ravbar iz Škrjanč – dečka, Ana Gabrijel iz Trebnjega – deklico, Martina Pelko iz Šentjanža – Heleno in Marija Murn iz Velikega Orehka – deklico. – Čestitamo!

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJI: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET: Franc Beg, Viktor Dragoš, inž. Janez Gačnik, Janez Gartnar (predsednik sveta), Tone Gošnik, Jože Jeke, Franc Lapajne, Lojzka Potrč, Slavko Smerdel, Franc Štajdohar in Ivan Živic.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačer, Slavko Doki, Marjan Legan, Jože Prime, Jože Splichal, Jožica Teppey, Ivan Zoran in Alfred Železnik. – Tehnični urednik: Marjan Moškon.

IZHAJA vsak četrtek – Posamezna številka 1 dinar — Letna naročnina 49 dinarjev, polletna 24.50 dinarja, plačljiva vnaprej — Za inozemstvo 100 dinarjev ali 6 ameriških dolarjev ozir. 20 DM (ali ustrezna druga valuta v vrednosti 6 ZDA dolarjev) — Devizni račun: 521-620-1-32002-10-8-9.

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu (45 mm ozir. 10 cicero) 21 din. 1 cm na dolgoseni strani 45 din. 1 cm na prvi, srednji in zadnji strani lista: 66 din. Vsak mali oglas do 10 besed 10 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din. Za vse ostale oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 4 od 6. 1. 1971. – Za oglase odgovarja Mirko Vesel.

TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu: 521-8-9 – NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: 68001 Novo mesto, Glavni trg 3 – Poštni predal 33 – Telefon: (068) 21-227 – Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Tiska tiskarna »Ljudske pravice« v Ljubljani

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.30 in ob 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 25. FEBRUARJA: 8.10 Glasbena matineja – 9.35 Od melodije do melodije – 10.20 Pri vas doma – 11.00 Poročila – Turistični napotki za naše goste iz tujine – 12.30 Kmetijski nasveti – inž. Marko Kmecl: Izkušnje pri spravilu lesa z zgibnimi traktorji – 12.40 Z domačimi ansambli in godci – 13.30 Priporočajo vam . . . – 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo – 15.30 Napotki za turiste – 16.00 „Vrtiljak" – 17.10 Človek in zdravje – 18.15 „Signali" – 19.00 Lahko noč, otroci! – 19.15 Minute z ansamblom Franca Flereta – 20.00 Slovenski zborovski skladatelji z evropskimi sodobniki – 20.30 „Top-pops 13" – 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih – 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih.

SOBOTA, 26. FEBRUARJA: 8.10 Glasbena matineja – 9.05 Pionirski tednik – 10.20 Pri vas doma – 11.00 Poročila – Turistični napotki za naše goste iz tujine – 12.30 Kmetijski nasveti – dr. Mirko Leskošek: Gospodarnost uporabe nekaterih gnojil brez regresa – 12.40 „Po domače" – 13.30 Priporočajo vam . . . – 14.10 Sobotno popoldne za mladi svet – 15.30 Glasbeni intermezzo – 16.00 „Vrtiljak" – 17.10 Gremo v kino – 18.15 Iz operetnega sveta – 19.00 Lahko noč, otroci! – 19.15 Minute z ansamblom Borisa Kovačiča – 20.00 Plesni orkester RTV Ljubljana, pevka Marjana Deržaj in njihovi gostje – 22.20 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 27. FEBRUARJA: 6.00 do 8.00 Dobro jutro! – 8.05 Veseli tobogan – 9.05 Koncert iz naših krajev – 10.05 Še pomnite, tovariši . . . Alojz Ravbar: O sestavu španskih prostovoljcev – 10.25 Pesmi borbe in dela – 11.00 Poročila – Turistični napotki za naše goste iz tujine – 11.20 do 13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo – 13.30 Nedeljska reportaža – 13.50 Z domačimi ansambli – 14.30 Humoreska tega tedna – J. Oseka: Krila – 15.05 Nedeljsko športno popoldne – 17.05 Iz opernega sveta – 17.30 Radijska igra – Evald Flisar: „Ukradena hiša" – 19.00 Lahko noč, otroci! – 19.15 Glasbene razglednice – 20.00 „V nedeljo zvečer" – 22.20 Melodije za lahko noč.

PONEDELJEK, 28. FEBRUARJA: 8.10 Glasbena matineja – 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb – 10.20 Pri vas doma – 11.00 Poročila – Turistični napotki za naše goste iz tujine – 12.30 Kmetijski nasveti – inž. Tugomer Cajnko: Temeljne značilnosti in izhodišča novega zakona o gozdovih – 12.40 Pihalni orkestri na koncertnem odru – 13.30 Priporočajo vam . . . – 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo – 16.00 „Vrtiljak" – 17.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne – 18.15 Lepe melodije – 19.00 Lahko noč, otroci! – 19.15 Minute z ansamblom Henčka Burkata – 20.00 Giacomo Puccini: „Madame Butterfly" – 22.15 Za ljubitelje jazza.

TOREK, 29. FEBRUARJA: 8.10 Operna matineja – 9.35 Slovenske narodne pesmi – 10.20 Pri vas doma – 11.00 Poročila – Turistični napotki za naše goste iz tujine – 12.30 Kmetijski nasveti – inž. Jana Pintar: Tendence novega slovenskega vinskega zakona – 12.40 Vedri zvoki z domačimi ansambli – 13.30 Priporočajo vam . . . – 14.30 Z ansamblom Mojmira Sepeta – 16.00 „Vrtiljak" – 17.10 Popoldanski simfonični koncert – 18.15 V torek na svidenje! – 18.45 Narava in človek – 19.00 Lahko noč, otroci! – 19.15 Minute z ansamblom Fantje treh dolin – 20.00 Prodajalna melodij – 20.30 Radijska igra – Jan Otčenašek: „Romeo, Julija in tema" – 22.15 Beethovnove klavirske sonate, ki so redke na koncertnih sporedih.

SREDA, 1. MARCA: 8.10 Glasbena matineja – 9.05 Za mlade radovedneže – 10.20 Pri vas doma – 11.00 Poročila – Turistični napotki za naše goste iz tujine – 12.30 Kmetijski nasveti – Jože Kregar: Vrt v marcu – 12.40 „Od vasi do vasi" – 13.30 Priporočajo vam . . . – 14.10 Zamejski zbori pojo – 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo – 15.30 Glasbeni intermezzo – 16.00 „Vrtiljak" – 17.10 Jezikovni pogovori – 18.15 popevke s slovenskih festivalov – 19.00 Lahko noč, otroci! – 19.15 Glasbene razglednice. 20.00 Simfonični koncert – orkester RTV Ljubljana – 22.15 S festivalov jazza.

ČETRTEK, 2. MARCA: 8.10 Operna matineja – 9.35 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov – 10.20 Pri vas doma – 11.00 Poročila – Turistični napotki za naše goste iz tujine – 12.30 Kmetijski nasveti – Inž. Gvido Fajdiga: Priprava credink na čredenje – 12.40 Igrajo pihalne godbe – 13.30 Priporočajo vam . . . – 14.30 Z ansamblom Francija Puharja – 15.30 Glasbeni intermezzo – 16.00 „Vrtiljak" – 17.10 Koncert po željah poslušalcev – 18.30 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana – 19.00 Lahko noč, otroci! – 19.15 Minute z ansamblom Mojmira Sepeta – 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov – 21.00 Literarni večer

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 27. FEBRUARJA

9.00 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec) (Bg) – 9.40 Pet minut po domače (Lj) – 9.45 Kmetijski razgledi (Lj) – 10.10 Kmetijska oddaja (Bg) – 10.55 Mozaik (Bg) – 11.00 Otroška matineja: Doktor Dolittle, Boj za obstanek (Lj) – 11.50 Šola smučanja – 8. oddaja (Lj) – 11.55 Mestece Peyton (do 12.45) (Lj) – 12.45 TV kažipot (Lj) – 14.30 Nedeljsko popoldne – 18.00 Šest žena Henrika VIII (Ana Boleyn – angl. barv. film) (Lj) – 19.30 Rezerviran čas (Lj) – 19.45 Cikcak (Lj) – 20.00 TV dnevnik (Lj) – 20.25 3-2-1 (Lj) – 20.30 B. Palozai: Vila za ljubico, komedija TV Ljubljana (Zg) – 21.20 Zabavno glasbena oddaja (Zg) – 21.35 Športni pregled (JRT) – 22.10 Hokej Jesenice : Chauds de fonds – posnetek (Lj) . . . Poročila (Lj)

PONEDELJEK, 28/II

9.05 Odprta univerza (Bg) – 9.35 TV v šoli (Zg) – 10.30 Nemščina (Zg) – 10.45 Angleščina (Zg) – 11.00 Osnove splošne izobrazbe (Bg) – 14.45 TV v šoli – ponovitev (Zg) – 15.40 Nemščina – ponovitev (Zg) – 15.55 Angleščina – ponovitev (Zg) – 16.10 Francoščina (Bg) – 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bg) – 17.55 Tigrček Peter – I. del (Lj) – 18.15 Obzornik (Lj) – 18.30 V avtobusu – serijski barvni film (Lj) – 18.55 Mozaik (Lj) – 19.00 Mladi za mlade (Zg) – 19.45 Kratek film (Lj) – 19.50 Cikcak (Lj) – 20.00 TV dnevnik (Lj) – 20.25 3-2-1 (Lj) – 20.30 Č. Sijarič: Sojenje v Crnči – drama TV Sarajevo (Lj) – 21.20 Diagonale (Lj) – 22.05 Poročila (Lj)

TOREK, 29/II

9.35 TV v šoli (Zg) – 10.40 Ruščina (Zg) – 11.00 Osnove splošne izobrazbe (Bg) – 14.45 TV v šoli – ponovitev (Zg) – 15.50 Ruščina – ponovitev (Zg) – 16.10 Angleščina (Bg) – 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bg) – 17.45 M. Šušmel: Kakšen cirkus (Lj) – 18.00 Risanka (Lj) – 18.15 Obzornik (Lj) – 18.30 Melodije za vse čase (Lj) – 19.00 Mozaik (Lj) – 19.05 Delo z računalniki: Računalniški skladiščnik (Lj) – 19.30 Mikroekonomika: Propagandna v izvozu (Lj) – 19.50 Cikcak (Lj) – 20.00 TV dnevnik (Lj) – 20.25 3-2-1 (Lj) – 20.35 Ljubezen – madžarski film (Lj) – 22.05 V. Lovec: Klavirski koncert (Lj) – 22.20 Poročila (Lj)

SREDA, 1. MARCA

8.20 TV v šoli (Zg) – 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bg) – 17.50 Don Kihot – serijski film (Lj) – 18.15 Obzornik (Lj) – 18.30 Jugoslovanska folklora (Lj) – 19.00 Mozaik (Lj) – 19.05 Od filma do filma (Lj) – 19.20 S kamero po svetu: Kanada – II. del (Lj) – 19.50 Cikcak (Lj) – 20.00 TV dnevnik (Lj) – 20.25 3-2-1 (Lj) – 20.35 Mi med seboj (Lj) – 21.35 Portreti slovenskih igralcev: Polde Bibič (Lj) – 22.30 Poročila (Lj) . . . Rokometni pokal Karpatov – srečanje Jugoslavija : ČSSR – posnetek (Zg)

ČETRTEK, 2. MARCA

9.35 TV v šoli (Zg) – 10.30 Nemščina (Zg) – 10.45 Angleščina (Zg) – 11.00 Francoščina (Bg) – 14.45 TV v šoli – ponovitev (Zg) – 15.40 Nemščina – ponovitev (Zg) – 15.55 Angleščina – ponovitev (Zg) – 16.10 Osnove splošne izobrazbe (Bg) – 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bg) – 17.45 Veseli tobogan – Moravče – I. del (Lj) – 18.15 Obzornik (Lj) – 18.30 Boj za obstanek – film (Lj) – 18.55 Mozaik (Lj) – 19.00 L. Bernstein predstavlja: Dva baletna ptiča (Lj) – 19.50 Cikcak (Lj) – 20.00 TV dnevnik (Lj) – 20.25 3-2-1 (Lj) – 20.35 Četrtkovi razgledi (Lj) – 21.35 G. Boccaccio: O spovedi gospoda Ciappelletta (Dekameron) (Lj) – 22.10 Jazz na ekranu: Kvartet JPJ (Lj) – 22.30 Poročila (Lj)

PETEK, 3. MAREC

9.30 TV v šoli (Zg) – 11.00 Angleščina (Bg) – 14.40 TV v šoli – ponovitev (Zg) – 16.10 Osnove splošne izobrazbe (Bg) – 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bg) – 17.35 Ljubezen – oddaja iz cikla Veliki in majhni (Lj) – 18.15 Obzornik (Lj) – 18.30 Slovenska poezija XX. stoletja – Alojz Gradnik (Lj) – 18.45 Vzgojni problemi: Obisk na domu (Lj) – 18.55 Šola smučanja – 9. oddaja (Lj) – 19.00 Mestece Peyton – serijski film (Lj) – 19.50 Cikcak (Lj) – 20.00 TV dnevnik (Lj) – 20.25 3-2-1 (Lj) – 20.30 Kviz 72 – prenos (Zg) – pribl. ob 21.40 Zdaj, ko bizonov več ni – film (Lj) – 22.40 Poročila (Lj)

SOBOTA, 3. MAREC

9.35 TV v šoli (do 11.00) (Zg) – 16.15 Obzornik (Lj) – 16.30 Košarka Olimpija : Lokomotiva – prenos (JRT) (Lj) – 18.00 Plus pet – zadnja oddaja (Sa) – 19.15 Humoristična oddaja (Bg) – 19.45 Cikcak (Lj) – 20.00 TV dnevnik (Lj) – 20.25 3-2-1 (Lj) – 20.35 Filmska burleska (Lj) – 21.55 Tekmeca – serijski barvni film (Lj) – 22.45 TV kažipot (Lj) – 23.05 Poročila (Lj)

Gradbeniki -
gradbena podjetja in zasebniki!

Hitro in pod ugodnimi pogoji vam nudimo:
- betonske mešalce 130 in 90 l,
- stroje za izdelavo betonskih blokov in cevi,
- krožne žage in
- cestne gradbene valjarje različnih tipov in velikosti.

Ponudbe in informacije daje:
COSMOS
export - import,
industrija in notranja trgovina

Ljubljana, Celovška 32
in
Maribor, Grajska 7
Koper, Dimnikarska 10

Morda tudi Vas pekli krivica? Napišite pismo, objavil ga bo: »Dolenjski list«

TIK PRED IZIDOM

sta druga dva romana iz ciklusa ČAROVNICA Z GRIČA:

- **TEKMICA MARIJE TEREZIJE – I. knjiga**
  TEKMICA MARIJE TEREZIJE – II. knjiga
- **DVORNE SPLETKE – I. knjiga**
  DVORNE SPLETKE – II. knjiga

V obeh romanih, ki jih je napisala hrvatska pisateljica Marija Jurić-Zagorka, se prizorišče dogajanja preseli na avstrijski cesarski dvor. Bralec sreča večno zaskrbljeno cesarico Marijo Terezijo, žensko nenavadne trmoglavosti in nedoslednosti: njenega vladarskega zadovoljstva ne kalijo samo politični škandali, temveč tudi problemi v dinastiji sami. Knjige so bile napisane z mojstrsko roko in ljubiteljev vznemirljivih romantično pustolovskih romanov nikakor ne bodo razočarale.

Hkrati založba opozarja, da ima na zalogi samo še omejeno število knjig iz ciklusa ČAROVNICE Z GRIČA in sicer romana:

- **SKRIVNOST KRVAVEGA MOSTU – I. knjiga**
  SKRIVNOST KRVAVEGA MOSTU – II. knjiga
- **MALLEUS MALEFICARUM – I. knjiga**
  MALLEUS MALEFICARUM – II. knjiga

Prve štiri knjige bodo na knjižnem trgu že v naslednjih nekaj dneh, druge štiri knjige pa dobite v vseh knjigarnah in pri zastopnikih založbe. Naročila sprejema tudi uprava.

DRŽAVNE ZALOŽBE SLOVENIJE
61000 LJUBLJANA, Mestni trg 26

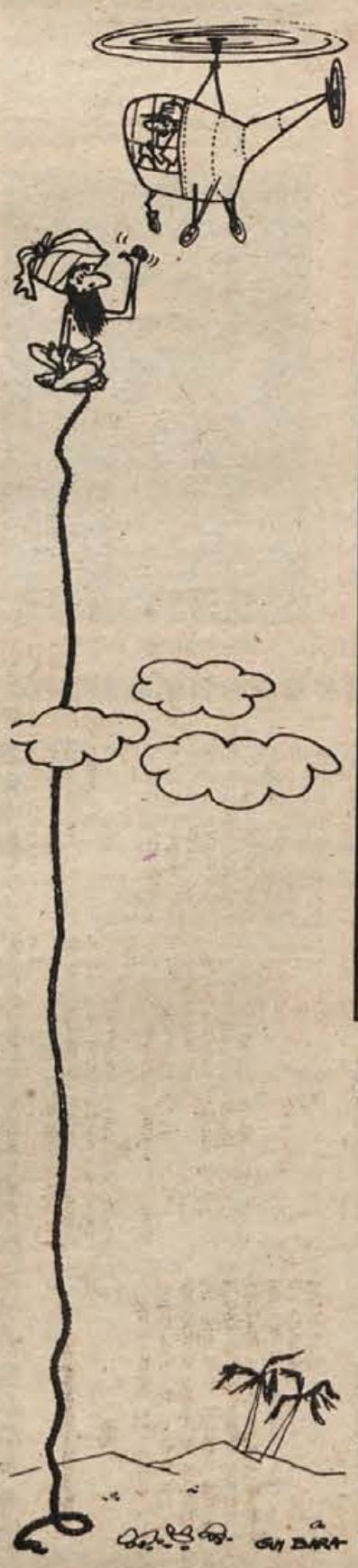

KMETOVALCI!

- **traktorske kosilnice GS-20 za traktorje Ferguson 35 in Zetor 25**
- **traktorske obračalnike in zgrabljalnike sena »Special«**
- **traktorske sejalnike za koruzo SKPO-2**
- **traktorske brane s 3 in 4 krili**
- **traktorske prikolice (3-tonske) in tristopenjski kiper**
- **traktorske pluge 10 × 2 in 12 × 2**
- **krožne brane (20 in 24 diskov)**
- **mline drobilce**
- **gume za traktorje, rezervne dele za traktorske kosilnice GS-20 in motorne kosilnice »Bertolini« ter vrsto drugih proizvodov lahko kupite pri podjetju**

»GRAMIP« export – import
Dubrava pri Vrbovcu

TAKOJŠNJA DOBAVA!
Pri plačilu v devizah dajemo 10-odstotni popust.
Za vse podrobne informacije se obrnite na naslov:

»GRAMIP« export — import
Dubrava pri Vrbovcu
telefon: 75-501, 75-551, 75-542,

ali na naše predstavništvo v Zagrebu, ZAGREBŠKI VELESEJEM, telefon: 523-020 in 521-601.

RADIO BREŽICE

ČETRTEK, 24. FEBRUARJA: 16.00–16.15 Napoved programa, poročila, šport in turistični napotki. 16.15–17.00 Nove plošče RTB – Aktualnost tedna – Obvestila in reklame. 17.00–18.00 Glasbena oddaja: Izbrali ste sami.

SOBOTA, 26. FEBRUARJA: 16.00–16.30 Pol ure za pop glasbo. 16.30–16.40 Radijska univerza. 16.40–17.00 Med zabavnimi zvoki nekaj obvestil in reklam ter melodija za vas. 17.00–17.20 Za naše najmlajše: Liščki, skladbica iz naše glasbene šole. 17.20–18.00 Narodno zabavne na valu 192 m.

NEDELJA, 27. FEBRUARJA: 10.30 Domače zanimivosti – Od ugotovitev do učinkovanja – kolikšna so prizadevanja za zmanjšanje socialnih razlik v brežiški občini – Z naše kmetovalce: Marija Sušnik: Nevarnosti nekaterih sredstev za zaščito rastlin; Ivan Lapuh: Pogostnevarnosti pri uporabi elektrike kmetijstvu – Nedeljski razgovor letošnjih investicijah v zdravilišču Čateške Toplice – Obvestila, reklame in spored kinematografov 12.00–16.00 Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 29. FEBRUARJA 16.00–16.15 Napoved programa i srečanje z ansamblom Veseli hrbovci. 16.15–17.15 Poročila - Novo v knjižnici – Jugoton vam predstavlja – Kaj prinaša nova številka Dolenjskega lista – Obvestila reklame in filmski pregled 17.15–17.30 Tedenski športni komentar 17.30–18.00 MLADINSKA ODDAJA.

Portret tega tedna

Od veselja ne živiš

Težko si je predstavljati žensko, ki bi bolj sodila k otrokom in v vzgojno-varstveno ustanovo, kot ravno Božičevo Marijo. Spominjam se je, ko sem sama pred 19 leti trepetajoča pripeljala otroka v vzgojno varstvo. V strahu, kako bodo v vrtcu zanj skrbeli, kdo ga bo tolažil, če se bo cmeril itd. Toda vse to v nekaj dneh uplahne. Tovarišica Marija si je znala v hipu pridobiti otroško dušo. Še danes je

taka, čeprav so leta težke službe ob vrsti drugih življenjskih težav začrtala nekaj raz v njenem obrazu.

„Ko pridejo danes k meni mamice, ki sem jih pred dvajsetimi leti kot dojenčka sprejela v varstvo, in prosijo, naj vzamem še njihovega otroka, se zavem, kako hitro čas beži. Ne vem, kako naj s tako mamico govorim. Naj ji rečem gospa ali tovarišica, ko pa jo imam še vedno v spominu, kot bi bilo včeraj, kako je kot mala Jerica ali Sandica povedala prvo pesmico."

– Kakšne so vaše dolgoletne izkušnje pri otroškem varstvu v novomeških ustanovah?

„Ko sem nastopila službo, je bila oskrba v vrtcu brezplačna. Mesto je imelo en sam vrtec, rekli smo mu DID, na Ljubljanski cesti. Sprejemali smo dojenčke in večje otroke tja do šole, nudili pa smo jim, kar smo mogli. Razmere so se spreminjale, zlasti ko smo začeli uvajati ekonomiko v poslovanje takih ustanov, otroci pa so danes prav tako nebogljeni in potrebni tolažilnih besed ob prvem stiku s svetom, kot so bili tedaj.

Moram reči, da sem v poklicu razočarana. Vztrajam zaradi veselja do tega dela, finančno pa se to ne izplača. Po 20 letih službe in s srednjo izobrazbo imam 1.600 din osebnih dohodkov. Kadar me starši ali otroci sprašujo za nasvet, češ da se mislijo vpisati na vzgojiteljsko šolo, odkrito povem, jim odsvetujem. Od same ljubezni do poklica ne moreš živeti. V naših ustanovah tudi ni nobene možnosti priti do stanovanja. S takimi dohodki zasebnja gradnja skoro ne pride v poštev, denarja za nakup blokovskih stanovanj pa tudi ni."

Tovarišico Marijo sem imela v spominu kot veselo in venomer nasmejano dekle, spoznala pa sem, da se je v letih najinih pretrganih stikov zelo spremenila. Zagrenjenosti ne more skriti. Ni samo poklic k temu pripomogel, pač pa se v njej nabirajo tegobe že od otroštva. Bila je vojna sirota iz Semiča, ki je prvo službo nastopila že s 15 leti. Kot uslužbenka statističnega urada v Črnomlju je vse dneve peš obiskovala teren tja do viniških vasi. To je bil prehud napor za doraščajoče dekle, zato je bila vesela možnosti za šolanje na vzgojiteljski šoli v Ljubljani. Prva leta službe v vrtcu se je vozila od doma, delala je deset ur z otroki, vrhu vsega še študirala. Ta leta niso minila brez posledic.

Razmere gor ali dol, toda ko jo danes pogledaš med malčki, se lahko prepričaš, da je vez med njo in otroki ostala pristna; telesna in ljubeča. Ne daje jim čutiti kamna na dnu srca. V imenu vseh mam in otrok, ki so bili v dvajsetih letih deležni njene vzgoje, pa naj sprejme našo iskreno besedo: HVALA ZA VSE!

RIA BAČER

Jože Žbogar (levi) in Jože Stariha, fanta, ki sta našla človeške ribice v studencu

POTEP JE BIL ZNANSTVENE NARAVE

Gre za podzemno jamo ali kaj?

Studenec pri Moverni vasi je bruhal človeške ribice – Jože Žbogar in Jože Stariha sta iskala vrbje za frače, naletela pa na izredno zanimivost – Devet ribic še živih in spravljenih v zidanici

Na osnovni šoli v Semiču so se glave otročadi stikale, ko sta 14. februarja Jože Žbogar, učenec 7. a razreda, in Jože Stariha iz 4. a prinesla v šolo vodno žival, kakršne še niso videli. Večji je trdil, da ima izredno zanimivost. Vsi so ugibali, dokler ni predmetna učiteljica biologije Milica Valant potrdila domneve, da gre za človeško ribico (proteus).

Ribico so spravili v kozarec, fanta pa sta morala še in še pripovedovati, kje in kako sta redki primerek našla. Tudi meni sta zgodbo ponovila od začetka:

„Bilo je 11. februarja. Po kosilu sva imela nekaj prostega časa. Zmenila sva se, da greva h Krupi (rečici v bližini vasi) po vrbje za frače. Rada streljava s koruzo in se meriva, kdo točneje zadene cilj. Ob narasli vodi sva se plazila in prišla tudi do studenca, iz katerega je bruhala narasla voda. Opazila sva, da so vmes čudne živali. Nisva vedela, ali gre za jegulje ali deževnike. Ko sva odmaknila še velik kamen v studencu, sva jih našla več. Skupaj je bilo 10 ribic."

Jože Žbogar, sedmošolec, je zatrdil: „Ko sem malo bolj pomislil, kakšna čudna žival je, sem se spomnil na človeško ribico. O njej smo se učili. Ribice sva nesla domov, jih spravila v kozico in odnesla v zidanico, kjer je hlad in tema. Potem sem pogledal v učbenik za 6. razred, kjer so človeške ribice natančno opisane. Tedaj sem za gotovo vedel, da se ne motim. Eno sva nesla v šolo pokazat tovarišici, druge pa so še v zidanici."

Fanta sta razglabljala še dalje, od kod človeške ribice v tem koncu, saj doslej še nihče ni naletel nanje. Ker leži Moverna vas, v bližini katere je studenec, nad prepadi, mislita, da so pod vasjo podzemne jame, ki jih je narasla voda preplavila, obenem pa odnesla s seboj človeške ribiče. Fanta trdita, da niso mogle priplavati iz Krupe, temveč da so z deročo vodo z brega prišle v studenec. Morda bodo njuno domnevo raziskali jamarji.

R. BAČER

Belokranjski Proteus

Pustni referendum o mostu

S torkovega karnevala v Sevnici

Kot strela z jasnega: sevniško pustno županstvo je pripravilo Štejercem in Kranjcem najbolj demokratičen referendum o tem, kje naj bi stal novi sevniški most. Nihče ni ugotavljal odstotkov, kdor je bil na zbirivanju pred Mexom, je že s svojim molkom in stanjem „mirno" prispeval svoj „da". Sicer pa je poglavitno: novi sevniški most bo zgrajen tako, da bo en konec stal na štajerski, drugi pa na kranjski strani, zgrajen bo tako trdno, da ga ne bo mogel nihče prestavljati – v kako drugo občino.

Most, ki je že desetletja razburjal duhove, ni bil edini problem, ki se ga je za pusta splačalo vlačiti po sevniških ulicah ter ga izvoziti celo na radeške. Sevničani so našim vrlim olimpijcem pokazali tudi, kako je treba zabijati ploščico, da je lasten gol še bolj poln. Nastopili so brez nasprotnika pri igri in si gole dajali kar sami.

Torej: sodobni pa so tile Sevničani, celo pri pustnih šalah gredo s časom v korak, kako ne bi potem tega zmogli vsak dan . . . A. Ž.

Na kratko

BREŽICE – Nocoj ob 18. uri bo v domu JLA občni zbor planincev s predavanjem „Po gorah Balkana". Predaval bo inž. Ciglič.

NOVO MESTO – Občinski zbor občinske skupščine je v torek privolil v kazenski pregon odbornika Stanislava Pence, osumljenega grabeža in zlorabe položaja. Penca je želel, da bi njegovo zadevo raziskal tudi pristojni organ občinske skupščine.

KOČEVJE – V torek zvečer so ob 20-letnici organizacije Partizan podelili v Kočevju priznanja zaslužnim telesnovzgojnim delavcem.

PODBOČJE – V ponedeljek so se prebivalci te vasi pod Gorjanci množično odzvali pozivu krajevne skupnosti in od 7. ure zjutraj do poznega popoldneva urejali cesto na Bočje.

RIBNICA – Včeraj je na seminarju za vodstva organov in organizacij ZK, ki je bil na Ugarju, predaval tudi sekretar sekretariata CK ZKS Andrej Marinc.

TREBNJE – V ponedeljek je predsedstvo občinske organizacije ZMS Trebnje razpravljalo o nalogah po II. konferenci ZKJ in o sodelovanju pri organizaciji vseljudske obrambe. V razgovoru sta sodelovala tudi Roman Ogrin, član CK ZKS in Tone Žibert, sekretat OK ZK Trebnje.

KOČEVJE – Na podeljkovi skupščini občinske organizacije RK so izvolili nov odbor, predsednik bo izvoljen kasneje, za sekretarko pa so imenovali Jožico Klarič.

BREŽICE – Žirija za podeljevanje priznanj OF pri občinski konferenci SZDL je sprejela v razpisanem roku 21 predlogov, v katerih je razpravljala o včerajšnji s ji.

KOČEVJE – Zaradi poledice je v ponedeljek zletel s ceste na Bregu avto inž. Janeza Lesarja iz Kočevja. Škode je za okoli 5000 din.

Na stropu dnevne sobe družine Kunc v Kidričevi ulici v Kočevju je odpadlo 17. februarja okoli 2 kvadratna metra ometa s stropa. To je že tretji primer, da je samo v tem stanovanju odpadel omet. (Foto: Primc)

Nič ni dražji

Vaš DOLENJSKI LIST, čeprav so se v zadnjih mesecih leta 1971 znatno povečali tiskarski, poštni in drugi režijski stroški, ki jih terja od nas redno izdajanje domačega pokrajinskega glasila SZDL.

Zato Vas prosimo: upoštevajte to, ko Vas bo prihodnje dni obiskal pismonoša, da pobere naročnino za prvo polletje 1972! Pripravite mu 24,50 din in še posebej 50 par za pobiralnino, skupno torej 25 dinarjev.

Ne povzročajte sebi, njemu in nam nepotrebnih dodatnih potov in stroškov, poravnajte zapadlo naročnino že ob prvem obisku Vašega pismonoše!

UPRAVA LISTA

Za lani: dobro

V petek, 18. februarja, so imeli v Žužemberku občni zbor društva Ljudske tehnike. Čeprav je bil takrat v kraju tudi odbojkarski turnir, je bil zbor dobro obiskan. Za delo v minulem letu je dobilo društvo pohvalno oceno, letošnji načrt pa obeta še več.

M. S.

V NEDELJO ODPRTO

SAMOPOSTREŽBA pri mostu

MARKET v Bršlinu

DOLENJKA

NOVO MESTO – Na turnirju četrtkategornikov, kjer je igralo 16 igralcev, so tretjo kategorijo osvojili šahisti Radko Kapš, Ivan Murgelj, Miran Kovač in Milenko Zupančič. Na tretjekategorniškem turnirju, kjer igra tudi 16 šahistov, pa so drugo kategorijo osvojili Ervin Poredoš, Čedomir Kitanovič in Siniša Božović. (J. U.)

Omet pada s stropa

Mrtvih še ni, lahko pa bi že bili – Stolpnice so zunaj lepe, znotraj gnile

Ko sta zakonca Kunc prišla 17. februarja iz službe, sta presenečena ugotovila, da se je odluščil okoli 2 kvadratna metra velik kos ometa (debel okoli 2,5 cm) in padel s stropa v dnevni sobi na televizor, klubsko mizico, fotelje in po tleh.

To je že drugič, da je v njunem stanovanju v Kidričevi ulici (tretja stolpnica) v Kočevju padel tako velik kos ometa s stropa. Prvič je padel omet v spalnici, in sicer 28. januarja 1965. Takrat sta otroka prestrašena pritekla po starše v službo, da se stanovanje podira.

Doslej je v drugi, tretji in četrti kočevski stolpnici padel omet s stropa najmanj šestkrat, čeprav so stolpnice stare povprečno nekako 8 ali celo manj let. Le srečnemu naključju gre hvala, da ni bilo že mrtvih ali hudo poškodovanih, saj je nekajkrat padel omet prav na postelje.

Odgovorna podjetja predolgo in torej neodgovorno čakajo, da se bo zgodila hujša nesreča in bodo šele nato ukrepala.

Inž. Anton Knafelje, direktor Stanovanjskega podjetja Kočevje meni, da omet odpada zato, ker dela niso bila opravljena tako, kot je bilo predvideno v predračunu. Zatrdil je, da so to pokazale tudi analize.

Predstavnik ZIDARJA inž. Janez Meljo je sicer hotel oporekati tej trditvi, vendar je zelo verjetno ne bo mogoče ovreči. Menil je tudi, da bo zelo verjetno potrebno generalno popravilo stolpnic.

J. PRIMC

V petek zvečer sta se na avtomobilski cesti pri Skopicah v silovitem trčenju smrtno ponesrečili Marjetka Petaci in Zdenka Cvelbar iz Brežic. Tovornjak, s katerim sta trčili, je vrglo s ceste na travnik. Na sliki: ostanki fička na tovornjaku, potem ko so jih pobrali s ceste. (Foto: J. Splichal)

Peti sejem filmov v Brežicah

Letos je v organizaciji podjetja Kinematografi iz Zagreba že peti zapovrstjo filmski sejem v Brežicah. Udeležili se ga bodo predstavniki distribucijskih podjetij iz cele Jugoslavije. Začetek sejma je 29. februarja. Prikazali bodo 15 filmov, vsak dan po tri. Razveseljiva je novost, da bodo po enega izmed njih prikazovali tudi občinstvu, za kar organizirajo posebne predstave v popoldanskih urah. Za brežiško občinstvo bodo izbrali najboljši film dneva.

M. J.

Kdaj je človek odrasel

Ko sem prenehal lulati in kakati v pleničke, sta se mama in ata od sreče razjokala in važno ugotovila: „Naš je že velik fant!"

V otroškem vrtcu, kamor so me peljali vsako jutro in prišli pome popoldne, je tovarišica vzgojiteljica ugotovila, da sem zelo otročji . . .

S torbico na ramah sem korakal proti šoli, ki se je svetila v soncu, ponosen in velik, da bi lahko prekoračil stavbo. Ljudje, ki so me srečevali, so me ogovarjali, kot bi se prej dogovorili: „Glej ga, glej! Že v šolo, kako velik fant!"

Tovarišica učiteljica pa nam je prvo uro s prijaznim nasmehom rekla:

„No, otroci, ker ste se navajeni igrati, bomo to počeli tudi v šoli."

Leta so tekla, tovarišice učiteljice so se menjavale, pričele so mi poganjati prve kocine in tudi za dekleti sem pogledoval. Ko je zvedel to moj stari, se je važil okrog: „Naš Tone gleda že za dekleti! To je fant, je že odrasel!"

Tovariš razrednik nam je ob koncu osmega razreda pripravil ganljiv nagovor, s katerim nas je pripravil do solz, in je med ostalim izustil: „Človek bi se najraje razjokal, ko vas vidi, kako odhajate v svet, a ste še tako otročji . . ."

V srednji šoli sem si izoblikoval svetovni nazor, resno sem hodil z dekletom, bril sem se dvakrat na mesec in ugotovil, da sem odrasel. S tem prepričanjem v zavesti in z diplomo v žepu sem prišel v podjetje, kjer so kmalu ugotovili:

„Naš mladi kader je perspektiven, vendar preotročje gleda na razvoj podjetja . . ."

Usoda je hotela, da sem se poročil. In ker stopajo v zakon le zreli in odrasli ljudje, sem bil prepričan, da velja to tudi zame. Toda, joj! Že na poročno noč je žena rekla: „Če misliš, da sem pri teh letih še nedotaknjena, si res otročji . . ."

Dobila sva krasnega fanta. Igrače sem mu, seveda, kupoval jaz in tašča je nekega dne rekla moji ženi: „Stavim, da tvoj Tone kupuje Tončku igrače samo zato, da se sam igra z njimi. Je pa res otročji . . ."

Sinu je bilo šestnajst let, pa je pripravil hišno zabavo. Z njegovo klapo sem zaplesal nekaj modernih plesov in moj Tonček je rekel: „Moj stari je iz dneva v dan bolj otročji . . ."

Prišla bo smrt, zahrbtno, nepričakovano. Ne bo me več. Ljudje pa bodo govorili:

„Umrl je ravno zdaj, ko bi mu bilo lahko najlepše! Je pa res otročji!"

TONI GAŠPERIČ